

ВАЛЕНДА
Руської
Католицької Видавничої Спілки.
для
Американських Русинів

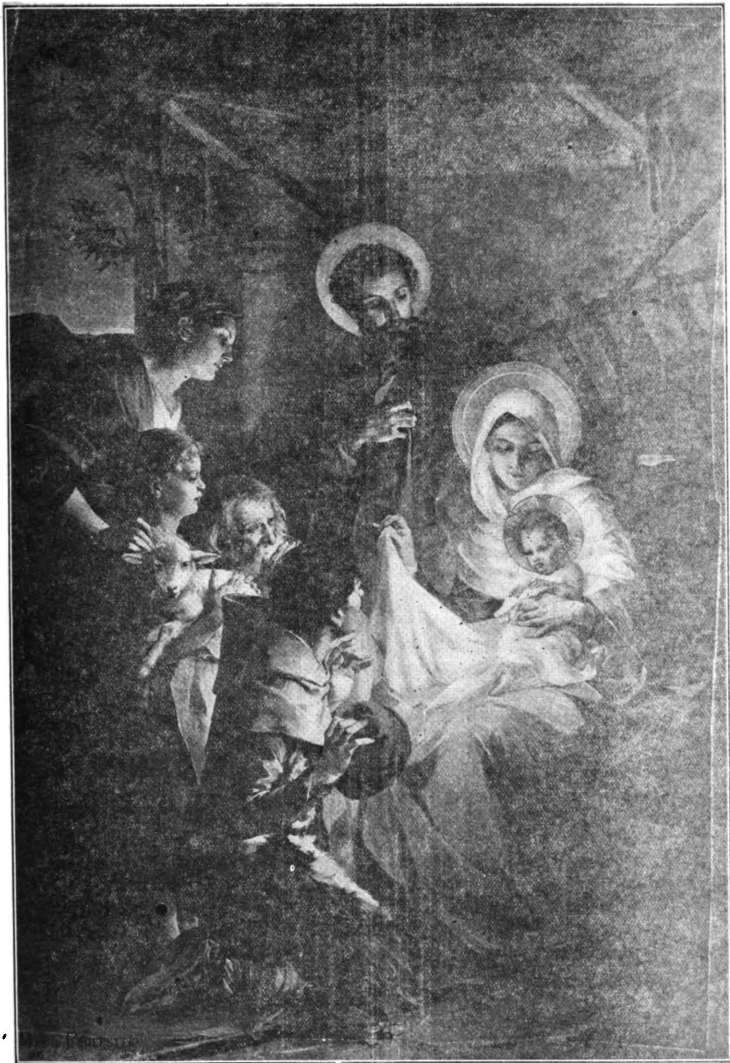
Зладив: сьвящ. РОМАН ЗАЛҀТАЧ

— НА РІК —

....1913....

В ДРУКАРНІ РУСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ВИДАВНИЧОЇ СПІЛКИ
27 UNION STREET
NEW BRITAIN, CONNECTICUT.

СЬ ВАМ, дорогі Побратимці, обіцяна книжка „КАЛЕНДАР“ Рускої Католицької Видавничої Спілки в Нью Бритен, Конн.

Се перша того рода книжка в Америці. Побіч доброго матеріалу і естетичного технічного викінчення, відзначає ся вона головню добрим змістом та численними а дуже красивими і цікавими ілюстраціями.

Знайдеш там, дорогой Приятелю дещо і для душі дещо і для тіла: і релігійне і свьіцьке, научне і забавне, поважне і сьмішне, сумне і веселе..... знайдеш там богато і старим і молодим в науку і забаву, в потіху і пораду...

А й не дорога вона!.. Тільки 35 цнт., — хоть стояла не мало заходів, праці тай гроша! Бо не о зиск нам ходить, а головню о те, щоби сей Календар, мов найщирійший приятель, неоцінений друг і дорадник, знайшов сердечний привіт у „всіх і вся“; щоби сей Календар знайшов ся у кожній рускій хаті, у кожного чесного руского-католика.

Тодї наша ціль осягнена, тодї нам заслужена заплата!..

Дай Боже, щоби не завела надія, бо.... то всьо на Твою хвалу!!!... .

ВІД СПІЛКИ

January

31 днів

н. ст. с. ст.	Руські святя	Рим. сьв.
1 С 19	Груд. Боніф.	Н. Рік
2 Ч 20	Ігнатія Пр. Рож.	Макарія
3 П 21	Юліяни муч.	Ісеновефі
4 С 22	Анастасі	Тита і Ев.
5 Н 23	10 Муч. в Криті	1 по Н. Р.
6 П 24	Евгені, Навеч.	Трох Кор.
7 В 25	Рождст. Хр.	Люціяна
8 С 26	Собор Бог.	Северіана
9 Ч 27	Сьв. Стеф. ар.	Мартинія
10 П 28	2000 Муч. в Ник.	Вільгельма
11 С 29	Дт. уб. в Вифл.	Гігінія і Г.
12 Н 30	Н. по Рождп.	2 по 3 К.
13 П 31	Мелані	Іотфріда
14 В 1	Січ. Нов. рік	Евфрозиня
15 С 2	Сильвестра	Павла п.
16 Ч 3	Малахі	Маркелія
17 П 4	Собор 70 Апост.	Антонія
18 С 5	Навеч. Богояв.	Приски
19 Н 6	Богоявл. Госп.	Старозап.
20 П 7	Івана К.	Фабіяна
21 В 8	Георія	Агня
22 С 9	Полиевкта	Вінкентія
23 Ч 10	Григорія еп.	Об. П. Д. Н.
24 П 11	Теодозія преп.	Тимотея
25 С 12	Татіяни муч.	Н. с. Павла
26 Н 13	Н. по Просьв.	Мясосв.
27 П 14	О. О. уб. в Сін.	Івана Хр.
28 В 15	Павла Тив.	Валериня
29 С 16	П. вер. с. Петра	Франціска
30 Ч 17	Антонія вел.	Мартини
31 П 18	Атаназія і Кир.	Петра з Н.

ПОСТИ.

Що середи і п'ятниці, як завжди.
Крім того на Святий Вечір, 6-ого січня, і в Шедрий Вечір, 18-ого січня.

ЗАГАЛЬНИЦЯ.

Від Різдва Христового, 7. січня, до 17. січня включно.

ВЕСІЛЯ І ЗАБАВИ.

Позволені від Богоявлення, 20. січня, до неділі масопустної то є до 2. марта включно.

Если ти молиш ся, до церкви ходиш і до сьв. Причастія приступаєш, то мимо того всего для слави Божої хісна з тебе нема, если своєї віри в ділах не покажеш, если боїш ся понести яку будь втрату для добра Церкви святої і для добра ближнього. В тім згляді ти стаєш подібним до того лїнивого чоловіка, що то багато їсть, багато пє, багато соне а нічого не робить.

В тижни є сто шістьдесять і вісім годин. З того лиш дві години затримав собі Господь Бог і приказав, щоб ми Єму служили в ній через Богослужене. Якїж нерозумні є тоті люди, що й тої години Єму жалують та переводять єї на пустих забавах.

З а п и с к и.

н. ст. с. ст.	Руські свята	Рим. свв.
1 С 19	Св. Макарія	Ігнатія
2 Н 20	21. Евтимія	Марії Гр.
3 П 21	Максима неоф.	Власія
4 В 22	Тимотея	Вероніки
5 С 23	Климентія	Поп. Агат.
6 Ч 24	Ксенії	Дороти
7 П 25	Григорія Богосл.	Ромуальда
8 С 26	Ксенифонта	Іоана
9 Н 27	32. Іоана Золот.	Вст. І Ап.
10 П 28	Ефрема пр.	Сколястикя
11 В 29	Ігнатія	Об. Н. М. П.
12 С 30	Трьох Святит.	Модеста;
13 Ч 31	Кира і Іоана	Катарини
14 П 1	Лютія Трифон.	Валентія
15 С 2	Стрітенс Госп.	Фавстіяна
16 Н 3	Н. о мт. і Ф.	Суха 2 Юл.
18 П 4	Івандора	Алексія
18 В 5	Агафії	Симсона
19 С 6	Вукола	Конрада
20 Ч 7	Партеція пуг.	Льва
21 П 8	Теодора	Фортуната
22 С 9	Нкифора	Петра в Ан.
23 Н 10	Н. о блуд. сині Х.	Глуха 2
24 П 11	Власія	Матея
25 В 12	Мелетія	Віктора
26 С 13	Мартиняна	Александра
27 Ч 14	Теодора	Юл. і Ле.
28 П 15	Онисима	Романа оп.

ПОСТИ.

Що середи і п'ятниці, як
звичайно.

М'ЯСНИЦІ.

Зачали ся 20 січня, а тривають
через цілий лютий до 2. марта включ-
но.

Пахучі цвіти видають тоді наймилі-
шу поно коли їх подавить ся і потре ся.
Так воно, є і з побожними людьми. Їх св'я-
тість і їх любов тоді доперва показує ся в
них в повній красі, коли з Божої волі зносять
терпіння, хрести і досвідчення.

Заки зі льну дочекаеш ся чистого біля і
красного полотна, мусиш догго коло того льну
походити. Треба тобі его жжати, висушити,
вимочити, витерти, випрясти і т. д. Так і
Господь Бог заки виб'є і очистить твою
душу, мусить досвідчати єї довгим терпі-
нем і хрестами.

March

31 ДНІВ

н. ст. с. ст.	Руські святя	Рим. свв.
1 С 16	Лют. Памф.	Альбіна
2 Н 17	Мяс. Теодора	Серед. Гал.
3 П 18	Льва и.	Кунегунди
4 В 19	Архіпа	Казимира
5 С 20	Льва сп.	Герасим.
6 Ч 21	Тимотея	Колети дівч.
7 П 22	Евгенія	Томи
8 С 23	Полікарпа	Іоана Бож.
9 Н 24	Сяроп. Об. гл. Іон.	Чорна фр.
10 П 25	Тарасія	40 Мучеа.
11 В 26	Порфирія	Констант.
12 С 27	Прокопія	Григорія
13 Ч 28	Василія	Катариня
14 П 1	Март. Евдокії	Матильді
15 С 2	Теодота муч.	Льонгина
16 Н 3	1 Посту Евтр.	Цвітана К.
17 П 4	Герасима	Гертруди
18 В 5	Кояноа	Габриеля
19 С 6	свв. 42 Муч.	Іосифа
20 Ч 7	Василія м.	Вел. Четь.
21 П 8	Теофілякта	Вел. Пятн.
22 С 9	† 40 Муч. в Сев.	Вел. Суб.
23 Н 10	2 Посту Кіндрата	Великдень
24 П 11	Сфрона	Вел. Пов.
25 В 12	Теофана	Бл. Пр. ДМ
26 С 13	Никифора	Дивми
27 Ч 14	Венедикта	Іоана Дам.
28 О 15	Агапії	Іоана Кат.
29 С 16	Савина	Евстахія
30 Н 17	3 Посту Алексія	1. Зояма
31 П 18	Кирила	Корнелії

ПОСТИ.

В понеділок 3. марта, в середу 5. марта і в п'ятницю 7. марта Істи з набілом, -- в второк 4. марта, в четвер 6. марта, в суботу 8. марта і в неділю 9. марта можна Істи з мясом, але треба відмовити молитву 5 разів Отче Наш і 5 разів Богородице Діво.

В перший тиждень посту, то є від понеділка 10. марта до 15. марта Істи без набілу в понеділок, середу і п'ятницю, -- а в інші дні можна Істи з набілом, але треба відмовити молитву 5 разів Отче Наш і 5 разів Богородице Діво.

Від 17. марта до кінця місяця в понеділки, середи і п'ятниці з набілом, а в інші дні можна Істи з мясом за відмовленням молитов, як подано вище.

Поминальні суботи :

1. марта
22. марта
29. марта

Дивно робить ся тобі, коли читаєш, що Ісус поблагословив пять хлібів своїми руками і так їх через те умножив, що було чим на пустини накормити пять тисячів зголоднілого народу. А чому ж не дивуєш ся, коли в землю викидаєш зерно, що сходить тобі шо року і в сотеро абн й ще більше умножує ся і накормлює сотки і тисячі людей?! Прецінь в однім і в другім випадку одна і тота сама Божя сила длає се диво а ріжниця поміж першим а

другим дланем є не велика. Во приглянь ся сему ближше! Коли вкладаєш зерно до землі, то умножує ся воно тобі стало кожного року з загальноло права Божого. А коли злов Ісус вложив тото зерно, той хліб насущинї до своїх Пресв. рук то він умножив ся лиш той один раз і то він умножив ся лиш той один раз і то не з загального права а з особлившої Его волї.

З а н и с к и.

Go gle

April

30 ДНІВ

н.ст.с.ст.	Руські святя	Рим. св.
1 В 19	Март. Хризапта	Гугона
2 С 20	Пр. От. в об. С.	Франціска
3 Ч 21	Якова еп.	Ришарда
4 П 22	Василія	Іандора
5 С 23	Нікона	Вінкентія
6 Н 24	4 Посту Захарія	2. Келест.
7 П 25	Благов. пр. Б.	Епіфанія
8 В 26	Собор. Арх. Гав.	Дионаня
9 С 27	Матрони (Покл.)	Маріі Кл.
10 Ч 28	Іларіона	Евхміла
11 П 29	Марка еп.	Льва папи
12 С 30	Іоана ліст.	Зенона
13 Н 31	5 Посту Інавія	3. Гермен.
14 П 1	Цвітень Марії	Юстіана
15 В 2	Тита	Анастасія
16 С 3	Никити Ісц.	Урбана
17 Ч 4	Іосифа	Анцети
18 П 5	Теодія	Апольонія
19 С 6	Евтихія	Тимона
20 Н 7	Цвітіння Грегор.	4. Віктора
21 П 8	Ірідіона	Анвельма
22 В 9	Евпсахія	Сотера
23 С 10	Терентія	Войтіха
24 Ч 11	В. Ч. (Страст.)	Бонн
25 П 12	Вел. п'ятниця	Марка еп.
26 С 13	В. С. Артімона	Клета
27 Н 14	Воскр. Христа	5. Анастасія
28 П 15	Світлий Пон.	Павла від Х.
29 В 16	Світлий Втор.	Петра м.
30 С 17	Симеона	Катарина

ПОСТИ.

Від 1. цвітіння до 20. цвітіння включно в понеділки, середи і п'ятниці Істи м'ясо за відмовленем молитов 5 разів Отче Наш і 5 разів Богородице Діво.

В тиждень перед Великоднем від 21. цвітіння до 26. цвітіння включно в понеділок середу і п'ятницю без набілу, в інші дні з набілом. В сім тижнях, посліднім Великого посту, м'яса Істи не вільно.

ЗАГАЛЬНИЦЯ.

Від Воскресення Христового 27. цвітіння до Неділі Томиної 4. мая можн Істи м'ясо в кожній день.

ПОМИНАЛЬНА СУБОТА.

5 цвітіння.

ПОКЛОНИ:

В середу 9. цвітіння.

Ви агливи ти, неначе був у Бога одинаком. Все дбаеш за себе, як за якусь незнатичо. Рідко тобі Господня воля догодить, тай сам нераз не знаеш де, як і чим себе покормити. Кожного дня домагаєш ся теплої страви, кожного дня бажаєш св'яжкої води, кожного дня прагнеш відотхнути на чистім здоровім воздуху.

Чому-ж се так робиш? Та — тому, щоб здоровім бути — відповіш.

А спитаю тебе. Чи так само дбаєш за свою душу? Чи кориш еї здоровою стравою?

Ану застанови ся! Яка е тотя наука, що нею себе гдуєш? Яка е тотя молитва, що нею себе відживляєш? Якими е для тебе ті святі Тайни, що ними себе скріплюєш? Щож? Чи твоя душа менше варта від тіла? Вважай! Вона в тобі е одиначкою. З нею Господь Бог злучив тебе на все і як еї пильнувати меш за життя, такою вона тобі буде і по смерті через всі віки. Другої душі не дістанеш. Стратиш еї, стратиш все а навіть самого себе. Тож радше тіло мори, а душі не дай голодувати!

--	--

н.ст.	с.ст.	Руські святя	Рян. сьв.
1	Ч 18	Цьвіт. Іоана	Воси. Н. І.
2	П 19	Даріє	Зигмунта
3	С 20	Теодора і Тріх.	Найд. ч. Хр.
4	Н 21	Поминя Януарія	б. Фльор.
5	П 22	Теодора еп.	Пія V
6	В 23	Георгія	Іоана в Ол.
7	С 24	Якова	Доміцелі
8	Ч 25	Марка	Станіс. еп.
9	П 26	Вавілія	Григорія
10	С 27	Симеона	Іандора
11	Н 28	Миронос. Явоня	Зел. Сьвят.
12	П 28	9 Муч. в Києвці	П. З. Сьв.
13	В 30	Якова	Серватія
14	С 1	Май. Еремїї	Бонифатія
15	Ч 2	Атаназія	Зофїї
16	П 3	Теодора	Іаана Неп.
17	С 4	Пелалїї	Паскаліса
18	Н 5	О розсл. Іриві	І. Фелікса
19	П 6	Іова	Петра Кел.
20	В 7	Знам. Ч. Хреста	Бернарда
21	С 8	Іоана Богосл.	Елени
22	Ч 8	Ісаїя	Боже Тло
23	П 10	Симеона	Андрія
24	С 11	Мокїя	Іоанни вд.
25	Н 12	Осамар. Епф.	2. Григорія
26	П 13	Глікерїї	Філіпа
27	В 14	Іандора	Беди
28	С 15	Пахомія	Августина
29	Ч 16	Теодора і Мод.	Мар. Магд.
30	П 17	Андронїка	Фердинан.
31	С 18	Юлії	Петронелі

ЗАГАЛЬНИЦЯ.

Від Воскресеня Христового 27. цьвітня до 4. мая, зательниця, то є, можна їсти мясо у вої дні.

ПОСТИ.

Від 5-ого мая до кінця місяця що середи і пятниці.

У давних поган був звичай, що пан випалював огнем на чолі своїх невільників-слуг своє ім'я і свій знак, щоб кожний знав що ті невільники є его мастком і виключно лиш до нього належать. Але передтим ще сотки і тисячі лт заки той звичай ввів ся поміж поганами, покликав Господь Бог нас всіх до своєї служби а на знак, що ми є Его мастком, Его власністю, витиснув Він на нашій душі свою печать, свій образ, свою подобу.

Ну — а чи самятемо на се? Чи за життя служимо вірно Богови? Чи віддаємо ся Ему на власність? От в тім питаємо себе часто так, як

навчив нас сам Ісус Христос. Коли раз жиди питали Його, чи треба платити податок цїсареві, чи ні? — Син Божий відповів; гляньте на монету і подивіть ся чий є на ній образ — а відтак ше додав: „віддавайте цїсареві те, що є цїсаря а Богу вл Боже.“

Подібно й ми, глянувши кожного дня на себе, питаємо: чий образ маємо на собі? — Колиж нам розум, і совість і серце відповідять, що ми носимо на собі образ Божий і що ми Его власністю; тоді віддаваймо ся з цілої душі Отцю небесному і служім Ему так вірно, як невільники.

Original from

З а п и с к и.

--	--

н.ст. с.ст.	Руські свята	Рим. св.
1 Н 19	Цвітень Осл.	3. Якоба
2 П 20	Талалея	Маркелія
3 В 21	Конст і Елени	Еразма
4 С 22	Василіска гуч.	Франціска
5 Ч 23	Вознес. Госп.	Фавстини
6 П 24	Симеона	Норберта
7 С 25	Обр. гл. Іоана Хр.	Роберта
8 Н 26	Св. Отців Карпа	4. Медарда
9 П 27	Терапонта	Феліц. і П.
10 В 28	Никити еп.	Малгосі
11 С 29	Теодозії	Барнаби
12 Ч 30	Ізаакія	Ешіля
13 П 31	Ермея	Антон а П.
14 С 1	Червень Юстина	Василія
15 Н 2	Сош св. Духа	5. Віта М.
16 П 3	Пресв Тройці	Бенона
17 В 4	Мітрофана	Адольфа
18 С 5	Доротей	Марха
19 Ч 6	Віссаріона	Юліяни
20 П 7	Теодота	Сильверія
21 С 8	Теодора	Альоая
22 Н 9	1. Всіх святих	6. Серця Іс.
23 П 10	Тимотея	Агриппіни
24 В 11	Вартоломея	Н. с. Н. Хр.
25 С 12	Онуфрія	Вільгельма
26 Ч 13	Акилія	Івана і Пав.
27. П 14	Елисея	Володис.
28 С 15	Амоса	Льва II п.
29 Н 16	2. Пр. Евхарист.	7. Пет. III.
30 П 17	Мануїла	Емлії

ПОСТИ.

Від 1. червня до 22. червня влючо-но що середи і п'ятниці. Від понеділка по неділи Всіх Святих, то е від 23. червня зачинає ся Петрівка, яка триває до свята Св. Апост. Петра і Павла в липни. В Петрівку в понеділки, середи і п'ятниці їсти з набілом, а прочі дні можна їсти з мясом за відмовленем молитов 5 разів Отче наш і 5 разів Богородице Діво.

ПОМИНАЛЬНА СУБОТА.

Перед Сошествіем св. Духа 14. червня.

Один християнин зайшов в розмову з св. Петром з Алькантари. Слухаючи довго поучень з уст Святого, почав він в кінці скажати ся і нарікати, що в світлі повно облуди, пороку і гріхів. Святий вислухав его спокійно аж до кінця тай каже: „Не жури ся, приятелю! Ще можемо зарадити сему лиху! „Здивував ся чимало співбесідник св. Петра, бо думав, що вже нема ради на так широке і загальне зло. А святий муж далі говорив; „Річ цілком проста,

от на сам перед стараймо ся ми оба угодити Богови, а як кождий так зробить, то зло щезає зі світа, як той сніг під благодатним теплом сонця. В тім тільки біда, — додав він по хвили з болем -- що люди зглядають ся одні на других і рідко хто хоче забрати ся до правдивої правди.”

Подумай, брате, чи той закид не тугає твого сумління?

З а п и с к и.

--	--

July

31 ДНІВ

м.ст.с.ст.	Руські святя	Рим. сьв.
1 В 18	Черв. Леонтія	Румольда
2 С 19	Юди	Пос. П. Д. М
3 Ч 20	Методія	Анатолія
4 П 21	Юліяна еп.	Іренея
5 С 22	Соестр. Пр. Б.	Фильомемі
6 Н 23	3 Адрипіни	8 Ісаї прор.
7 П 24	Рожд. Іоана Х.	Куріла
8 В 25	Февроніі	Елисавети
9 С 26	Давида	Вероніки
10 Ч 27	Самсона	7 брат. муч.
11 П 28	Кира	Пія п. м.
12 С 29	Петра і Павла	Мартияни
13 Н 30	4 Собор 12 Ап.	9 Маргар.
13 П 1	Лип. Кос. і Д.	Бонавен.
15 В 2	Пол. Ризь ПБ.	Розісл. Ап.
16 С 3	Якимта	Шк. П. Д. М.
17 Ч 4	Андрія	Алексія
18 П 5	Кирил і Метод.	Симеона
19 С 6	Атанаія	Винкентія
20 Н 7	5 Томи	10 Чеслава
21 П 8	Продопія	Пракседа
22 В 9	Панкратія	Маріі М.
23 С 10	42 муч. нікитол.	Аполінарія
24 Ч 11	Ольги	Кр. і Фр.
25 П 12	Ілярія	Янова
26 С 13	Гавріла	Аннї
27 Н 14	6 Акили	11 Наталіі
28 П 15	Володимира	Інокентія
29 В 16	Афиногена	Кужьгунди
30 С 17	Марина в муч.	Абдола
31 Ч 18	Емідіана	Ігнатія

ПОСТИ.

Від 1. липня до 11. липня Петрів-ка, в понеділки, середи і п'ятниці з на-білом, в інші дні можна їсти мясо за відмовленем молитов, як подано в попе-реднім місяці. — Від 13. липня до кін-ця місяця в середи і п'ятниці.

Колись, як ти ще дитиною був, завела те-бе рідна мати до школи. Там в просторій світ-лиці на стінах розвісив учитель тобі перед самі очі різні преріжні великі мапи. А то на що — спиташ? На се, бачиш, щоб після них навчи-ти тебе, де лежить який край, куди до него за-ходить ся, як в нїм живе ся і т. д.

Ну — а тепер скажу тобі, що й католицка Церков то так, як яка школа. В ній е також різні, преріжні мапи і то не які будь а такі, що їх сам Божий Син Ісус Христос вималював для тебе. Шож то вони е? Що? Ті мапи то святя віра, то Божі святя заровіди. Вони вказують тобі, де лежить небо а де землю, з них

дінаеш ся, що треба робити, щоби доіхати до вічної щасливої вітчини, вони тебе перестеріга-ють, від чого маеш себе стеречи, щоб не погу-бити душі. А чи пильно приглядаеш ся все тим мапам? Чи жиеш після них? Ой, брате! Кож-дого дня рахуй ся з своєю совістю! Кождого дня гляди, чи твоє жите не відклонило ся від тої дороги, яку тобі сам Спаситель вказує!

--	--

н. ст. с. ст.	Руські святя	Рим. св.
1 П 19	Лип. Макриня	Петра в ок.
2 С 20	† Липі прор.	Н. П. М. А.
3 Н 21	7 Симеона	12 Зн. с. Ш
4 П 22	Марії Магд.	Домініка
5 В 23	Трофіма і Теоф.	Н. П. М. С.
6 С 24	Христини	Преоб. Гос.
7 Ч 25	Усп. св. Анни	Каетана
8 П 26	Ермолая	Киріака
9 С 27	Пантелеймона	Романа
10 Н 28	8 Прохора	13 Ваврен.
11 П 29	Калиника	Зуаяни
12 В 20	Сили	Кляри
13 С 31	Еядохі	Гішольта
14 Ч 1	Серпень Мак.	Евазбія
15 П 2	Пср. мощий Стеф.	Успен. Бо.
16 С 3	Івакія	Роха
17 Н 4	9 7 Отрак в Еф.	14 Лбер.
18 П 5	Евсигнія	Агапіта
19 В 6	Преобр. Госп.	Яцка
20 С 7	Дометія	Бернарда
21 Ч 8	Емліяна	Іоанни
22 П 9	Матєя	Тямотєя
23 С 10	Лаврентія	Пилипа
24 Н 11	10 Евпла	15 Бартол.
25 П 12	Фотія	Людвіка
26 В 13	Максима	Зефірини
27 С 14	Міхея прор.	Іосифа
28 Ч 15	Успенє Пр. Бог.	Августини.
29 П 16	Неробраза Госп.	Уск. Іоана
30 С 17	Мирона	Рокіа і Лім
31 Н 18	11 Флора, Лавра	16 Раймун.

ПОСТИ.

Від 1. серпня 13. до серпня що середи і п'ятниці. Від 14. серпня до 27. серпня піст перед Успенем Преч. Діви Марії, званий Спасівкою, — підчас того посту в понеділки, середи і п'ятниці їсти з набілом, в інші дні можна їсти м'ясо за відмовленем постних молитов. — 29. серпня, в п'ятницю, піст звичайний.

Злощасною є пам'ять французького безбожника Вольтера. Зпід его руки вийшло багато злих огохульних письм, які ще й нині зводять люмпін на бездорожа. Знав однак безбожний той письменник, що своїм читачам наносить більше шкоди, як добра.

Між многими, що дались ему звести, був один адвокат з міста Безансон. Недосить, що він сам заразив ся блудом, ще й свого сина навчив невіри. Надіючись за се похвали від

Вольтера, представив ему свого сина кажучи: „Ось дивіть, пане, се мій син, котрого я виховав після ваших наук, він хоч ще молоденький, а вже поперечитував всі ваші письменні твори". На се відповів Вольтер: „Ліпше би було, як би Ви навчили сина катехізму".

І правду сказав, бо Боже слово для душі то роса, а грішне — троць чоловіка ще гірше, ніж зуб скаженої собаки.

--	--

September

30 днів

н.ст.с.ст.	Руські свята	Рим. св.
1 П 19	Серг. Андрія	Броніслава
2 В 20	Самуїла	Стеф. кр.
3 С 21	Тадєя	Зенона
4 Ч 22	Агатоніка	Розалії
5 П 23	Луки муч.	Юстиніяна
6 С 24	Евтихія муч.	Захарія
7 Н 25	12. Тита, Варт.	17. Реїні
8 П 26	Адріана	Рож II Д.
9 В 27	Пімена	Горгонія
10 С 28	Мойсея	Николая
11 Ч 29	Усік, гл. Іоана	Прота
12 П 30	Александра	Гвідона
13 С 31	Пол. пояс. Пр. Д.	Пілипа
14 Н 1	13. Вер. Мамапта	18. Ва. Ч.Х.
15 П 2	Самсона	Нікодема
16 В 3	Антима	Корнелія
17 С 4	Бавила	Юстина
18 Ч 5	Захарії	Іосифа з К.
19 П 6	Чудо Арх. Мих.	Януарія
20 С 7	Сованта	Евстахія
21 Н 8	14. Рощд. Пр. Б.	19. Матер
22 П 9	Іоакіма	Томи
22 В 10	Минодори	Теклі ІЛ.
24 С 11	Пілипа	Герарда
25 Ч 12	Автонома свич.	Клеофаса
26 П 13	Коринла сот.	Кипріяна
27 С 14	Воздв. Ч. Хр.	Косми і Д.
28 Н 15	15. Никити	20. Евстхії
29 П 16	Евфимії	Мих. Арх.
30 В 17	Софії ВГЛ.	Бронима

ПОСТИ.

Кожної середи і п'ятниці. Крім того 11. вересня, в день Усічення Чесної Голови св. Івана Хрестителя, і 27. вересня, в день Воздвиження Чесного Хреста.

Біда тобі, як перестудиш ся! Тоді сопеш мов дравий мішок, нидіш, наче скошений цвіт, тратиш силу, дусиш ся і кашляеш. Твоє тіло як сафіян жовтіє, твої ребра світять з поза шкіри, а очи десь в голову далеко ховають ся. І на тім не конець. В грудях, ще коли роззирають тебе, в них і жили рувуть ся і кров виходить ротом і тобі тяжко вернути до здоровля.

Але що то все, милий брате! Перехолодиш свою душу, остудиш в собі любов до своєї Матери, католицької Церкви, погубиш її, то

ще в гіршу впадеш недугу. Ліки тебе не вилікують, милосерні вчинки тобі не допоможуть, святаї Тайни не спасуть тебе від вічної смерті. З кожним днем зачнеш нидіти, будеш на душі сплунути, будеш чим раз то більше тратити ті Христові заслуги, що є для тебе так потрібні до спасеня, як кров до життя. Вважай же ж на себе! Втікай від безбожних людей, а злих письм і газет анї не читай, анї в своїй хаті не держи! Знай! Хто не узнає католицької Церкви за свою Матір, того і Христос колись не узнає за свою дитину!

З а п и с к и.

--	--

October

31 ДНІВ

м.ст.с.ст.	Руські святя	Рим. св.
1 С 18	Верес. Мінодора	Ремігія
2 Ч 19	Трофима	Теофіля
3 П 20	Евстахія	Кандида
4 С 21	Кондрата	Фран. Сер.
5 Н 22	16 Фоки	21 Плякида
6 П 23	Зач. Іоан. Хр.	Брунона
7 В 24	Теклі	Марка пап.
8 С 25	Евфрозини	Дявенті
9 Ч 26	Іоана Богосл.	Дионісія
10 П 27	Калістрата	Павлія
11 С 28	Харитона	Германа
12 Н 29	17. Киріяка	22 Макс.
13 П 30	Тригорія	Едварда
14 В 1	Жов. Покр. Бог.	Вікентія
15 С 2	Кипріяна	Ядвіги
16 Ч 3	Діонізія	Фльорент.
17 П 4	Еротей	Віктора
18 С 5	Харитини	Луки єв.
19 Н 6	18 Тами ап.	23 Петра
20 П 9	Сергія	Ірнія
21 В 8	Пеліяї	Уршулі
22 С 9	Якова	Кордулі
23 Ч 10	Евлампія	Ігнатія
24 П 11	Пилипа	Рефаїла
25 С 12	Андроніка	Хризаанта
26 Н 13	19 Карпа	24 Еварис.
27 П 14	Параскеві	Сабіни
28 В 15	Лукіяна	Симеона
29 С 16	Льонгіна	Нарциса
30 Ч 16	Осії, Андрея	Зенобія
31 П 18	Луки єв.	Антоніни

ПОСТИ.

Що середи і п'ятниц.

На Божім світлі поміж всіма створіннями найдорожша людська душа. Ані золото, ані срібло, ані дороге каміне — каже св. Йоан Золотоустий — не є так цінним, як вона. Душа, то живий образ, то подоба Бога.

Спитаю тепер тебе! Як плачеш за втраченим даром або за якою цінною річчю? Не раз коли розідреш красну одежу, коли згубиш

золотий перстень, або пару долярів, кілько-ж то сльз витискає ся тобі з очий Ну — а як багач пильнує своїх маєтків, своїх грошей?!

А людська душа більше значить, чим тото все, вона важніша над всі багатства! Хто старає ся однак за неї, щоб єї охоронити, остережи? Хто плаче, хто нарікає, коли погубить єї в гріхах?!

З а п и с к и

Go gle

November

30 днів

н. ст. с. ст.	Руські святя	Рим: сьв.
1 С 19	Жов. Іола	Всіх Сьв.
2 Н 20	20 Артемія	25 День над
3 П 21	Іларіона	Губерта
4 В 22	Аверсія	Карла
5 С 23	Якова	Захарія
6 Ч 24	Арети	Леонарда
7 П 25	Маріяна	Амаранта
8 С 26	Димитрія Вел.	Севера
9 Н 27	21 Нестора	26 Теодора
10 П 28	Параскевії	Адрія
11 В 29	Амазасії	Мартина
12 С 30	Зиновії	Християна
13 Ч 31	Стахія	Ставіслава
14 П 1	Пад. Косми і Дам.	Іосафата
15 С 2	Пйзани	Леопольда
16 Н 3	22 Іосифа	27 Едмунда
17 П 4	Іоаннія	Сальомей
18 В 5	Галактіона	Анелі
19 С 6	Павла	Елїсавети
20 Ч 7	Ерона, Лазаря	Фелікса
21 П 8	Михайла Арх.	В. П. Д. М.
22 С 9	Онїсифора	Киклїї
23 Н 10	23 Ераста	28 Клемен.
24 П 11	Міні	Фльорія
25 В 12	Іоана Милост.	Катарїна
26 С 13	Іоана Злат.	Сяльв. оп.
27 Ч 14	Піліпа	Валерїяна
28 П 15	Гурїя	Григор. III.
29 С 16	Матея вв.	Сатуриїна
30 Н 17	34 Григорія	І А. Анд.

ПОСТИ.

Що середи і п'ятниці. Від 27. падолиста, від сьв. Пилипа, починає ся піст перед Різдом Христовим.

Щиро тай сердечно і то понад все бажає Ісус, щоб в Его стаді, в Его католицькій Церкві була згода, єдність і любов. До сего Він сам в святій Письмі заохочує всіх, а Его Апостоли ще й перестерігають, щоб ти не важив ся впроваджувати роздору між християнами, і кажуть щоби ти, так як маеш з ними одно тіло і одного Бога і одно хрещене, так само мав з ними в своїм серцю одну і ту саму католицьку віру.

Ну — а що є для Ісуса наймиліше, то диявола найбільше коде в очу Цілиї Сдваця-

тьох соток літ о нічо так не старає ся, як о се, щоб людей відвертати від Христової віри і від Христової Церкви. І тепер не відступає від своєї роботи той напасник. Всюди, де лиш може, там підступом підходить всіх. А щоб легше було звести їх, вигадав щось аж 200 инших вір і инших церков, а кожда з них перечить одна другій. Будьже-ж брате осторожним! То, що Христос бажає, сповной до смерти. Вірно держи ся святої віри, а пекольного ворога жени від себе.

З а п и с к и.

Go gle

December

31 ДНІВ

н. ст. с. ст.	Руські свята	Рим. св.
1 П 18	Пад. Плятона	Елігія
2 В 19	Авдія	Біюанні
3 С 20	Григорія	Фр. Ксав.
4 Ч 21	Введ. П. Д. М.	Варвари
5 П 22	Филімона	Анастасія
6 С 23	Амфілохія	Николая
7 Н 24	25 Екаторини	2 А. Амвр.
8 П 25	Климентія	3 П. Д. М.
9 В 26	Алипи	Леокадії
10 С 27	Якова	П. Д. М. Л.
11 Ч 28	Стефана	Дамазія
12 П 29	Парамона	Александра
13 С 30	Андрей	Лукиї
14 Н 1	Труд. Наума	3 А. Івнд.
15 П 2	Авакума	Валеріяна
16 В 3	Софронія	Альбіни
17 С 4	Варвари	Флоріяна.
18 Ч 5	Сави прсп.	Теофіма
19 П 6	Николая Чуд.	Урбана
20 С 7	Амвросія	Теофіла
21 Н 8	27 Паталіи	4 А. Томи
22 П 9	Зачатіє Св. Б.	Гонорати
23 В 10	Мини	Вікторіі
24 С 11	Даниїла	Ад. і Еви
25 Ч 12	Спирідіона	Рожд. Хр.
26 П 13	Ореста, Евгенія	Щепана
27 С 14	Филімона	Іоана Ап.
28 Н 15	28 Елевтерія	1 п. Р. М. В.
29 П 16	Аггея	Томи
30 В 17	Даниїла прор.	Сабіни
31 С 18	Севастіяна	Сильвестра

ПОСТИ.

Через цілий грудень піст перед Різдвом Христовим, званий Пилипівкою. В понеділки, середи і п'ятниці Істи за набілом, в інші дні можна Істи м'ясо за відмовленем постних молитов, то є 5 разів Отче наш і 5 разів Богородице Діво.

Милий брате! Не переставай носити з собою хреста а по всі дні і ночі, кожної години і кожної хвилі, на кождім місци держи его на своїх грудях. Нічо не повинен ти без него робити. Чи заспляєш, чи встанеш, чи працю-

єш, чи іш, чи пеш, чи подорожуєш — держи заедно на собі знамя св. Хреста а не найде на тебе нещасте і нужда не зблизять ся до твого дому. Хрест — се збруа на диявола.

--	--

Церковний Устав на рік 1913.

ПАСХАЛІЯ В 1913. РОЦІ.

Ключ граничний, т. є буква пасхальна	ГО	Неділя Томина	—	21. „
В руці літо, т. є. буква недільна до 1. марця з		Переполювлене Пядесятниці	--	8. мая
від 1. марця	а	Вознесене Господне	--	23. „
Триодь зачинає ся	3. лютого	Зелені Сьвита	--	13. червня
Неділя мясопустна	17. „	Неділя Всіх Сьвятих	--	9. „
„ сиропустна	24. „	Празник Пресьвятої Евхаристії	—	13. „
„ хрестопоклонна	17. марця	„ „ Серця Ісусового	21. „	
Поклони	27. „	Состраданє Пр. Богородиці	—	22. „
Неділя Цьвітна	7. цьвітня	М'ясиць 6 неділь. В тім часі весіля, забави з музикою дозволені від 7. сьчня, до 17. лютого.		
Велика Пятниця	12. „	Петрівки 2 недлі і 6 днів, (від 10. червня).		
Великдень	14. „			

ПОСТИ РУСЬКО-КАТ. ОБРЯДУ.

1. В навечеріє Богоявленя 5. сьчня.
2. Великий піст від понеділка по Неділі споруств. 25. лютого до Великодня.
3. Піст перед сьв. Петром і Павлом (Петрівка) від понеділка по Неділі Всіх Сьвятих 10 червня до празника сьв. Петра і Павла.
4. Піст перед Успенем Пр. Богородиці (Спасівка) від 1. серпня до Успеня Пр. Богор.
5. В день Ускіновеня чесної Голови сьв. Івана Хрестителя 29. серпня.
6. В день Воздвиженя чесного Хреста 14. вересня.
7. Перед Різдвом Христовим (Пилипівка) від 15. листопада до Різдва.
8. Піст кожної середи і пятниці, крім загальниць.

Даний звичай нашого посту є такий, що в піст не вільно їсти м'яса, ні набілу; отже того належало би придержувати ся. Але що тепер люди слабші, як давно були, то хто не може, або не має як, або вкінці не хоче по давньому постити, може постити так, як на просьбу наших єпископів дозволив Сьвятійший Отець. І так:

1. а) У Великий піст, б) перед Різдвом (у Пилипівку) і в) перед сьв. Петром і Павлом (у Петрівку), ч) перед Успенем (у Спасівку) належить зложити піст кожного понеділка, середи і пятниці, в кожні три дні дозволяє ся на набіл; в інші же чотири дні (то є вівторок, четвер, суботу і неділю) розрішає ся на їдженє м'яса (то є вільно їсти м'ясо), по так, щоб в тих чотирох днях надложити піст відмовленєм пить Отче наш і пить Бого-

родице Діво (сьвященники Псал. 50) і то перед обідом і перед вечерою. — д) Так само і в сирійї тижни.

Однак в першій тиждень Великого посту і в тиждень страстний зовсім не вільно їсти м'яса, а дозволяє ся на набіл в второк, четвер, суботу; в інші три дні, то є в понеділок, среду, пятницю без набілу.

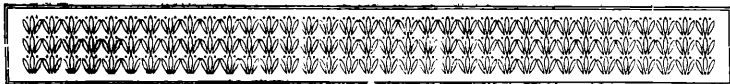
2. В інших пости, отже і кожної середи і пятниці, дозволяє ся їсти з набілом.

ЧАСИ, В ЯКІ СЬВ. ЦЕРКОВ ЗАКАЗУЄ ВІДПРАВЛЯТИ ВЕСІЛЯ І ЗАБАВИ З МУЗИКОЮ.

1. Всі середи і пятниці, крім загальниць.
2. Від початку посту перед Різдвом Христовим аж до Богоявленя.
2. Від понеділка сирного тижня 18. лютого до неділі Томиної 21. цьвітня.
4. В пості перед сьв. Петром і Павлом від 9. до 29. червня.
5. В пості перед Успенем Пресьв. Богородиці від 1. до 15. серпня.
6. В день Ускіновеня чесної Голови сьв. Івана Хрестителя дня 29. серпня.
7. В день Воздвиженя чесного Хреста дня 14. вересня.

ЗАГАЛЬНИЦІ.

1. Від Різдва Христового до Богоявленя. (В навечеріє Богоявленя піст).
2. Межи неділями Митаря а Блудного сина від 3. до 10. лютого.
3. Від Великодня до Неділі Томиної то є від 14. до 21. цьвітня.
4. Від Зелених Сьвят до Неділі Всіх Сьвятих, то є від 2. до 9. червня.

С П И С

РУСКИХ КАТОЛИЦКИХ ЦЕРКОВ

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПНВ. АМЕРИКИ.

В ШТЕЙТІ PENNSYLVANIA:

Церква Непороч. Зачатя	Philadelphia.
„ Михаїла	South Fork.
„ П. Д. Маріт	McKees Rocks.
„ Петра і Павла	Braddock.
„ П. Івана Хрест.	Pittsburgh.
„ Петра і Павла	Carnegie.
„ Николая	Johnstown.
„ Івана Хрест.	Hawk Run.
„ Благовіщена	Ramey.
„ Св. Духа	Philadelphia.
„ Михаїла	South Sharon.
„ П. Д. Маріт	Windber.
„ Димитрія	Jeannette.
„ Івана Хрест.	Hazleton.
„ —	Bradenville.
„ Юрія	Minersville.
„ П. Д. Маріт	Mc Adoo.
„ Михаїла	Phoenixville.
„ Івана Хрест.	Pottstown.
„ Св. Духа	Pittsburgh.
„ Николая	Ford City.
„ Михаїла	Philadelphia.
„ Івана Хрест.	Pittsburgh.
„ Николая	St. Clair.
„ Рв. Тройці	Sykesville.
„ Непороч. Зачатя	Barnesboro.
„ Вознесєня	Arcadia.
„ Петра і Павла	Patton.
„ Михаїла	Buttler.
„ Кирила і Методія	Olyphant.
„ Івана Хрест.	Mc Keesport.
„ Св. Духа	Jessup.

Церква Преображеня	Shamokin.
„ Родження П. Д.	New Alexandria.
„ Михаїла	Sheffield.
„ Николая	Old Forge.
„ —	Shenandoah.
„ П. Д. Маріт	Scranton.
„ Петра і Павла	Beaver Meadow.
„ П. Д. Маріт	Freeland.
„ Петра і Павла	Mount Carmel.
„ Николая	Glen Lyon.
„ Володимира	Alden Station.
„ Николая	Mc Keesport.
„ Родження П. Д. М.	Taylor.
„ —	Monessen.
„ Петра і Павла	Ambridge.
„ Петра і Павла	Plymouth.
„ Володимира	Scranton.
„ Николая	Coyne.
„ П. Д. Маріт	Allentown.
„ —	Smoke Run.
„ —	Clairton.
„ —	Wilkes Barre.
„ Св. Тройці	Youngstown.
„ Св. Духа	Chester.
„ Успєня П. Д.	Latrobe.
„ —	Duquesne.
„ —	Berwick.
„ Николая	Johnstown.
„ Івана Хрест.	Northampton.
„ —	Hannastown.
„ Івана Золот.	Pittsburgh.
„ —	Hermine.
„ —	Perryopolis.
„ Св. Духа	Coatsville.

Церква Івана Хрест. Scotdale.
„ Преображення Rhona.

В ШТЕЙТІ NEW YORK:

Церква Михаїла Yonkers.
„ Петра і Павла Granville.
„ Івана Хрест. Proctor.
„ Николая Elmira.
„ Івана Хрест. Buffalo.
„ Николая Yonkers.
„ Петра і Павла Cohoes.
„ Николая Troy.
„ Николая Watervliet.
„ Михаїла Binghamton.
„ Юрія New York.
„ Івана Хрест. Syracuse.
„ Петра і Павла Auburn.
„ Петра і Павла Peekskill.
„ Николая Buffalo.
„ Йосафата Rochester.
„ — Little Falls.
„ — Herkimer.

В ШТЕЙТІ NEW JERSEY:

Церква Володимира Elizabeth.
„ Петра і Павла Jersey City.
„ Івана Хрест. Newark.
„ Успеня Perth Amboy.
„ Дмитра Carteret.
„ Николая Passaic.

В ШТЕЙТІ ОНІО:

Церква Михаїла Pleasant City.
„ Івана Хрест. Cleveland.
„ Андрея Mingo Junction.
„ Григорія Lakewood.
„ Петра і Павла Cleveland.
„ Михаїла Baltimore.
„ — Marblehead.

В ШТЕЙТІ CONNECTICUT:

Церква Петра і Павла Ansonia.
„ Св. Тройці Bridgeport.
„ Івана Хрест. „
„ Неп. Зачатя New Britain.
„ Михаїла Hartford.
„ Михаїла Terryville.
„ Михаїла New Haven.

В ШТЕЙТІ ILLINOIS:

Церква Николая Chicago.
„ Петра і Павла „
„ Николая „

В ШТЕЙТІ MONTANA:

Церква Успеня Desloge.
„ Успеня St. Louis.

В ШТЕЙТІ NEW HAMPSHIRE

Церква Покрова Manchester.

В ШТЕЙТІ MICHIGAN:

Церква Івана Хрест. Detroit.

В ШТЕЙТІ RHODE ISLAND:

Церква Михаїла Woonsocket.

В ШТЕЙТІ NORTH DAKOTA:

Церква Belfield.

В ШТЕЙТІ INDIANA:

Церква П. Д. Марі Whiting.

НА РІК 1913.

Сій ся, роди ся, батьківська ниво...
Роди-сь пшенички зерном золотистим!
Роди-сь нам миром небесним, пречистим --
Для нас щасливо, для світа на диво.
Богацтво, славу неси і потіху
Під руську стріху!

Ось-так за морем, там -- на Україні,
Врати взаїмно складують желаня
У Новім Році... А ми на чужині,
Сини бездоля, зітхань і страданя...
Ми тут, за морем, без лану і хати:
І як нам нині Рік Новий стрічати ?

Ми його стрінем молитви словами,
Ми його стрінем сердечним поклоном,
Ми його зросим рісними сльозами,
Припадем духом перед Божим троном.
Най Той, що серцем нашим володе
На тій все ниві Своє зерно сіє!

Най люд, що святігсть батьківської віри
Зберіг у краю і за океаном,
По вік остане і добрий і щирий,
У бій за правду най йде великаном,
У бій за правду, заповіт котрої
Веде в пором Церкви всесв'ятої.

Най Рік, що гостем входить в нашу [хату,
Принесе єдність і правду і згоду...
Тоді сю хату обернем в палату...
Ні! Вільше! В святиню для руського [роду
І там діждем ся ліпшої години
Для нас, бездольних синів України.

Нас тут, неначе пташню до вірію,
Судьба, мов туча, за море пригнала!
Сей Рік Новий най несе нам надію,
Що ще не вмерла, що ще не пропала
Могутність наша і що в імя Боже,
Хто тут приїхав, сей вернути може!

Витай нам, Гостю! Ми діти недолі,
Богаті серцем і щирі і раді...
Ми не поскупим ні хліба ні соли,
Ти найдеш щирість у нашій громаді...
Сій у нас зерно, та так шоб щасливо
Русь-Україна найшла своє жниво!

Головний престол в Катедральній Церкві Пренеп. Зачат. Пр. Діви Марії в Чикаго, Іл.
Digitized by Google

З року на рік...

Неначе зорі золотої, — Неначе
доленьки сьвяти, Що сьвіт у рай
переміняє, — Що срібно-золоту нитку
ткає — У ткань буденної утоми... —
Що бідну хату зачарує — В палати
княжі і хороми — І так, як мати, все
пліктує — Дітий рідненьких, щоб не
знали — За всі, бач, злидні і печали, —
Щоб до обіду, до сніданя Мали до
хліба мід-патоку, Так ми все ждем
Нового Року...

Прийшли Татари, псьо спали-
ли, Потоком крові жар гасили,
-- Косою смерті Русь скосили...
Горли ваші склекотіли. Ось там,
у хмарах І занімили... А
низом тільки вовк завис... Зда-
є-сь: прощай, прощай, надіє! —
Ні, наші предки, що остали, — В
живих надію схороняли До того
віру ще глибоку, Що чей дж-
дуть ся

Нового Року!

Ой, Ляше, Ляше, чом ногою
На нас ти станує? Ми з тобою
Ділились доленькою злюю... — Ми
на долині, ти-ж горою... — А за тобою стид,
огида, -- Несчастье, горе жаль, обіда... — Так
люд наш плакав поневільний... -- Йому не
знаний день недільний... — Для него вічний
вічний будень, Для него вічна-вічна студен-
день... Йому до гробу ще пів-кроку! — А
все він ждав

Нового Року.

Богдане-батьку, що ти дїеш? — Мабуть
нас бідних не жалїеш... Дивити-сь завтра
не умїєш. — А ти злий вітре, чого вїєш --
На нас з півночі? Катерина -- Сказала слово...
Україна -- ціла пропала, Січ пропала, -- По-
над Дніпром руїна стала... І вільні діти ось
рабами... -- Мов сонце згасло понад нами... --
Загасло сонце і не сходить... -- В неволи лютий
нарід бродить -- Недаусить враг з кожного
боку, - Та він чекає

Нового Року.

Галиче рідний, де ти нині? -- Ти не
в собоях, ти в свитині! - І твої діти в
злій годині... Всьмінула-сь доля сирот-
тині - Та і пропала! В неба сині --
Шлеш плач так тихо; щоб не чули --
Ті, що, як ворон, загорнули, - І серед
смутку і роспуки -- Неволю двигати
жорстоку - І виглядаємає

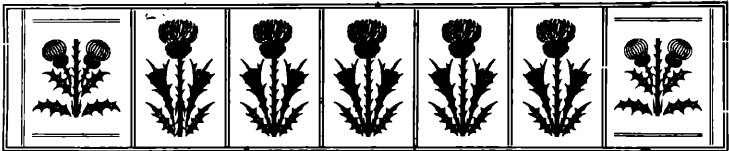
Нового Року.

Далеко там, за океаном, - Де кождий
нарід своїм паном, - Де сьвітить ясно
сонце волі - І кличе всіх до щастя долі,
Оттам ми дуже-дуже раді, - Що все-
остатні, все на - заді, - В сварни, роз-
дорі і незгоді, - На доци вітри, непо-
годі - Ми гнемо карк, як віл робучий...
- Де вступим, всюда тернь колючий, —
Де сягнем трафим на горяче, - Кождий
з нас гине, кождий плаче - І на роди-
ну забуває - А тільки душу потїшає,
- Що чей осьне слеза ще в оці.

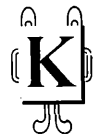
У Новім Році.

Народе руський, схамени ся! -- Наро-
де руський, помоли ся - Одному Бо-
гови сьвятому! Народе руський, подиви
ся - В твою минушість! Скільки грому
- Огня і карі ворог всякий - Слав в твої
стїні! Ти однакий, - Цїлий, незмінний.
Хто-ж так смїло Віками се народе,
дїло - Твоє пїдносить і скріпляє?
То Бог один!

Най чекає - Широкий сьвіт на щасну
зміну - Нового Року! Ти в сю днину --
Моли ся Богу без упину, -- Щоби
простив тобі провину, -- Щоб не забув в
отсю годину - На безталанну, на єдину
Русь-Україну! - Щоби в одно Він хтів
злучити - Всї е діти! - В низ не хили
ся, бодро стій, - Тоді у князі твоїх дїя-
Піше: дя! нас днесь Рік Новий!

Що повинен знати кождий Русин Українець про свій рідний нарід і його мову?

КОЖДИЙ нарід, що хоче жжити, розвивати ся і рости, та слави і волі добувати, мусить вперед добре знати і переконати ся, хто він є і що він за один. Бо як хто не знає добре себе самого, то й не потрафить оцінити себе і не буде знати, що він варт.

Наш український нарід, коли стратив свою независимість державну, а попав ся в неволю чи то польську, чи московську, дістав ся тим самим в страшне положене. Завойовники стали над ним збиткувати ся, гнобити, нищити, ба навіть стреміти до сего, щоб український нарід перестав існувати на Божім світі. Поляки старали ся всіма силами, щоби наш нарід пристав на польське, а москалі старали ся, щоб пристав на московське. І ся недобра робота Поляків і Москалів робила свое, бо український нарід, винищений безнастанними борбамі а в додатку ще й гноблений на кождім місци, не міг устояти ся перед таким насильством а хоть деяки свідоміші і відважніші обстоювали за ним, то однак ся оборона мало приносила хісна а в кінци дійшло до того, що майже вся шляхта українська покинула свій нарід і стала або польською або московською а при українським народі лишили ся лиш самі селяни і міщани зі жмінкою духовенства.

Однак і самі селяни і міщани не мали спромоги покріпити та піднести свідомости народної, бо на дорозі стояв цілковитий брак шкіль і книжок. Під Москалем заказано було під тяж-

кими карами печатати що не будь по народному, по українськи. Поляки знов напихали всюда свої школи і своїх учителів, котрі впоювали в дїти, що они є поляками, що се земля польська і т. д., а ні звідки не було можна почути правди, ніхто не міг почитати нашого народу, що він ані не польський, ані не московський, але український, а хто поважив ся се сказати, его уважано за бунтівника і тяжко карано.

І що з того вийшло? З того вийшло, що нарід не чуючи ніколи розумного поученя що до своєї народности, не міг собі ясно здати справи з того, хто він є. Так оно тягнуло ся догілти і дійшло до нині. І нині дїє ся нераз таке, що наш селянин, коли его спитають, якої він народности, то він тим не багато журить ся, але відповідає що будь: раз каже, що він „Австрияк“, то знов, що він „Поляк“, а иншим разом, що він „Галіциан“, а є я такі, що навіть називають себе „Росіянами“.

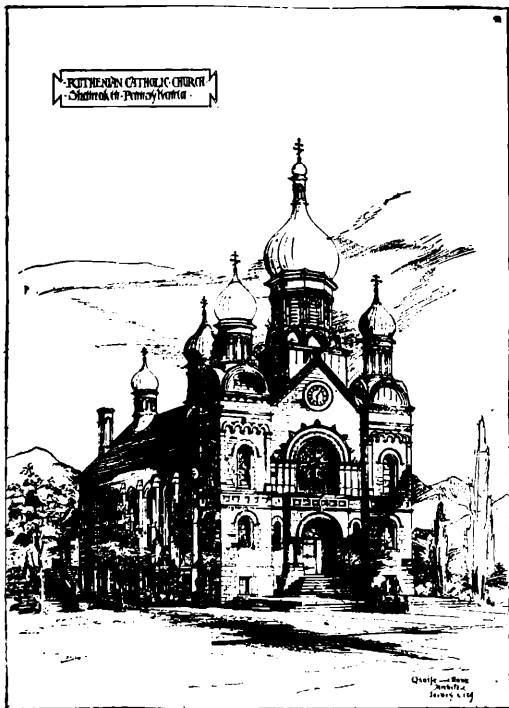
З сего видко, що в нашім народі велике баламуцтво і несвідомість, а се не повинно бути. Ми мусимо ясно знати хто ми є і ніколи на чуже не приставати. Ми мусимо вже раз вичити ся, що ми є Українці а не Поляки, ані Москалі чи Росіяне. Як ми будемо вміти себе знати і шанувати, то і другі будуть нас знати і шанувати. Тому мусимо добре пізнати

ХТО МИ Є?

Про се вже писало ся, але видко, що се ще за мало, коли не всі знають ясно сю правду. Тому повторимо ще раз.

Що ми не були, і не є і не будемо нікими Поляками --- о тім не треба й говорити, але инша справа з Москалями, бо під Москалем жие до 30 мільонів нашого народу а там в него вмовляють, що він не український а московський. Ба, в Галичині поветали недобрі люди, звані мокофілами, котрі рівнож як сами Мос-

зачав відлекувати ся, що не знає Ісуса, стали жиди его перекоувати кажучи: „Ти таки мушиш бути учеником Ісуса, „бо ти так само Галилеєць як Він. Се пізнати по твоїй бесіді”. І дійсно се правда. Бо по чім пізнати чи хто німець? По тім, що говорить по німецки --- по его бесіді. По чім пізнати хто Фран-

Руська гр. католицька Церква св. Кирила і Методія в Шамокин, Іл.

калі туманянь наш нарід і кажуть, що він московський. Про се мусимо тепер поговорити.

Чи хто сеї або тої народности -- о тім рішає его рідна мова. З мови-бесіди пізнаємо, хто до якої народности належить. Про се читаємо в сьв. Євангелію. Ісуса Христа уважали в Єрусалимі за Галилейця і тому, коли сьв. Петро

уз, чи Англїк? По тім, що Француз говорить по французьки а Англїк по англійськи. Чи не так? А ось вийдеш на місто, а ту стоять два панки і щось шварготають. Слухашш -- а то по жидівськи. То що тоді скажеш? Чи скажеш, що то Поляки? Та ні. Але як лише почувеш, що они шваргочуть по жидівськи, то зараз ска-

жеш: се жиди? По чім-же ти пізнав, що они жиди? По їх мові. Ну, а по чім-же пізнаеш Українця? Також по мові, по бесіді. Хто по українськи говорить, той є Українець.

Але тут треба ще одно згадати. Нераз дє ся так, що пр. Поляк вивчить ся по жидівськи і як здибає ся з жидом, то говорить до него по жидівски. Чи можна тоді сказати, що той Поляк є жидом? Не можна! Чому? Бо народність пізнає ся не з тої мови, якої він лиш декколи припадково уживає, але з тої мови, в котрій він родив ся! котру з грудий матери своєї висав -- або инцими словами: по рідний бесіді мові, пізнаємо хто якої народности. Є чия рідна мова польська -- то він Поляк, є німецька -- то він Німець, є англійська -- то він Англїк, є московська -- то він Москаль, а є українська -- то він Українець.

Друга річ, яку тут треба конче зрозуміти, то ся, що народности не пізнає ся по вірі або по обрядови. Може з вас хто був у Прусах на роботі. Правда, що там є всілякі віри? І католицька і лютерська і кальвінська і прєзвитєрянська і инші. Але щож? Правда, що там всі Німці? Чи він католик, чи лютер, чи кальвін -- а кожний Німець. Що з того видко? З того видко, що по вірі годі пізнати хто якої народности. А ще що? Ще і то казавє, що і Німці і Французи і Англїки є латинського обряду, а мимо того они не суть Поляками.

Чому се таке цікаве? Тому, бо в Галичині діють ся в сїй справі великі баламуцтва. Польські пани і польські ксьондзи кажуть так: „хто є латинського обряду той є Поляком“. А тим часом се є не правда. Ви вже певно чули, як то Поляки кажуть, що Німці є їх ворогами. А прєцинь всі Німці є латинського обряду. Чомуж отже не кажуть Поляки, що Німці є Поляки? Если всі ті, що є латинського обряду, мають бути Поляки, то чомуж Німці не мали би бути? А по друге. Чи де є на свєті „польський обряд? Хто его видів? Хто его установив? Хто за него де чув? Ану зйдіть цілий свєт, ану питайте всіх людей, чи знає хто за який „польський обряд? Ніхто про него не знає, бо „польського обряду“ або „польської віри нема на цілім свєті!

Ну -- скаже хто -- „а сей обряд, що до него належать Поляки, який, не польський?“ А який же він? -- спитаєте. Латинський!

А по чімже пізнати обряд, чи він який чи такий? Обряд пізнає ся з бесіди, в якій від-

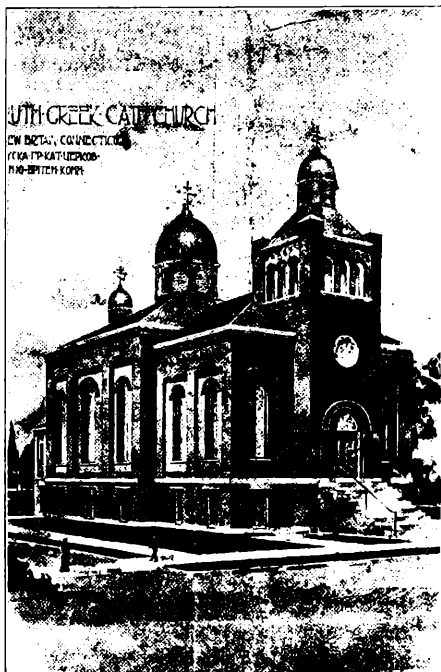
правляє ся Службу Божу і з церемонїй, які при тім діють ся. Если Служба Божа править ся в латинський мові, то се обряд латинський, а если в руській, то руський. А чув з вас хто коли, щоби польський бєскуп або ксьондз правив Службу Божу по польськи? Ніхто же того не чув і ніхто нігде і ніколи не почує. Чому? Тому, бо нема на цілім свєті „польського обряду. Чули ви як співає польський ксьондз Службу Божу? А що він тоді каже: „Домінус вобіс-кум“. А що, чи то по польськи? Та де! Се по латинськи! По польськи булоби так: „Pan z wami“. А чи чули ви коли, щоби польський ксьондз співав коли: „Pan z wami?“ Правда, що ні? А чому? Тому, бо той обряд, який мають Поляки, не є польський але латинський, той самий, що і у Німців і Французів і т. д. Ану, нехайби так хто сказав Німцеві, або Французові, твій обряд є польський, о тоби ся мав з пишна! Мусяби дєсь з тиждєнь мацати себе за лице! Тому, то Поляки боять ся дурити Німців та казати, що їх обряд польський. А прєцинь у Німців цілком так само править ся Служба Божа як і у Поляків то є платиньки.

А возьмім тепер наш обряд. Слухаймо: „Горі імієм сердца“, „помолім ся“, „Господи помилуй“, „подай Господи“ чи не по руськи? А звідси який наш обряд? Руський! Чому? Бо по руськи править ся Служба Божа. А если би в нашій обряді правила ся Служба Божа по вірменськи, то якийби тоді був наш обряд, руський, чи вірменський? А вжеш що вірменський. Ну, а щоби ми тоді були? Русини, чи Вірмени? А вжеш що Русини. Чому? Тому, бо анї віра анї обряд не означає народности, але розговорна рідна мова. І може хтось бути католицької віри, може бути протєстанської, або і ніякої віри не мати, але як его рідною мовою, якої він все уживає, є руська, то мимо того всього він є Русином. Наші предки були 1000 літ тому назад поганими і не мали ніякого обряду. Ну то що? Чи вони не були Русинами? Поляки 1000 літ тому назад були рівнож поганими. То може вони не були Иоляками? І Русини хоч не мали ніякого обряду були такої Русинами і Поляки були Поляками, а вихристили ся то й дальше лишили ся такими як і були -- Русини Русинами, а Поляки Поляками.

Ще одно баламуцтво поповняють Поляки, бо кажуть так: „Якою хто бесїдою-мовою молит ся, такої він народности“. Однак се чиста неправда і якої Поляки не були такими за-

огрільцями, як є, але розумними католиками, то самі стидалиби ся говорити такі нісенітницї. Чому? Бо от польські і єпископи і св'ященники мусять відправляти свої станові молитви або як они кажуть, 'бreviаржи' лишенє по латинськи, а єслиби відправляли інакше а не по латинськи, то мали би за се гріх смертельний. Єслиби от-

по польськи. То власне се є великою кривдою для них, що їм забороняє ся молити ся в їх рідній мові а силуюмолити ся в чужій. Такого безправства нема нігде на світі. Бо всі народи молять ся і славять Бога по своєму. Німець по німецьки, Француз по французьки, Мадяр по мадярськи, Хін-

Руська гр. католицька Церква Пренія. Зачат. Пр. Діви Марії в Св. Брітот. Канз.

же було правдою се, що кажуть Поляки, то в такий спосіб всі польські ксьондзи не булиб Поляками, але Латинянами, а прецінь они не є Латиняни але Поляки.

Але скаже, хто, що прецінь всі латиники в Галичині, хотій не, вміють інакше говорити, як лишенє по руськи а однак молять ся лишенє

жик по хінськи, хоть они всі латинського обряду. Русина-латинника силують Поляки, щоб молив ся не по руськи, але по польськи! Як всі латиники мають молотити ся по своєму, то й Русин-латинник має право молити ся по своєму, а хто єму се забронює, то робить єму велику

кривду, бо Русин, хоч латинського обряду, має молити ся по руськи, бо така є воля Божя, а хто робить інакше, то противить ся волі Божій.

Запам'ятаймо собі, що народність чиясь пізнаємо не по его вірі або обряді, але по его рідній матерній мові. А звідси Русином є кожний той чоловік, котрого рідною матерною мовою є мова руська.

НАШ НАРІД.

Ми в звичайній бесіді називаємо нашу мову руською. Учені знов називають її українсько-русською або коротко українською, а що по мові рідній пізнаємо нарід, або інакше яка рідна мова такий нарід, тому і зве ся наш нарід звичайно Русини а по вченому Українці. Сего слова „Русин“ або що на одно виходить „Українець“ дуже не люблять собі Москалі і їх прихвостні галицькі москофіли. І одні і другі ненавидять всіх тих, що звуть ся Русинами або Українцями. І чому они так негодують на се? Зараз відповімо.

Москалі особливо такі загонисті а за ними і всі москофіли кажуть, що Русинів або Українців нема а є лишень один великий нарід московський, або як они кажуть російський.

Придивім ся чи то правда. Кожний щирій Русин знає, що Москаль не є то, що Русин. Бо Русини давно-давно жили і мали своїх князів і королів а за Москаля і чутки не було.

Як відомо, наш руський, або говорячи по вченому український нарід належить до одного племені Словян, так немов галузка до одного пня. Ті Слов'яни*) жили в далекий давнині східній Європі почавши від ріки Висли аж по Дон і від моря Балтицького аж до Чорного. Сусідами Слов'ян були ріжні кочовничі народи на заході Німці або Германи, на півночі і виході Фіни і Чуди. В IV. століттю по Христі зачали напирати на Слов'ян нові кочовничі народи зі сходу а тоді посунули ся Германи більше на захід а Слов'яни зачали і собі за ними посувати ся і займати пошнені за ними землі і так посуўнувся аж по ріку Лабу в Чехах. Ті слов'янські племена звали ся так: Сораби, Ободрити, Чехи, Морав'яни, Лехіти або Ляхи, Хорвати, Поляни, Дерев'яни, Сівер'яни, Уличі,

*) Слов'яни -- так називали ся з той причини, що слово їх бесіди були зрозумілі для кожного відступця того великого племені, коли противно чужеродці, що говорили інакшою мовою, звали ся „літцями“ або чужинцями.

Тиверці, Дуліби, Кривичі, Болгари, Дреговичі, Радимичі і Вятчі. А розміщені були ось так: На заході мешкали Сараби, Ободрити, Чехи, Хорвати, Морав'яни і Лехіти, а на сході над довшим Дністром Тиверці і Уличі, у подніжжя Карпат Болгари, над Прип'яттю Дерев'яни, на північ від них Дреговичі, над Двиною Кривичі, над горішнім Дніпром і Волгою та Оклою Радимичі і Вятчі (воло Фінів і Чудів), над середнім Дніпром кол Киев Поляни, а з лівого боку Дніпра Сівер'яни. Поляни звали себе „Поляни-Русь“ або само „Русь“. Були они наймогутнішими і найбогатшими раз тому, що земля їх була дуже плододовита, а по друге, бо маючи сплавну дорогу Дніпром, провадили оживлену торговлю на Чорнім морі, котре звало ся „руське море“. До удержання ладу і сили, тримали князі сего племені війско як своє так і наемне з чужинців. Такими чужинцями були і Варяги, котрі і собі звали ся „Русь“ так як і Поляни, у котрих служили.

Головним містом „Полянів-Русь“ був Київ, Першим князем „Полянів-Русь“ був Олег (879–912), 2. Ігор (913–945), 3. жена Ігоря Ольга (945–955), 4. син Ігоря і Ольги – Святослав (955–972), 5. трисини его (972–980), 6. сьв. Володимир Великий (980–1015.)

Князь Володимир Вел. зібрав під собою владсть всі сусідні держави а особливо Червенські над Сяном і Бугом і посаджав там князями своїх синів. А що всі ті племена-держави належали під владсть Русі, тому і назвали ся они також Русію так як у нас і Чехи і Галичина і Буковина і Тироль і т. д. належать під владсть Австрії і тому всі они зовуть ся також Австрійці.

З того видно, що наша „Русь“ не була назвою народу, але назвою держави і доперва з часом стала бути назвою народу.

Але який ворог лютий, от пр. Москаль, напав на Австрію, підбив єї і сказав, що Москалі се Австрійці, то що на се кожний сказав би? „От, здурів Москаль, тай туманить людій“. Таке саме воно було і з Москалями і Русію.

Як ми вже згадали, жили на північно-східній стороні руської держави слов'янські племена Вятчі і Радимичі. Сусідували они з Фінами і Чудами а з часом гет з ними змішали ся. В р. 1147. заложив правнуку Володимира Великого, князь Ростовско-Суздальський, Юрій Догворукий, місто Москву. Від той хвилі зачало ся се князство звати московским, а цілий тамошній нарід -- народом москов-

с ким. По нападѣ Татар на Русь помішав ся нарід московскій ще і з племенем монгольским або татарским і сі мішанці з Фінів, Чудів і Татар є теперішні Москалі.

Племена, що мешкали близко Київѣ, дістали ся скоро під панованє київської Руси. А що всі они мали однакову мову з київською Русію і лучив їх однаковий інтерес то є однаковий стан і занятє, бо сідли в степових околицях над Дніпром і Дністром та займали ся рільництвом і торгівлею з Греками, тому легко з'єдинили ся з Київсько-руською державою і зачали себе рівнож звати „Русичами” або „Русинами”.

Зовсім інакше мала ся справа з московским народом. Мешкав він зовсім де инде, займав ся не рільництвом і торгівлею, але довлею, не їздили они до Греків так як „Русь”, не мали сплавної дороги Дніпра до „руського моря” так як Русь, а лиш мали доступ на Уральські гори в Сибір і рікою Волгою мали доступ до Каспійського моря. До них не приходили Греки, але Араби і другі.

З сего видко, що Москалі мали цілком инший стан і занятє чим Русини і тому не хотіли належати до Руси. Крім того Москалі ріжнили ся від Русинів і мовою, котра радше подібна до польської, як до руської. Звідси і не дивота, що Москвичі або Москалі не хотіли належати до Руси, а коли князі руські їх завоювали, то вони все старали ся бунтом від Руси відірватись.

Ту треба запримітити, що Москалям ніколи не ходило о добро Руси, але о своє. І так в р. 1165. напад московський князь Андрій Боголюбський на Київ, зрабував его, людей помордував а місто зруйнував на прах, щоби вже більше не могло розвивати ся а через те саме щоб піднести значіне і силу Москви.

Від тепер зачали Москалі ріжнити ся від Русинів не лиш занятєм, станом і мовою, але і цілим устроєм державним. Русини мали такий устрій державний, що сам нарід вибирав або скидав князів та ухвалював війну або мир. У Москалів знов нарід не мав ніякого значіня і

ніякого голосу, а лиш сам князь робив що захотів, подібно як у Татарів хан.

Се показує, що Москалі не були ніколи одно з Русинами. Найліпше о тім переконуємо ся з нападу Татарів на Русь. Тоді Русини зібрали ся до борби з Татарами в обороні відчини а Москалі ані не рушили ся, вони так дбали о Русь, як тепер о Австрію. Рівнож не стали Москалі в обороні Русинів, як Поляки зачали гно-

Руська гр. католицька Церков сьв. Юрія в Нью Йорку, Н. Ю.

бити руський нарід, а коли гетман Хмельницький, думаючи що Москалі стануть по стороні Русинів, подучився з Московою, то і тоді виявило ся, що Москалі не то, що Русини. Цар московський присягнув на сьв. Хрест і Євангеліє, що лишить Русинам повну свободу і буде їх боронити перед гнетом польської шляхти, але як лиш підписали сей договір-умову, цар зараз зломив присягу, бо відступив часть Руси Поля-

кам, а над прочою став дуже збиткувати ся.¹ Русини зачали промишляти, якби тепер розлучити ся з Москалем і виступили під проводом гетмана Мазепа до борби, але зістали побиті, а Москалі завели на Руси такий гнет, що не доведи Господи! Знищили козацтво, понасидали диких салдатів, скасовали свободу і поробили з Русинів невілників, саміж назвали ся „русскими“ і сказали, вони є „Русь“ і що Русини і Москалі се один нарід. На доказ своєї „любви“ до Русинів заборонили писати по руськи і навчати по руськи а приказали вчити по московськи. За те своїм братам Монголам, Татарам, Фінам а навіть Жидам дозволили писати і читати в рідній мові.

Нехай тепер скаже хто, чи Русини а Москалі ть все одно!

Вже сама мова московська показує, що Русин не то що Москаль, бо інакша мова одних а інакша других. Ось Вам примір:

по руськи:	по московськи:
нехай	пуєт
зачекай	дай срок
бійка	драка
перстєнь	кальцо
верета	паньова
прядиво	пєнька
торба	яхташ
когут	петух
бузько	аїст
вікно	акошка
гузики	пуговіці
штани	брюкі
орати	пахать
колицька	люлька
жнива	страда

Ну, і якжеж ту повірити, що Москалі а Русини є те саме?

А чомуж Москалі наливачуть ся „Русь“, если вони не є Русинами? Се тому, що Москалі загорнувши Русь під свою власть, мали під собою величезну більшість руського народу, перед котрим Москалі становили лиш незначну частину цілої їх держави. Проте від цілости назвали вони частину свою також Русію. Загальну назву перенесено на частину. Як давніше частинну назву київської Руси розтягнуто на всі краї, що до неї належали і пазвано всі ті краї також Русію, так тепер те загальне імя приложили Москалі до себе і назвали ся також „Русь“ і присвоїли собі ту назву. Тоді Русини неначе лишили ся без назви, в них неначе вкрали Москалі їх назву. Сю правду і ти-

ми самими словами сказав Костомарів, славний історик, а сказав се в книжці, на котру дістав урядове потвержене від самодержяду московське. Еслиби то була неправда, то ряд московський бувби ніколи не дав ему позволеня на друковане тої книжки.

Вкравши від Русинів їх назву, зачали себе Москалі звати не „Русинами“, але „русскими“. Але назвали ся невдачно, бо тим самим показали, що вони не є Русинами, але народом, що належить до Руси, себто, що не Русини належить до Москалі, але Москалі до Русинів. Подібно як колиб хто сказав: „кінський хвіст“, но се значить, що кінь належить до хвоста, а не хвіст до коня.

Але і на тім не конєць. бо Москалі ще й саме слово „русский“ але собі присвоїли, а на що? На те, щоб дурити Русинів, бо если говорити ся „русский“, то не можна пізнати, чи то руський в значіно руський, чи московський, або іншими словами: чи воно значить наш, чи москаль. Але як ся напише „русский“, то зараз видко, що то значить московський, а не руський наш. Бо наш повинно ся писати або „русский“ (з одним „с“), або „русський“, або так як писав літописець Нестор „русьський“, але ніколи русский“ а тим менше руський, як се пишуть Москалі. Але і само московське слово „русский“ є до нічого, бо повинно бути такої „Русин“. Слово „русский“ як і взагалі кожний прикметник домагає ся конче близного поясненя, бо як я скажу „русский“, то кожний зараз мене питає: „Хто руський? Що таке руське? Число, чи писмо, чи край, чи що таке?“ Так якби я сказав: „кінський“ то кожний запитає що таке кінське, чи хвіст, грива, чи копито, чи що? А чомуж Москалі не кажуть „Русин“ але „русський“? Бо чують, що вони не є Русинами, а лиш руськими мішанцями і лиш для затертя свого фінського і чудеського походженя та для туманеня свѣта знуть ся „русские“.

УКАЇНЦІ І УКРАЇНСЬКИЙ.

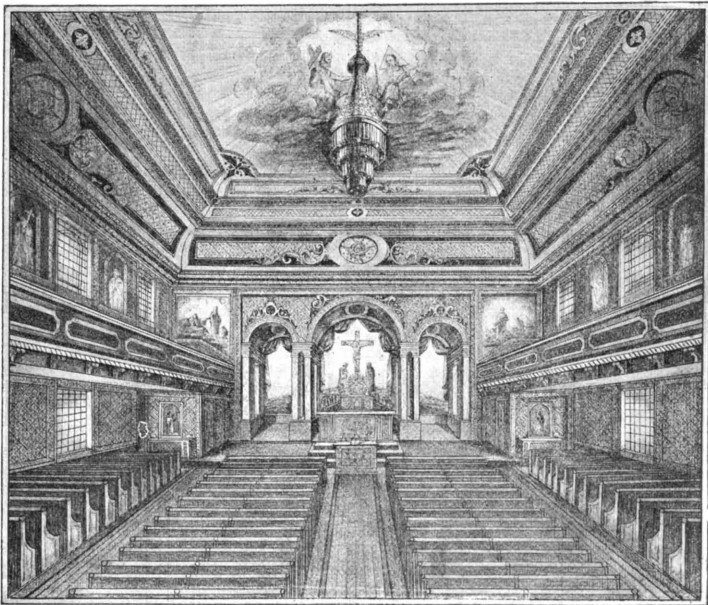
Кажуть москвофили, що нема Українців і що Українці видумали Поляки. Дурне то говорене. але щоби дехто не дав ся сим московським балаканєм збаламутити, скажемо пояснене:

Звідки взяло ся слово „Україна“? Звідки, звідки і „Русь“. „Русь“, з початку була лиш земля Київська, а з часом переїшла на всі землі, що підлягали київській. Подібно і „Украї-

на". Се слово читаємо в найстаршій літописі, де літописець згадуючи про смерть Володимира Глібовича в р. 1187. каже так: „о нем же Україна много постана". Тут Україною зве ся земля Переяславська. Але Галичину та сама літопись зве Україною, бо про Ростислава Берладничича в р. 1188. пише, що приїхав „къ Украинѣ галичьской". Так само зве літописець і Галичке Забуже Україною.

Щоб оже показати, що Русини не є Москалями, котрі зачали звати себе „русские", назвали ся Русини „Русини-Українці" або коротко --- „Українці".

Ще і се треба знати, що в чужих мовах інакше звуть ся народи і що тому годі висміювати якийсь нарід лиш за протє, що его інакше звуть другі народи. Ось пр. Поляки по німецьки Polen, по латині Poloni, по мадярски

ВНУТРІ РУСЬКОЇ ГР. КАТ. ЦЕРКВИ СВ. ГЮРІА В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

ю. Пише він, що князь Данило 1213. відобрав від Поляків, Берестій, Угровські і Вершинні і Столпє. Комовъ и всю Україну". Отже Україна стара назва старша від Москви. З початку се слово означало пограничні землі, але з часом перейшло воно на означене цілої Руси, особливо за Козаччини, відколи Русини переконали ся, що Москалі зачали звати ся їх імєнем немов своїм власним.

Lengyel, по нашому Поляки або Ляхи, а по польськи Polacy або Lechici, Також і Німці по латині Germani, по італійски Tedeschi, по французьки Allemand, а по німецьки die Deutschen, а по нашому Німці. Так і Русини звуть ся по польськи Rusini, по німецьки Ruthenen, по латинськи Rutheni, по англійски Ruthenian, а по

му Русини, Руснаки, або для зазначення своєї відрубности від Москалів Українці.

Чи проте Русини є що иншого а Українці що иншого? Та ні! Се одно і те саме. Хто є Русин — той є і Українець а хто Українець — той і Русин. Ті два слова „Русин“ і „Українець“ є неначе імя і назвищо так як пр. Маркіян Шашкевич означає не дві ріжні особи, але одну і ту саму особу. Так і „Русин Українець“ не означає двох народів, але один той самий нарід, зовсім окремий від Москалів і окремий від Поляків.

Про се вже писав не лиш Костомарів, але навіть і сам Нестор, котрий про Русинів—Українців (або як вони тоді звали ся „Поляне“) так каже:

„А мали вони окремі обичаї і права батьків своїх і історию, вдачу. Поляне бо мають вдачу своїх предків смирну і тиху і стидливість зглядом невісток своїх і сестер, зглядом родичів своїх, зглядом свекрів і швагрів велику мали стидливість, мали також весільні звичаї“.

А пр Москалів пише цілком що иншого. Про них пише він так:

„Аз Радимичі і Вятичі і Сївер мали окремий обичай жили в лесах та як кожда худобина, поїдаючи всю нечисте і безстидність у них перед родичами і перед невістками, а весель в них не було, але толоки поміж селами. І сходили ся на толоки і на танці і на всі чортівські забави і ту ловив собі кождий жінку, з котрою так умовив ся“.

Сі прикмети обох народів і Русинів і Москалів лишили ся і доси. Ще і доси панує у Москалів „срамословіє“, бо Москаль заки щось зробить або скаже, то сто разів заклине „в маму“. Ще й тепер у Москалів панує така розпушта, що аж світ цілий дивує ся. А сего у Русинів нема і не було. Тому і не дивниця, що цілий світ узнав, що ми себто Українці — є окремий нарід.

НАША МОВА.

Як ми пізнали хто ми є, себто, що ми не є ані Москалі ані Поляки, але справедливі Русини—Українці, пригляньмо ся тепер нашій мові, а то є і красі, є і богацтву і є і величині.

КРАСА.

Не кожда мова однаково красна. Одною говориш, то так, як по груді йти, викручуй язиком, затискай зуби, шии, або зотвояй губу як ворота, а иншою, то словечко за словом так

плине ти, як та водиця по тихенку, задеє і уст не потребуєш розтворати, ні язиком не крутиш, ні сикаєш як гаде, та не амучиш ні себе, ні другого, що слухає тебе. Слухаєш одной, то аж уха болять, тільки там сикотїня гаркотїня, говканя, ковканя; а иншої слухаєш, й не можеш на слухати ся єї, так якось миленько западає тобі до вуха та серця, що не мов та пісонька соловейкова у маю, не мов вітрець тихий тихесенький колише дрімку, так она тебе розважає, голубить.

Наша українська мова з огляду на красу належить до найкрасших. Учені порівнучи нашу українську мову з мовами європейскими, признають нашій мові між усіма європейскими мовами друге місце з ряду що до мелодийности а милізвучности (перше займає італійська) між словянськими же що до краси взагалі місце найперше.

Отже ні одна мова в Європі, крім італійської, не є така милізвучна, як наша українська. Ні німецька, ні польська, ні московська, ні волоська, ні мадарська, ні навіть єспанська та французька не дорівнюють нашій.

І дісно, сам чоловік не потребує бути вченим, аби вслухавши ся в ріжні бесіди, зараз не запримитив, що по нашому говорити ся якось легенько, задеє уст не потребуєш отворати, а пр, по московски значні от хоч би отсей з тих: „Ібо так Бог возлюблї мір“, то зараз при тім „возлюблї“ мусиш губу роззавити від уха до уха так само „атдал“, „пагіб“, коли тимчасом по нашому скажу легенько замість возлюблї — полюбив, замість атдал — віддав, замість пагіб — погіб.

Кожидї і неучений признає, що по нашому якось лекше і милїше та красше пливе слово по слові: і полюбив і віддав і погіб. У нас навіть ні одніського слова нема, що зачиначо би ся від „ваз“ або від „ат“, або „паг“ і т. д.

У нас натомість є дуже много тоненького „і“ при котрім майже не треба губи отворати а тільки уста зложити. Як у московській мові повнісенько того широкого „а“ що так можна би сказати, поганить мову, так у нас те тонке „і“, що надає милізвучности нашій українській мові, навіть в таких разях є, де его не мають инші словянські мови. І так всюда, де є в церковнім „ѣ“, то маємо „і“ або „і“ або „й“ а всі инші Словяне мають „е“ або „ѣ“ або „ѣа“. Кожидї признає, що при „і“ меньше губу отвораю, як при „е“ або „а“, а заразом красше, і милїше звучить слово вимовлене з

„і" як з „е" або „а". Нпр. возмім з того сти-
ха сьв. Письма, то вам е по церк. вѣчний, пише ся вѣчний а читае ся вечный, польськ.
wieczny, чеськи вечні, словац. вечні, сербс. веч-
ни, хорв. вечні, словін. вечно, болгар. вечен,
венд. вечне, а лишень наше укр. рус. вічне. А-
по церк. мѣсто, моск. мѣсто, читай место,
поль. miasto, і т. д. а у нас місто.

БОГАТСТВО.

Мови е убогі та багаті. Убога е та, що
має маленько слів, що не має навіть тільки

Наша українська мова не потребує
під тим взглядом стидати ся, бо не тільки що
має на кожду річ свої власні слова, але нале-
жить до найбагатших мов.

В словарі (в книжці де е списані слова)
покійного Евгена Желихівського е списаних
щось на шістьдесятьсім тисяч слів. Не
маленько се, але то ще не всі слова, які е у нас
-- то дуже а дуже маленько з того багатства, яке
наша українська мова посідає.

Богатою е ще й така мова, що кромі багат-
ства слів, має багатство в формах, то е багат-

РУСЬКА ГР. КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКОВ СЬВ. ПЕТРА І ПАВЛА В КЛІФЕЛІНД, ОГАЙО.

слів, аби назвати по свому кожду річ. От нпр.
возмім мову волоську (румунську) то там на
найзвичайніші річи нема часто свого слова.
На таку звичайну річ, як гній, нема слова, а
зробили з нашого гній, гунолю, гноіти -- а гу-
ноя; голуб у них -- голуб-ул; наше добиток а у
них добиток-ул; наше позволити у них -- по-
воли; пивниця, а у них пивниць і т. д.

Так щось подібного і у Мадярів. І у них
повнісько словянських слів, бо своїх не мають.
Є такі другі мови, що мають не більше як кілька
тисячок слів.

ство в способах зміни та відміни слів. От нпр.
возмім таке слово великий -- кілько з него
ріжних змін в нашій мові? Великий, величез-
ний, величений, невеличкий, величний, вели-
кість, велич, величавий, величавість; величай-
ко, величайний, величати, велеличе, величест-
тво, величина, величний, величність, великан,
великанський, і т. д. В московськім нпр. на те
всьо е лиш кілько слів а в польськім -- два:
wielki i wielkosc.

Або така форма, як: „Мені повеселійша-
ло на серци". Не найдеш еf в иншій мові; ні

по німецьки, ні по польськи, ні по московськи не скажеш того одним словом, треба хоч два: *mnie zrobilo sie weselej*. Так само стрімголов, навипередки, науздогін; нпр. *потемно troche ciemno, попереколювати* і т. д. у нас одно слово, а в інших мовах треба й кілька, щоб те саме виразити. То також багатство.

Або слова здрибілі, таких піде не найде ся: нпр. малий, маленький, малененький, малесенький, малюнький, малюсенький, маюсенький, малицький, малиценький, малясенький, маленечкий, маленесенький, маленюсенький, маціпкий, маціцький, маціониський, маціосенький, маціписенький, маціосесенький, маціосесенький, маціосесенький і т. д. Далі нпр. робитоньки, спатоньки, зарайсінько, псудісенько і т. п. Того не найде ся в якій іншій мові, а те саме також належить до багатства нашої мови.

Кілько різних форм!

Ог і сям богага наша українська мова.

ВЕЛИЧИНА.

Величину якої мови пізнати з числа людей, що тою мсєю гостять. А скільки ж людей говорить сею нашою українською мовою? Сею нашою українською могою говорять

Трийдцять три міліони народу.

Коли порівнаємо нашу мову з іншими мовами європейськими, то вийде, що наша є сею мовою з ряду, а коли порівнаємо нашу мову з другими словянськими, то покаже ся, що з огляду на число бесідуючих наша мога є другою з ряду.

Образово виглядає ось так:

I. Мови європейські:

1. мова англійська	124 міліонів
2. .. німецька	80 міл.
3. .. московська	65 міл.
4. .. єспанська	56 міл.
5. .. французька	46 міл.
6. .. італійська	37 міл.
7. .. українська	33 міл.
8. .. португальська	29 міл.
9. .. польська	17 міл.
10. .. румунська	10.5 міл.
11. .. мадярська	8.5 міл.

II. Мови словянські.

1. мова московська	65 міліонів
2. .. українська	33 міл.
3. .. польська	17 міл.
4. .. чеська	8.2 міл.

5. .. болгарська	5 міл.
6. .. сербська	4.5 міл.
7. .. хорватська	4 міл.
8. .. словацька	2.2 міл.
9. .. словінська	2.8 міл.
10. .. венцька	220 тисяч.

З сего кождий може переконатися як великий наш український нарід, коли 33 міліони людей до него належить.

Ог і напизне те про красу нашої української мови, та на що?

На що? Насамперед на те, аби кождий з нас знав, яким великим добром надлив нас Бог. Бо то чоловік говорить тай говорить, не багато, ліпше сказавши, нічо не розважаючи, як говорити та яка его мова. Не розважає, а то розважати треба, бо й мова -- то талан, який Господь дав кождому поодиноким у народови. Талан -- кажемо, який негодить ся закопати, як той чоловік, про котрого наш Господь Ісус Христос розказує в причті о таланах.

І наша українська мова, то також талант, дачі нашому народови від Бога, а талант великий. Як в тій причті розповідає Ісус Христос, що цар дав одному слугі десять талантів, а другому пять, а третьому один, так без омилки безпечно мусимо признати, що нашому українському народови дав Бог в нашій мові не один, не пять, а цілих десять талантів -- дав більше як другим народам.

Дав -- а на що? Чи на те, щоби закопати, як той слуга, котрого Ісус Христос називає лукавим рабом? Чи на те, щоби відурати ся і висміяти ся так, як се робять москофіли?

О, раби лукаві, раби! Знаєте, що каже Ісус Христос'дальше в тій причті про того лукавого раба, що закопав талант?

Каже: „Возьміть же від него той талант, та дайте тому, що має десять талантів. І кіньте нікчемного раба в темну вязницю, там буде плач і скрегіт зубів”.

Тьма кромішна рабам, що запропастилиби свою мову. П відуралиби ся, з неї насміялиби ся. Тьма рабам-зрадникам, нехтувателям, запродацям, відступникам, перебігчикам, перекичникам, рабам лукавим!

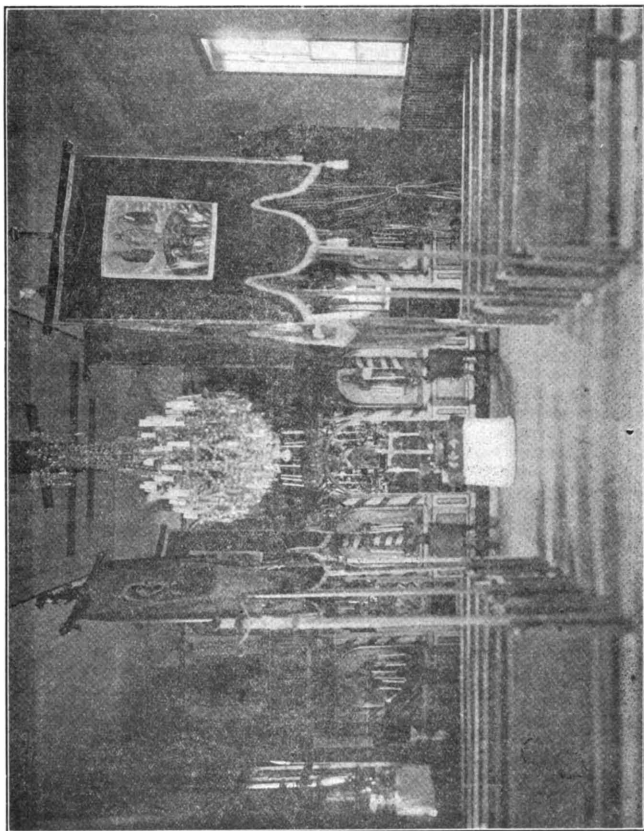
Оже не закопати -- а дороблятися!

Мова наша то талант, даний народови від Бога, а даний кождому з нас, що належить до того народа по вітцєвви-нєнці, даний нам і ми кождий з окрема відповімо за него не то перед людьми, але перед своїм Судією, своїм Госпо-

дом Ісусом Христом, котрий спитає нас кожного з окрема що з тим талантом зробили ?

Може закопав? Може сказав, що его мопа не с та, якої вчила его ненечка, якою виспіву-

перед Христом. А може, може тобі рабе лукавий, запаха лака виша мопа, московська, волоська, польська і ти, рабе лукавий, став св. еюрідною мовою помітувати, насмівати с і над нею, прозивати її хамською, хахолською, пастушою,

ВНУТРИ РУСЬКОЇ ГР. КАТ. ЦЕРКВИ СВ. ВОДОДОМИРА, В РІВНІ, УК.

вала ему доленьку над колисочкою, якою промовляла до него, якою й він сам перші слова вимовив?

Горе тобі, рабе лукавий! Відповідь

ти рабе негідний, підлий, без чола, горе тобі, сто раз більше горе як тому, що свій талант закопав! Він закопав, а не з'огидив его, а ти, огидо, висмівваючи нашу мову, перекручуючи

П, робиш як та птиця огидна, нехлюйна. Горе тобі, Рабе!

А може, може ти навіть за гріш підкупий не то що сам закопав талант своєї мови, а ще других в сю пропасть тягнеш? Тягнеш баламутиш, словом, письмом? Рабе лукавий, запродадиче, горе тобі!

Ти сьмієш, не соромиш ся, роззявити пискок та говорити, що мова того народу і московського — то одно і те саме, коли ти сам тому не віриш? Рабе, запродадиче! Юда, жадний гроша, продав Христа, а ти продаєш талант свого народу, его мову.... Юда повісив ся, а тебе Юдо, зраднику, що чекає? Свої справедливо погорджують тобою, а чужі сьміють ся з тебе!

А може ти не за гріш, а зі страху перед яким там недоуком, безбожником, незнаючим любови християнської чоловіком, може для примхів недовареної, примховатої паннуці, що тобі вподобала ся, постидав ся своєї рідної мови, відрік ся, і своїх дітей вчиж чужої, коверзаяш в дома тою, яку тобі накинено? Рабе лукавий! Ти знаєш, чим той лукавий раб в притчі викручував ся? Казава, що бояв ся і закопав талант! Ти такий сам лукавий раб, боягуз. Ти не мєш відваги постояти за свою мову, ти П закопуєш. А де відвага, де мужество, де хоробрість християнська, де кров батьків наших? Боягузе, і тобі тьму кроміш лу судити Христос!

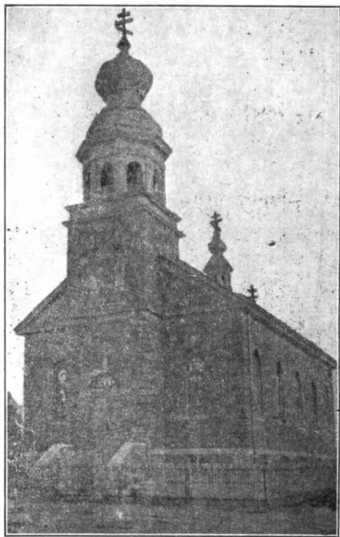
Змаєте тепер, на що ми писали про красу нашої мови? На те, аби ми знали, як великий талант маємо в нашій мові, аби ми знали, що тим талантом маємо орудувати а не закопувати его. Нам не вільно нашої мови стиждати ся, нею погорджувати, з неї сьміяти ся, П перекручувати, обгидити на чужий лад, низше ставити як яку небуд иншу чужу, а ще більше нам не вільно П відрікати ся, ані приймати якунибуд иншу за свою, чи польську, чи мадярську, чи польську, чи московську, чи німецьку. Нам не вільно тримати таких книжок і газет, які нашу мову висьмівають, або прозивають, або пишуть ніби по руськи, але перекручують слова на лад моськовський, або вмовляють в мас, що наша мова то одно, що моськовська.

Нам не вільно того, а не вільно не для чого иншого, а лиш длятого, що нам нашу мову дав

Бог, а дав на те, щоб ми нею орудували, щоб ми П берегли, стергли, боронили П розвивали, вчили нею говорити своїх дітей.

То наш обовязок не людьми, а самим Богом нам вложений. А як Богом, то того обовязку не можна самохід безгрішно зречи ся, скинути ся навпаки, ми всіма силами маємо за пронего дбати.

Нам того обовязку не може, не сьміє ніхто в цілїм сьвіті заперечити, бо то обовязок Богом

РУСЬКА ГР. КАТОЛІЦЬКА ЦЕРКОВ
Покрова Пр. Богородиці в Мікаду, Па.

нам вложений. А хтоб нам перечив, повсеримував нас в тїм обовязку, у такого нема християнської любови, а ми повинні перед таким боронити ся.

При тїм всім однак на одну важну науку треба нам добре памятати, котра так каже:

**СВОЄ ЛЮБИМ, СВОЇМ ДОРОЖИМ,
А ЧУЖЕ ШАНУЙМО!**

НА ГОЛГОТІ.

В

ІН був жовіпром римської легії-полку, що стояв табором в Єрусалимі. Горда Юдея за гріхи свої мусяла тяжко спокувувати: прийшли римляни, заняли Єрусалим, поставили там своєюю намісника, а королі з покоління Давида тільки називалися королями; у них не було ні сили, ні власти, нічого, крім остатків давньої слави.

Нарід погибав у ярмі й неволи. Правда, що над берегами Йордану появилася пророк, „був чоловік післаний від Бога, імя йому Йоан“. Правда, що „було світло правдиве“, та мало ще хто знав, де його глядіти. Одні ждали, що Месія, той обіцяний перед віками, прославлений пророками, прийде на чолі тисячного війська, другі ждали знаків з неба і чудес, а тут земля занімала, стала безводною пустинею й небеса замовкли, сьвіт опустів, ні знаку о давній славі Ізраїля.

На краю міста, в убогій хижині, саме на тім шляху, що веде до Витсади, жив десятник римської легії, чоловік вже пристаркуватий, звав ся він Публій. Від молодих літ не знав він нічого, крім тяжкої військової служби і, як жовнір, перейшов чи не цілий, тоді знаний сьвіт; був в сотних борбах, поки не найшов ся в чужій, непривітній, жидівській землі, серед чужого народу, що ним вже тоді погорджували всі задля його захланности й жестокости серця.

Публій був поганином; но однак за мало було у него часу думати о богах і Іх прикметах, а еще менше було охоти приносити Ім жертву й давати на сю ціль часть того нужденного заробітку, з якого приходило ся ему удержувати життя.

В Єрусалимі почав ся передсьвятотчний рух. Нарід з усіх усюдів став горнути до

сьвятині, Щоби тут відсьвяткувати пасху. І дивний настрій був серед народу, многі говорили, що явив ся пророк, не той з над Йордану, а другий, син Марії з Назарету, який научав в побожних й публичних місцях а науку своєю стверджує чудесами.

Хромі ходять, сліпі видять, німі говорять, а тіло прокажених стає чисте, коли тільки Він, Ісус, діткне ся його рукою-

П'ять хлібів і дві риби розмножив Він в таку скількість, що тисячі народу наситили ся. Він воскресив сина вдовиці; умершій дочці Ятра сказав „встань“, й вона підвела ся жива.

А слава Його науки! Як відмінні вони від того всього, чого учили рабіни і фарисеї. Нарід тисячами горне ся до Него, при Нім ученики, бідні рибачки, та в очах Іх сіяє дивний огонь.

Хто Він такий?

Сам зове себе Сином Бога живого, а тільки дивна, що жие дуже бідно, не глядить чести для себе, не гордить нуждарем, заходить до домів митарів, не відгоняє від своїх ніг явної грішницї й пращає всім гріхи, як тільки хто щиро каєть ся.

Правда, що фарисеї і книжники всі против него. Та нарід глядить в Него, як в сонінно ясне, „а Він“ благословить діточки того народу, тисне до свого Серця пестить, голубить.

Три роки вже научає Він нарід. І ось, на пасху, прийти до Єрусалиму. Хто знає, чи справці на Його слово не являть ся ангельські полки,, а тоді горе вам, римські тирани, що зельною рукою гнете синів Ізраїля, що не умили пошанувати Божого закона,

В народі тліє іскра, тільки одного подуву а спалахне вона полумінею.

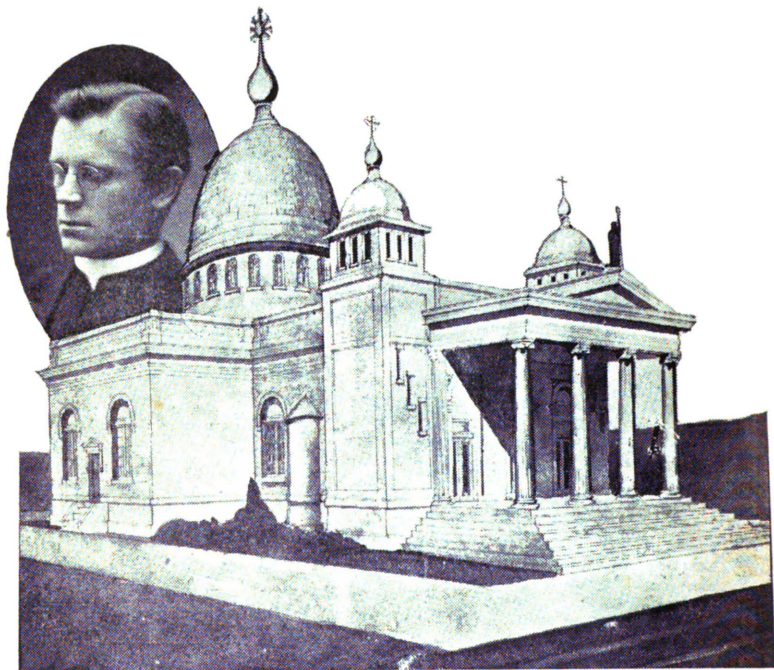
Чи сей подув від Ісуса, Сина Марії?

Проклинають римські жовніри службу. Не досить, що загнали їх далеко від рідної землі, не досить, що живуть вони серед меракого для них жидівського народу, а тут ще день й ніч нема спокою, не відложити ні меча, ні шолома, бож бояти ся треба бунту.

Іменно тепер, коли ціла Юдея зхвилювана

ної ночі. Ось і тепер: нічна година, спить ціле місто, спить вся природа, тільки місяць пливе поважно над Слеоном, тільки мерехтять тихі зірки, тільки легесенью заколихнеть ся листочок від подуву вітру.

А туть на приваз сотника треба йти ловити небезпечного бунтівника. Хто він; Бог його

РУСЬКА ГР. КАТ. ЦЕРКОВ ПР. ДІВНІ МАРІЇ в ВАЙТІНГІ, ІНД.

новиною, про пророка, що чуда дє і зове себе Сином самого Єгови.

Бісить ся Пилать, казять ся фарисей, бож той Ісус назвав їх гробами побіленими, бо Він не держить з ними, бо явно витикає їх гріхи й циганьства.

А бідний жовнір, як Публій, від рана до ночі жде приказів; ні дня у него, ні свобід-

знає; жовнірська річ слухати, а не питати ся, де приказують йти.

Віддл жовнірів, що йшли на сю службу, вів якийсь жид, котрому не добре дивило ся з очий, при нім багато фарисейських слуг і поспаків.

Тяжким кроком йде наш Публій, спинає ся на узгір'я, стискає меч, бо хто знає з ким

буде діло. Може за тим одним постоять тисячі буйтівників?

Прийшли... На верху гори, обліті світлом місяця клячить один тільки Чоловік, в бідній одежині, безборонний; з лицем прегарним, з очима, в яких горить доброта, серце, чути.

І се має бути сей переступник, що перед ним дροжить не тільки Юдея, а ціла римська держава?

А мимо того всі, що прийшли, упали на аемлю, мов підкошена трава, мов громом прибите стадо овець.

А опісля коли Юда поцілунком віддав Його в руки ворогів, коли грубим мотузом звязали Його руки, тоді Публій тримав кінець того шнура в своїй долоні, якась дивна, - предивна, тепла струя переходила його тію.

Не тобі бідний рабе, знати, кого ведеш кого сторожиш! Тобі дана велика ласка, вона

РУСЬКА ГР. КАТ. ЦЕРКОВ СЬВ. АРХИСТР. МИХАЙЛА в ЮНКЕРС, П. Й.

Іх тут кілька десятів, а він сам один. І спокійним поглядом підводить ся з землі, стає против них й голосом сердечним питає:

- Кого шукаете, братя ?!
- Ісуса Назорея.
- То я!

Не так сердечно й мило говорить мати до рідної дитини, як заговорив Ісус до жовнів.

як зерно, кинене у землю, кльчить і росте, вона — спасе душу твою!

Пустими улицями привели Ісуса до дому Анни. Умучений Публій усів при огниці, тут чув, як Петро тричі відрік ся Ісуса і тут дізнав ся, шо сей, що його привели — се пророк, який хиба в тім провинив ся, що всім добро робив, воскрешав умерлих, учив правди, ніс світло між мраки, й то, що... був Си-

ном Бога самого, що для спасеня нашого з небес зійшов на землю...

А коли на приказ Пилата стали бичувати Спасителя, то бич в руках Публія опав. Ні, не ударить він того чоловіка, против котрого повстала вся жидівська старшина, а котрий явно сказав, що: „Царство мое не від сьвіта того”.

би до ніг того чоловіка, він перед всіми сказав би:

„Вірую, то Син Бога живого, вірую, що Ти для спасеня нашого прийшов з небес, вірую, що тільки... тільки при Тобі спасене цілого сьвіта, вірую”.....

Служба, тяжка служба, студена, як зел- зо шолома, на голові Публія.

РУСЬКА ГР. КАТ. ЦЕРКОВ СЬВ. БОЛОДИМИРА в АЛДОН СТЕШНІ, ПА.

І коли все тіло Ісуса сплило кровю, коли як багрянцею покрило ся ранами, коли вінець терновий наложили на Його голову й трости- ну дали в руки і плювали в сьвяте Його лице, тоді Публій потайки утер хлямидою (військо- вий плащ) Ісусове лице, на котрім тільки со- лодощів, тільки любови.....

І вір Спасителя упав на Публія; і на його серцю стало так легко... Він тут припав

На Голготі. Три крести, в середині Спа- ситель сьвіта — Назорей! „І якщоки буду вознесений над землею, весь сьвіт притягну до себе”.

Погасло сонце, розкрили ся гроби... Тов- па онімла на вид незвичайного чуда, розсія- ла ся, як ті хмари, що скоро-скоренько роз- пливають ся по першім ударі грому.

На Голгої три крести. Під ним Мати Христова:..

А на сторожи, опертий на списі, стоить Публій...

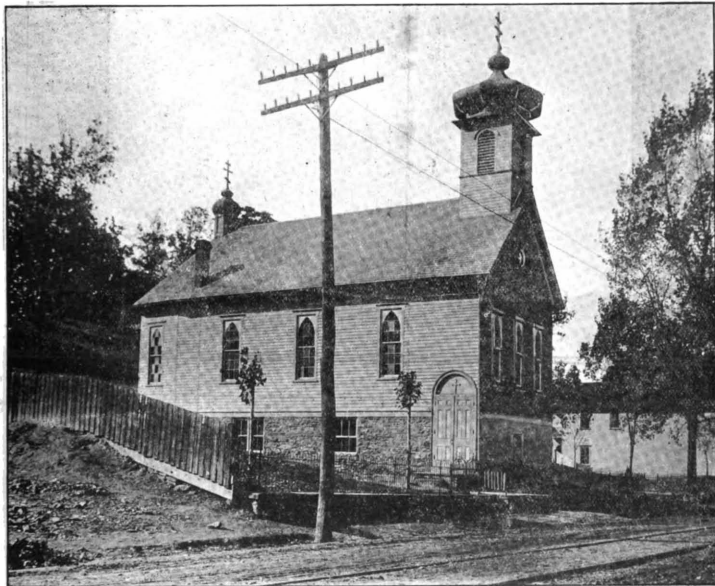
І глядить на сю Матр, що стоить під крестом Сина свого, і духом доглянув в Єї серци сім мечів, а не видить ні одної слезоньки на очах...

А в душі його світло Божої правди. І

Прийшла ніч, се було з суботи на недлю. І нараз стало ясно... Не сонце, не сто, а тисяч їх засвітило.

Се було світло воскресеня всього людства, воскресла правда, хвиля побіди креста над пеклом.

Публій і ті, що з ним були, упали на землю. Вони не знали, що діть ся з ними. А опісля всі поутікали а він скрив ся за горбок,

РУСРКА ГР. КАТ. ЦЕРКОВ СВ. О. НИКОЛАЯ в ГЛЕН ЛІОН, ПА.

рветь ся його серце, щоби витягнути руки і в голос закликати: Мати! Він, той Назорей, нас віддав Тобі, під твій покров! Я син Твій спасай мене!

Тіло Христа зняли з креста й положили в новім гробі.

Він сторожив, оперши ся на студену плиту.

дрожав на цілм тілі, а на душі було йому так солодко, так легко.

А опісля побачив „Ангела, на гробі сідячого”, видів три жінки, що прийшли до гробу і почув слова ангела:

„Нема його, воскрес з гробу, йдіть, скажіть се ученикам його.

В тихій закутині, де збирали ся апостоли найшов він чоловіка, до якого ніг припав.

-- Вірую в Ісуса розп'ятого, в Ісуса воскресшого, вірую в Сина Божого! Він Бог!

Рука сьв. апостола Петра спочила на його чолі, уста первоапостольного промовили:

-- Блаженні віруючі.

А коли в сорок день по воскресеню Христос возісе ся на небо, між сьвідками сего чуда був Публій.

А коли легія, в якій він служив, вернула до Гиму, то між першими християнами, яких на кресті прибили за віру, був сідоглавий -- Публій.

Сею дорогою пішли на Голготу сотки тисячів.

РУСЬКА ГР. КАТ. ЦЕРКОВ СЬВ. ПЕТРА І ПАВЛА
в Білос Барс, Па.

РУСЬКА ГР. КАТ. ЦЕРКОВ СОЩЕСТВІЯ СЬВ. ДУХА в КОТТВІЛ. ПА.
Digitized by Google

НЕБЕСНИИ СЎВАЧ.

Зерно небесне, зерно чудесне,
Зерно пречисте.
Сіеш між нами, сіеш віками.
Спасе наш, Христе!

* * *

Нива розлога, при ній дорога,
А там -- там тернина.
Сонічко гріє і труд леле
Божого Сина!

* * *

Нива беамірна -- се наша вірна,
Руська громада;
Щира, надійна, все боговійна,
Все сіябі рада!

* * *

Той, хто недбає, не шукає,
Помочи в Бозі,
Він, наче зерно, гине мізг но
Сам на дорозі!

* * *

Дар пречудесний посів небесний
Долче ногою...
Як смерть загляне плакати стане
Він над собою.

* * *

Хто серце власне в терне дочасне,
В глук гріха кине.
Той необачний, Богу невдяний,
В терню загине!

* * *

Зерно зародить, живо надходить,
Тричи щасливі
Ті, що подбали, щоб плоди мали,
Многі на ниві!

* * *

Зерно пропало, нич не остало
Тільки -- дорога,
Шож ви пічнете, що понесете
Перед суд Бога?

* * *

Зерно небесне, зерно чудесне,
Зерно пречисте.
Сій поміж нами, Руси синама,
Спасе наш, Христе!

Digitized by Google

ПАПА ПІЙ Х.
Original from
UNIVERSITY OF ILLINOIS AT
URBANA-CHAMPAIGN

ЇХ ЕКСЦЕЛЕНЦІЯ КИР. АНДРЕЙ ГРАФ НА ШЕПТИЦЯХ ШЕПТИЦЬКИЙ
Митрополит Галицький у Львові.

Руська Гр. Кат. Церква Пр. Діви Марії

в ALLENTOWN, PA.

Історія нашої невеличкої руської громади тай і єї церкви коротка.

Літ тому чотири, відділились наші Галичане від Русинів з Угорщини із — за таких самих причин, як і по других плейзах. Був час, дуже сумної пам'яті гідний, коли наші громади,

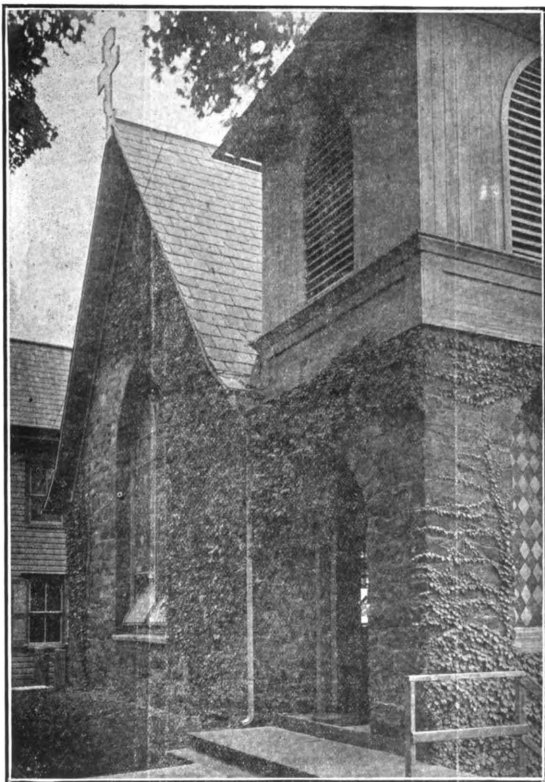
хоть дуже навіть маленькі ділились на галицьманів і унгарів... Сподіватись треба, що розумна політика і церковна і народна покаже на будуче зовсім інакше поступати.

Кількох св'ящеників обслуговува-
ло Галичан: оо. Дорожинський, Бар-

UNIVERSITY OF ILLINOIS AT
URBANA-CHAMPAIGN

тош, Остап і Заклинський; вони відправляли Богослуження в школі приналежній німецькій католицькій церкві.

Лучилась спосібність купити від єпископалів стау церковцю, що видите на образку.

По похороні незабутного патріота о. Н. Стефановича, обняв парохійку дня 15. січня 1910 о. Н. Дмитрів. Треба було доконче старатись о свою церкву, бо Німці не мали місця для нас. Ми справді мали вже тогди землю під церков, але будувати годі було без гроша.

Сьв. Михаїла і Пр. Діви — приналежні до „Союза.“ Єсть хор завдяки п. В. Мазурови тай читальня ім. Тараса Шевченка. Місто наше прекрасне — числить висше 50 тисячок мешканців. Найбільше робіт ту для дівчат і на них і майже завдяки їм стоїть отся маленька церковця.

Пристаючи до купна ми не мали ані одого centa. Треба було заплатити ціну купна 3500 дол. — В протягу двох місяців зложили люде обовязкоюю коллектою 500 дол. а решга? Моргіч. Деж взяти пожичку, коли ані оден банк — ані призатні люде не хогіли пожичити на старий нікому не лотрібний будинок?!

По дуже великих старанях — одержали ми пожичку і наша громада має вже ниці церкові парохіяльний дім і 7 лотів землі — недалеко церкви. До нашої парохії поки що належать отсі місцевости: S. Bethlehem, Easton, Phillipsburg, N. J. Alpha, Nazareth, і Pen-Argyl, Pa.

При церкві групують ся Брацтва

ЇХ ПРЕОСВЯЩЕНСТВО КИР СОТЕР С. ОРТИНСЬКИЙ
— ЕПИСКОП ДЛЯ ГРЕКО КАТОЛИКІВ В СПОЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ. —

Новий русько-католицький Єпископ Пресв. НИКИТА БУДКА

Летом блискавичі рознесла ся вість, про іменованє нового Владика, для католицьких Русинів.

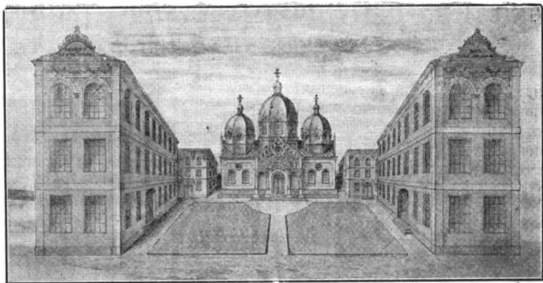
Сею вісткою передусім тішать ся наші к. то. і. к.і Братя, в далій Канаді змушені тепер делі добувати. А тишати ся повинні тим більше, що новий Владика, якого образ ось тут подаємо, се Божий чоловік, котрий для добра бідних посвятив ся а й тепер нічо иншого не бажає, як сего, щоб всі наші канадійські Русини були дітьми Божими і вішми синами і сьв. католицької Церкви.

О так і робота, т. праця чекає нашого Пресвещеного Владика. Бо в Канаді позагнізджувало ся багато лиха а диявол позасів: в ниві Христовій много кукілью схизматиків і социялістів і радикалів і независимців і серафимців і всякої погани. Виполоти се хабазя і очистити ниву Христову — се задача Владика. Але тяженька се робота, котра потребує багато помочи і благословенства Божого. Тому ми всі мусимо прийти в поміч нашому Владиці, мусимо спомочи его своїми молитвами, щоб Спаситель Христос зіслав їм і їх праці і трудч. та наділив кріпким, здоровильно своїх ласк, щоб благословив всі і влєм на многи-многі літа.

ІХ. ПРЕСВЯЩЕНСТВО
НИКИТА БУДКА

русько-кат. Єпископ канадійський.

ВІД ЦЕРКВИ. СЬСЯНОГО ІНСТИТУТА ДІВЧОГО І МОНАСТІРА
СВ. ТРОИЦЬОЇ в ЧЕСНИК, МД.

Руська Гр. Кат. Церков в Юнгставн, Огіо.

„Сю Церков вже майже на укінченню виставили побожні Русизи в Юнгставн, Огайо. Парохія ся еще дуже молоденька бо заледво три роки минуло як єї з'організував і привів до порядку о. Василь Зацерковний місцевий парох.

Ніхто не сподівав ся, щоб така мала

горетка людей в так короткім часі змогла довершити такого великого діла.

Однак при Божій помочі і добрій волі побожних людей все побोरисьмо. Та хоч на нашу церков напирали різні вороги і свої і чужі, все таки она росла в силу і кріпшала,

Со була збудована на сильім фундаменті, на камені Петровім, бо мала за Голову свого власного Руского Епископа, а не людей котрим ані на думці добро Рускої Церкви і народа, хіба власний бізнес. Так відколи зачалась будувати ся Церков : о за рік і чотири місяці назбирались 18 тисяч 610 доларів, коли сама будова буде стояти 29 тисяч.

Саме місто Юнгставн числить більше як сто тисяч мешканців, єсть дуже чисте і здорове а що має багато желізних фабрик, то звабило нам тільки нових парохіян, що нині наша будучність запевнена.

Від нового року отвираємо правильну власну школу на взір других католиків Айрішів де би наша молодіж Руска вчилась рано і по полудни кромі англійского язика еще по руски читати і писати, кетехизму і здорового руского патріотизму”.

Руська Гр. Кат. Церков сьв. Арх. Михаїла

— в TERRYVILLE, CONN. —

З препорученя Іх Преосвященства Кир Сотера поблагословив угольний камінь Впр. о. Роман Залітач дня 4-го липня р. 1910.

Терівіл, се невелике місточко в Стейті Конектікут, нічим так не замітне, тай може й мало знане американському сьвітгови. Нехай другий оно нічим, але для американських Ру-

га ся, щоби і в тій незнаній оселі так для себе як своїх діточок яку-таку питому будучність запевнити.

Треба згадати, що парохіяне Тервіль мають свій власний цвинтар, куплений еще в році 1903. в скількості 8 акрів а церков коштовала Іх до 8 тисячів доларів і майже поло-

синів може оно в неоднім бути ізірцем гідним наслідуваня.

Як всюди в Америці, так і до Тервіль заходили мало помалу Русини і згуртовали ся тут в громаду, яка нині числить по над 50 родин а несповна сотки дорослих людей. Сей маленкий гурток працею і ошадности підніс ся до стану материльного тим, що кріпко тримав ся свого сьв. обряду, своєї народности і безвинно зма-

вина вже виплачена, до чого причинили ся найщирійші сини Церкви: Стефан Диркач, Василь Міндера, Мих. Бобик, Ф. Лига, Т. Кушвара і Андей Лига.

Ся згадка нехай буде щирим привітом для наших поселенців іприміром як з незначної скількостни людей мож мати при добрій і щирій охоті свою власну церков як висше виміненна громада крім церкви і цвинтаря має простору і величаву галю на школу для своїх діточок.

Хто надієть ся не пропаде.

(Правдива подія.)

„СИНУ МІЙ! У нас зима дуже тяжка, а при хаті ні патичка, а до ліса не добеть ся, а дрорець кукити нема за що. Корову ми продали еще до Покрови, а гроші віддали жидови, навіть на податок не стало. Що я не просила ся, що не заплакала, таки заграбили подушки і кожух; так я тільки в старій кожушині мерзну. А морози у нас, яких ніхто не памятає! Брат твій Стефан, служить в дворі за пастуха; обіцяв окоман, що буде мати 20 срібла на рік, а платити не хоче. Бораболя вже кінчить ся, було трохи фасолі, минуло ся. Тепер тільки що капуста... А я, сину, прясти не могу, ледво ноги тягну за собою. Прошу тебе, як можешь пришли який цент, бо загинем, як ті птахи на морозі“

Читав я се письмо й гірко плавав. Всего на всего пять м'сяців, як я приїхав до Америки, а роботи не найдеш, хоч гинь. Тоді кажу вам, нарід просто не знав, що зробити з собою. Хто заробив на день пів доляра, сего богачем звали; по улицах Нью-Йорку люди ходили, мов тїнь пожовклі, голодні, бездомні . . .

Нас зібрало ся пятьнацять хлопа, а знакомий жид відпустив нам таки даром з милосердя, темну вохку пивницю... та ми таки уважали себе щасливими, що був дах над головою! А то десятки тисяч людий спало на доках, або і по парках. Рано виходимо з нашої пивниці, обзираємо ся по місті, ждем, чи не удасть ся заробити якого centa: А заробить, по трохи то, хоч жолудок аж корчить ся з голоду, ждем вечера. Тоді числимо наші зарібки, щасливі,

як вистане на хліб, цибулю та сьвічку. Так жили ми вже місяцями...

Лежить письмо матери у мене на колінах, сиджу на землі, що була для нас і лавкою і столом і ліжком, а серце мало що не трісне з болу.

— Стефано, чого ти зажурив ся?

— Як не журити ся? Мама пи-

ІВАН ВОНЗАНО Апостольський Делегат,
Архиепископ Мелітінський.

шуть, що там таке саме щасте як у нас. Гроший просять.

— Гей, гей, каже він, чи се тільки у тебе?

У мене брате, жінка, пятеро діток, а я ні centa їм не післав.

Тай так у двійку схилили ми наші голови й понесли ся гадками, там, до

— Є чого журити ся! Чи тільки у вас таке?

— Добре вам казати, а там зима тяжка, ні хліба, ні дров не мають.

— Послухайте, хлопці, що вам скажу, як я еще був малий, настала така вам лють-зима, що не дай Боже! То ми діти тулимо ся на печі, ще й

Руська гр. кат. Церков в Монессен, Па.

рідні, до тої землі, що не може дати ні хліба, ні житя своїм, бідним дітям...

— Гей, хлопці, а з вами що? — відозвав ся при нас голос старого Семена, що був між нами як би війт у громадї.

Розказали ми нашу журбу.

мішками ноги обвиваємо. Раз якось вибіг я на Божий сьвіт, дивлю ся: лежить на снігу воробчик ледво крильцятами рухає. Взяв я его легенько в руку, сховав за пазуху і мерщій у хату. Як стали ми на него хухати, так пташеня прийшло до себе. Поклали ми його на мішку... лежить оно, а

перед ним купочка зерна... Нараз, як затріпоче крильцями й уже на хаті... сіло на образі. Ми діти тішимо ся, весело нам дивити ся, як воробчик з образа полетів на мисник... Та тільки мама у хату, а воробчик в відкриті двері, тільки ми його й бачили.

Заплакали ми, звичайно як діти.

— Мамо, ми йому зерна поклали й

му створіню, без Його съвятої волі не спаде ні волос з голови чоловіка, ні перце з крил пташк'я.

Так навчала нас покійна мати! А я кажу вам, хлопці, то той Господь Бог не дасть загинути ні нам, ні тим, кого ми оставили в ріднім краю. Тільки памятайте на него.

Від тих слів мені полегшало на

РУСЬКІ МОНАХИНІ.

С. ПАФНУТІЯ
ЧСВВ.

М. ОЛЕНА
ЧСВВ.

С. ЕЛЕВТЕРІЯ
Слбжебниця Пр. Д. М.

С. ЕВФИМІЯ
ЧСВВ.

в хаві тепло, чому він утік, чого йому не доставало?

— Волі не доставало! — Кажуть мама.

— Мамо, таж воробчик там не має що їсти. Хто подбає за нього?

— Господь Бог надбає за нього, мої діточки.

Він не дасть загинути найменшо-

серцю. А тут посходили ся й другі, стало гамірно, утішно, бо начислили цілого доляра заробітків. Сеж скарб, бо за такий гріш можна дві днини мати теплу страву, значить ся се, що приходило ся нам видіти дуже рідко.

По молитві, кулак під голову, заснулими... И снить ся мені, що мов то я у нас, в селі. Йду до нашої хати, а

там всі веселі, раді, хліб на столі,
дровець кілька оберемків. чую воню
трави.

— Мамо, як ви живете?

— Добре, синку, Бог не забуває
о нас!

Так мені весело з ними, так лю-
бо, так солодко. Вже не поїду біль-

аби який, паньський. Наварили во-
ди, посолили, докинули чіснику й
перцю і всі сухі окрухи хліба, які у-
далося нам найти по улицях!

— Гей, гей, коби то нашого бор-
щу! промовив один!

— А може й печеної курки? сьміє
ся Семен. Стрівай, козаче, буде еще

ВНУТРО РУСЬКОЇ ГР. КАТ. ЦЕРКВИ ПРЕПЕЛ. ЗАЧ. ПР. ДІВИ МАРІЇ В ПОУ БРИТЕЦІ, КОНН.

ше до Америки при них остану, ро-
бити буду, а таки не кину рідної хати.

Гей, пани, вставайте, сніданок го-
товий!

Де я? То се тільки сон був? І
знов камінь наляг на мою душу!

Сніданок у нас на той день не

й курка, а нині вдоволи ся тим, що
Бог дав!

II.

Поблагословив мені господь Бог,
дяка Йому за се! Іду я улицею, а
тут сіпає мене хто-то за рукав.

— Петре, то ти?

UNIVERSITY OF ILLINOIS AT
URBANA-CHAMPAIGN

Оглядаю ся, а то наш коваль, так з мого села, він літ вже кілька, як виїхав до Америки. Дивлю ся, одягнений прилично, по американськи і на лиці хороший.

— Що робиш тут, хлопче ?

— Бідую.

— Не ти один! Розкажуй, що, як"й кудал

роду не ів, а до того п'ять доларів на місяць! Людоньки, завидуйте мому щастю! Не міг я діждати ся того місяця, но діждав ся. Дали мені цілу п'ятку і пустили до міста.

— Гляди-ж, хлопче на рано, щоб ти був на час до роботи. А запеш ся то не приходи навіть!

Господи, я мав би стратити один цент на п'ятику? Чотири долари

РУСЬКА ШКОЛА В НЬЮ БРИТЕН, КОШІ.

Коли я розказав йому всьо по правді, він повідає :

Ходи зі мною, може найду я для тебе роботу. Того дня таки дістав я місце у великім реставранті! Робота тяжка, підлоги треба що дня мити, сплывачки чистити, при митю посуду годинами хребет треба гнути. Но за се ліжко вигідне, страва така, якої я з

дам Семенови, щоби післав мамі, пів доларя дам їм, братам, що ділили ся зі мною окрухом хліба, а пів сховаю.

— Утішили ся вони много, й моїм щастем.

Семен похвалив мене за те, що памятаю о мамі, і каже :

— Коли є гроші, то буде вечера. Гей, хто нині на службі?

— Я, — каже молодий якийсь па-
рубок. що його прийняли на моє міс-
це до товариства.

Так тобі п'ятка, уважай, не згуби!
Купи хліва, редьки й цибулі, всего за
20 центів, а решту принеси!

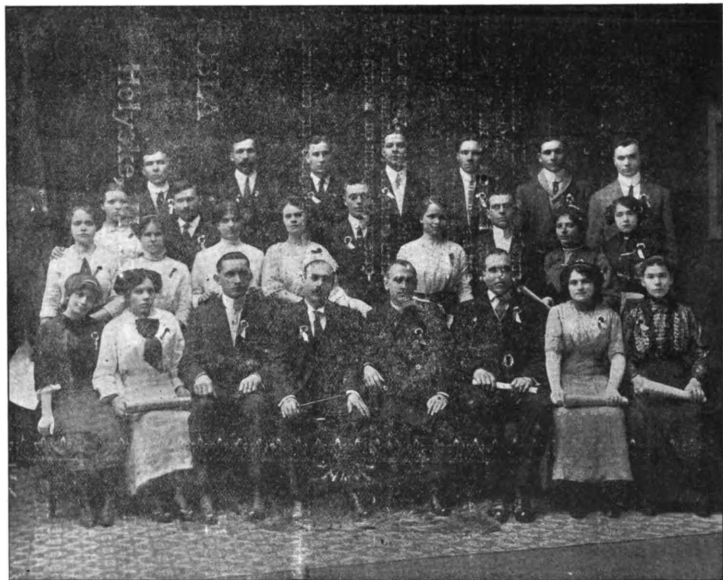
Пішов й — не вернув більше хоч
ждали ми на него до півночі. Похи-
лив свою голову Семен, а там запла-

— Семене, не плачте, не поби-
вайте ся!

— Як, синку, не плакати, таж то
твоя кервавиця! Хто тобі єї зверне?

— Бог! — кажу я. — Памятає-
те, як ви розказували за воробчика,
що?

І він припав мені на шию й став
цілювати мою голову.

— — — ТОВАРИСТВО СПІВАКІВ В КЛІВЕЛЕНДІ, ОГО. — — —

кав гірко: Ми його кормили, ми його
завірили, як братови, а тепер сором
на мою стару голову!

Й знов я без centa, а зато у сер-
ци біль уже не тисне, а крає його в
кусники. Но коли глянув я на сумом
добитого Семена, мені полегшало і я
хоч молодий, промовив:

— Таких, синку, як ти, Бог не о-
ставляє!

III.

Минуло літ чи не вісім. У мене
вже жінка, й діточок двое. Славити
Бога, з дому йдуть добрі вісточки,
мама здорові, держать ся, хату поши-
ли, довг сплатили, брат оженив ся. Не
роскошують але живють

Й мені допоміг Христос Спаситель! Пішла робота, я скоро доробився centa. Жиємо з жінкою ошадно, трунку неуживаємо, діточки-лебедочки здорові.

Раз якось вечером сиджу я з діточками, аж тут входить у хату чоловік збіднілий, блідий, видно, що просто по слабости. Станув при порозі

таяю, ні centa, ні даху не маю... Та се літо, можна й на лавці пересидіти.

— Не журіть ся, у мене вільна постіль, переспите сю ніч.

Стали ми розмовляти, розказує він мемі за ті літа страшного безробітця, оповідає, як то він мешкав в пивниці на такій, а такій улиці.....

— А знали ви Семена?

ДІТКИ КОТРИ ПРИСТУПИЛИ ДО ПЕРШОГО СВЯ. ПРИЧАСТЯ В КЛІВЕЛЕНД, ОґІО.

просить милостині, бо від рана не їв нічого.

Глянув я на нього й сейчас пізнав, хто він.

— Жінко! дай чоловікови попоїсти! Сідайте! — кажу.

Сів, з'їв, що Бог дав, дякує...

— Де будете спати? — кажу я.

- Де буде можна. Я нині з шпи-

— Знав!

— Того хлопця, що йому украв один пятаку?

Глянув він мені тільки в лице, а сам стряс ся, простягнув руки й з плачем каже:

— Чоловіче, не давай мене на поліцію. Се я укравив вас! Мене звела спокуса! Я тяжко за то поку-

тую. Шість місяців в шпитали відлежав! Карайте, як хочете, тільки не віддавайте до криміналу.

— Не бійтеся. Я простив й забув. Я спізнав вас, як стали ви тільки при порозі. Сідайте, переночуйте!

— Хто вас научив за зле добром платити?

— Бог! — кажу я. Й Бог пра-

смертю. Порадився я жінки й поїхав. Їзда була дуже страшна, настала буря, кидає нами, водяні гори йдуть на корабель... Плач, нещастє...

Й з кожною хвилиною гірше. Ревуть філі, біснують ся! Нараз роздаєся сильний треск, піднісся крик:

— Нема ратунку, корабель наїхав на скелю.

РУСЬКА УКРАЇНЬСЬКА БАНДА в КЛІВЕЛЕНДІ, ОґІО.

щає кождому, хто каєся й зі злої дороги хоче поступити на добру.

І сей чоловік жив у мене три роки, був найчеснійший, побожний, тверезий, зложив цент, оженився й жиє щасливо.

IV.

Писав брат, що мама конечно хотіла би мене ще видіти перед

Що тільки зовеся розпукою, що може діяти ся страшного, то все настало у одну хвилию. Здавалося, що люди всі зійшли з розуму; одні рвуть собі волося, другі плачуть, деякі жінки попали в страшний сьміх...

Тож смерть йде смерть, не минуча!

Корабельні офіцери хотять успокоїти нарід, та і по них видко, що вони самі уже пращують ся з житем.

Нараз станув між нами хто? —
Священник.

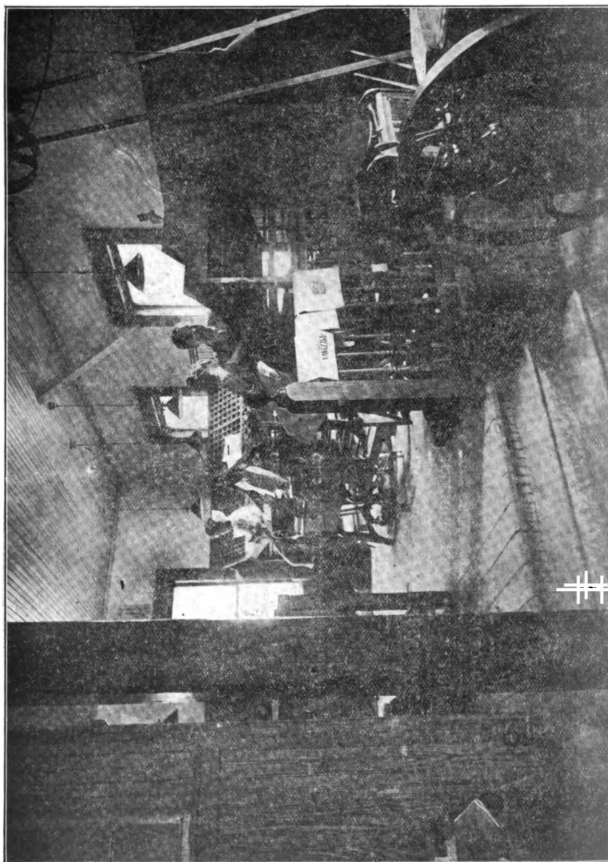
Крест в руках, на устах солодкий
сьміх.

— Братя, сестри! — каже він. —
Успокойте ся. Припадьте на коліна. Є

еще надія! Не бійте ся, що /
моря, що під нами глубінь.

Пам'ятайте, що паном
житя і смерти не той корабель
ре, а паном є Бог!

І всі прип'ли на коліна:

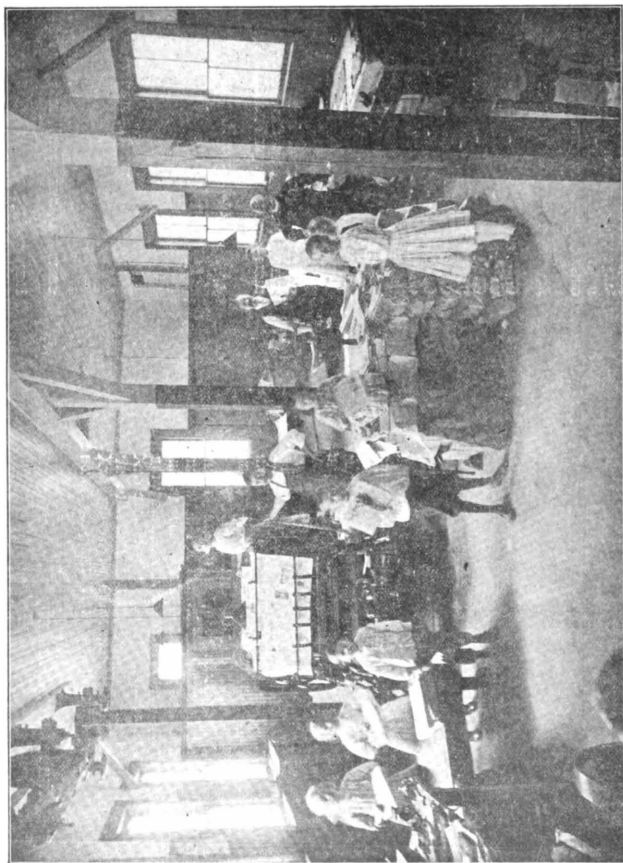

цілювати край одягу його. А він голосить молитву, дає відпущене гріхів, благословить, підносить до цілюваня крест. Ами... вже забули, що під нами глибонь, що при нас смерть. Ми молимо ся, ми віддаємо себе в

руки Бога, а не тільки себе, а тих, що остануть по нас...

Й серед тої великої хвилі несе ся голос капітана:

— Не бійте ся, всі спасені, Бог

Внутро Дружерні Рус. Кат. Видавничої Спілки в Нью Брітен, Конн.

післав поміч, два другі кораблі над-
їжджають на ратунок!

Хто яко Бог?

Я прийняв благословенство уми-
раючої мами, попрацав рі ну землю

Й вернув до Америки. І нехай, не знать
яка судьба мене постигне, я спокій-
ний. В Божих руках судьба моя, а
сей, хто надіється на Бога пропасти
не може.

Руська Школа в Картерет, Нью Дж.

Недалеко Перт Амбою лежить місцевість Картерет, поміж иншими народами працюють і наші Русини. Найбільша часть наших Русинів тут замешкалих походить переважно із сторін Сянінцких, а лиш мала часть з околиць Добромилія і Золочева.

Хоч не много нас тут є, але маєм свою громаду церковну і Церков, яку тамтого року зволили поблагословити нам самі наш Преосвященний. Владика С. Ортинський.

Понеже Картерет близько Перт Амбою, тож разом з Перт Амбоем маєм вєспільного священника. Наш дяко-учитель д. Лаврентий Угрин провадить сьїв і школу дїтей, а також від часу до часу уряджує з кружком драматичним представлєня театральні.

Подав

Йосиф Войнаровський.

Драматичне співачке Товариство в Перт Амбою, Нью Дж.

В степті Нью-Джерзі над заливом моря лежить містечко Перт Амбой, де живуть наші Русини, а походять понайбільшій части з повітів Рогатинського, Сяницького, Перемиського, Добромилського і Ярославського, по троха і Сокальського.

Зразу, коли нас не було так много, належали ми разом до парохії Угро-руської. Через непорозуміне однак наші відступили

Наше Товариство дуже часто давало в нашій місцевості предствєлення театральні а часами і концерта, якими одушевляли ся наші Родимці.

Заслуга се безперечно нашого о. Духовного о. Чаплинського і нашого дяка учителя п. Івана Переговського, а також велика заслуга п-ї Юлії Зволинської, яка сама складає вірші, знаменито деклямує і учить представлення, а також характеризує і шиє всі убраня потрібні до представлення. -- На образку по правій

Іван Переговский О. Й. Чаплинський

Юлія Зволинська

чотири літа тому і заложили осібну галицьку парохію, яка розвиває ся дуже гарно.

На образку представляє наше Товариство драматично-співачке (декотрі задля своїх обовязків не могли явити ся до фотографії) в параднім строю, яке урядило прекрасні Вечерниці в честь о. Маркіяна Шашкевича в память столітних роковин і тогди з панакіди в церкві і вечерниць в гали зібрано 100 дол. на фонд Марк. Шашкевича Рідної Школи в Галичині.

стороні отця Духовного п. Іван Переговский, по лівій п-ї Ю. Зволинська.

Вкінці піднести мушу, що наші аматори охотно сходять ся на проби співу і представлення і разом працюють для добра і слави нашої громади.

Подав

Пилип Шуцкий
Секр. парох. в Перт Амбою.

ГОЛОВНА УПРАВА „ПРОВІДІНЯ“

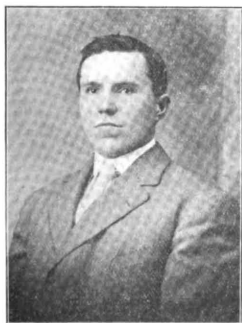
О. ЕВСТАХІЙ СИДОРЯК
Радний.

АКСЕПТИЙ ТЕЛЕН
Старший.

Вар. в. СРОЧИМ БАРИН
Голова.

ІВАН СУШК
Провідча Комісія.

О. АЛЕКСАНДЕР ПАВЛИК
Провідча Комісія.

Original from

UNIVERSITY OF URBANA-CHAMPAIGN

ОНУФРЕЙ САВИЦЬКИЙ
Радник.

О. РОМАН ЗЖИТЧ
Заступник г. довн.

МИХАЙЛО КЛИМКО
Писар.

ТИТАНІК.

Зложила: ЮЛІЯ ЗВОЛИНЬСКА.

Багато про те говорили люди,
Багато — не мало писали,
Який великий та який сильний
Корабель там десь збудовали.
Що збезпечний, який вигідний,
Не був ще доси єму подібний,
Від коли сь т, від коли люди
Не було єму р'вні й не буде.
Дійсний рай там витає,
Від золота — срібла аж сяє...
Як та ластівка скорокрила
Нікому в скорості не уступила,
Так і він, найскорійший на весь світ
„Титанік“ его імя звучить!
Так! той „Титанік“ в чарівній силі“
Предпливає сотки миль в хвилі,
Нехай єму в дорозі нічо не стає,
Бо він всьо торощить, та бе...
Хто безнечно погуляти,
По морських філях побуяти
Спішіть до нього, спішіть!
Він тисячі помістить!
І люд спішить, напливає,
Трех тисячів досягає. —
Музика вальці виграває
І веселі марші, — аж лунає!...

Але в честь Бога не заграють
Ні одной пісні, — бо думають,
Ба навіть певні, що їм не треба
Поza „Титанік“ навіть неба.
Такої розкоші, такої вигоди,
Не дасть ні небо в надгороду.
Оттут і на мори маєш рай,
Радуй ся, народе, їдж, пий, гуляй!

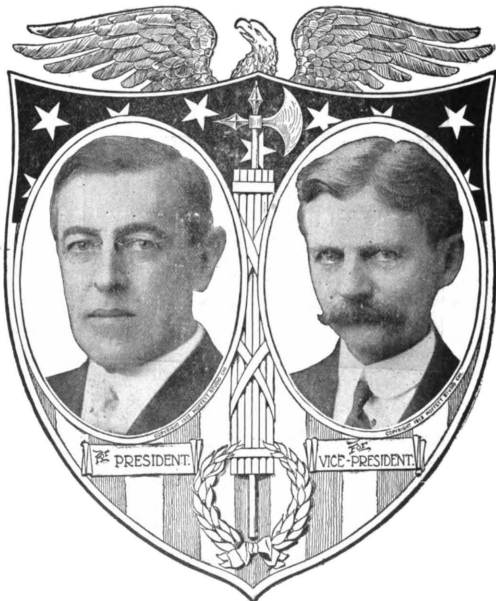
От і всі місця вже заняті,
Уже ми може відбивати!
Заревів Титанік. Слава мені, —
А що з вами буде, малі кораблі?
Вже ваша слава пропала,
Бо моя слава на весь сьвіт стала!
А відгомін тихий по хвилях несесь:
В Божих руках спочиває все!...
Але він скоро відбиває
На повне море і буяє...
Плине день, другий, ой ні, не плине
Але шаліє, летить жене!...
Бо чим він скорше добє до мети,
Тим більша слава громом полетить.
І в кождім місци, у кождій хатині
Всі будуть знати о тій новині
Що то „Титанік“ корабель дужий

Що усіх поборов усіх подужав.
 Треба ще більше угля доложити,
 Щоби до берега чим скорше причалити!
 Гей схамени ся, велите гордий,
 Гей не жени так, не шалій,
 Усмири жажду тої слави,
 Бо ти не дуже ще сильний,
 Ти мов лупинка на тім морі,
 А там великі ледяне гори,
 Високі, страшні мов батьки смерти,
 Они тя зможуть на порохи стерти
 Але він ричить: не в мене страх,
 Я всьо торошу і бю на прах!
 І сильно в лід!... — гора стоїть,
 А наш велит, щось вже дрожить...
 Гора ані ся не захитає,
 Ще ся зі стали насъмїхає,

Велит заревів, мов лев пробитий
 Кличе на поміч у леді вритий.
 Смертельні дрощі, велитом стрясли,
 Страх і безсиле его обняли!
 Аж попадали із ніг всі люди
 О, Боже, Боже!... що то з нами буде?

„Спасай ся, народе, на човенцях,
 На тих маленьких лупинках.
 Мені, — о горе, — лишаєсь одно:
 Непривітне та темне те морске дно!“
 Метушня настала і страшна тревога,
 Кричать і плачуть, та благають Бога:
 „О, Боже наш, Боже, спасай ти нас нині,
 Не дай пропасти у морській глунині:
 Спаси нас, Боже, і позволь нам узріти

Новий вибраний Президент Спол. Держав Вудров Вілсон і его заступця Р. Маршал.

Ще своїх батьків, та свої діти!
„Спасай ся, народе, бо хто тут зістанесь,
Той до своєї рідні не дістанесь!“
Ще раз заревів, тяжко застогнав,
Та із немочи хилити ся став...
Нема тих нервів, щоби поняти,
Такого пера, щоби описати,
Ні таких слів, щоби вивісли,
Що там діялось у тій страшній хвили!...
Там муж ратує вірну свою жінку,
Тут тисне мати до груди дитинку;
Тут батько ратує дитятко одине,

Ні вивісли, ані описати!
Свѣтла погасли, темна ніч запала,
Страшна смерть в очі всім глядіти стала...
Темна ніч страшна над всім володіє, —
З між гір ледових „Титанік“ чорніє;
Благальні звуки музики ллють ся,
Змішані з плачем до Бога несуть ся;
У п'яті нощі ще щось задрожало,
По хвили шезло... О, що то ся стало ?

О люди, люди, то велике горе...
Такого еше не виділо море!...

ЮЛІЯ ЗВОЛИНСКА

А сам добровільно у безодні гине...
Бо годі тільки човнів дістати,
Щоби могли ся всі виратувати;
Тим й ратуватись доня і не хоче;
„З тобою згину, мій ти любий отче!“
А тут знов жінка не хоче і чути,
Щоб вірного мужа мала покинути.
Другі аж бють ся, друкь ся за човнами,
Щоби не гинуть марно між ледами.
Тої тревоги годі і поняти,

Як небо знова личко прояснило,
То „Титанік“ уже не узріло;
Лиш кільканайцять човен,
Як оріхових лупин...
А на них лежать жінки та діти,
Від страху й зимна, на пів омліті,
Вже і не плачуть, вже не нарікають,
Бо вже до того і сили не мають;
Нема й надії на яку поміч...
Весла й веслярі, всьо лежить побіч,

Море філює, криги надпливають,
Мов коти з мишами з човнами грають.
— Гей Титаніку, де ти ся подів?
Яку ти славу світові привів? —
Голосна, страшна отся твоя слава,
Чорно, жалбно в книги записала,
Що: „в тисяч дев'яťсот дванадцятім році
В чотирнацятій цвѣтень, о другий з півночі,
Непобідимий „Титанік“ марно пропав,
Тисяч сімсот жертв з собою забрав.“

Тихо спокійно вітер ледво дихне,
На вічний сон филі нещасних колишуть;
Море чоло морщить на ледові гори,
А бідні скитальці в човнах всі на смерть готові
Аж ось там, далеко, щось в тумані мріє,
Ось вже й виразнійше на філях чорніє,
І бл ізше-близше пливе — підпливає,
Потіште ся бідні, — Бог поміч зсилає!
То судно „Карпатія!“ — при помочи Бога
Не була йому страшна ледова дорога,
О вже розбитих море не піжре,
„Карпатія“ в опіку усіх забере...
Тут ясно бачим: не людської сили,
А помочи Божої треба в кожній хвили!

Так ще і другий корабель пливе,
Просто безпечно і не потоне,
Перепливає вздовж й поперек світв, —
Пливе він вже близько два тисячі літ,
Хоч без перестанку злидні в нього бють,
Вороги на нього чужі йдуть,
І словні стріли, й писані клевети,
Але він добив ся вже давно до мети,
Нічо йому лиха вже не загодіє,
Бо ним всемогуча рука володіє;
Там сам Христос Господь, в підвалину взяв
Петра святого Йому ключі дав
Від Перкви Святої й чак Йому сказав:
Ти Єї пильнуй, учи, доглядай
І нічому злому приступу не дай!
Всьо лихо мене ся — і всьо зло розвієсь,
А моєї Церкви й пекло не влодіє!
Сила судна сего, Церкви святої,
Сильнійша і кріпша від скали твердої!
Бо пливе вже близько два тисячі літ,
І не розбіє ся, поки світвом світв
Там, Народе вірний, там захист знайдеш,
І до своєї ціли, безпечно дібеш!

Юлія Зволинська.

Перт Амбой, 1912 р.

РУСЬ ПРИ БАРІ

„Вечерниші“ Нїщинського, переницьовані на амер.-руський лад

написав „*“

МОТТО:

Русь бо єсть геселіє нити...

Прольог.

(Сцена преставляє американську дику околицю, заставлену майнерськими брехами, мотками вугільного піску і пущеними, деревинними дімками... Садьони з дискучними в'язками розкпані цуєто докоєла... В природі сумно-непривітно, майже пів-темно. Із вефх боків доносить се глухий гук фабрик, дим густими хмарами заповняє собою непривітну околицю. На тлі тих димових хмар зарисовуєть ся нещаче людське єство, уособлене до американської України: сумне, засохле лице, довга, чорна, жалбно спадає від голови у діл й змиваєть ся з непроглядними вугляними масами.)

УКРАЇНА (співає сумним, прибитим голосом:)

Зоря з місяцем над долиною
Повстрічала ся...
Виглядала я золої долі,
Не діждала ся...

Прийшла до дому, гірко плакала,
Зажурила ся,
Опечалена, неутішная
Положила ся;
Тихої ночі снила ся мені
Запашна весна...
Сіяла сонцем над руським народом
Доленька святая.
На зорі-зорі я проснилася
І заплакала:
Розплив ся сон мій... Трівожну пієно.
Галка кракала...
Спливала доля в проміню зірниць,
Мов перла роса...
Коли-ж до мене з нерірим спокоєм
Вона завита'!
Наляг вже сумерк земло-матінку,
Тихо по лісах...
Зоря з місяцем повстрічала ся,
Я знов у слезах...

(ТЕМНІЄ. Зарис брех, дімків і сальонів никують подоли, поки не настане цілковитий ніч.)

Сцену представляє невеличку галю при однім з руських Сальонів. Прямо від видиді т. зв. „куці“ двері, що ведуть до сальону. В часі акції видко великих людей коло бари: всі пляні і брудні... Посеред галі два-три столи, а побіч них осляни. При однім столі видко гурток п'яниць, що грають в карти і беледять незрозумілі речі плиним язиками. Перед ними повні шклянки; наливають з динерок. Услужує сальоніст грубий, з червоним, надутим лицем. В часі, коли завіса підноситься ся, стоїть сальоніст, в засмарованім фартуху, біля „кущих“ дверей а дверки з боку входить чималый гурт дітча і жінок.)

ДІВЧАТА (до сальоніста):

Добрий вечір пан-шинкарю,
Назабаву ми прийшли...
Принесіть но виски-пива,
Дуже горла нам засхли.

(до плиних очісли столи.)

Добрий вечір, мочи-морди,
Ох, ми знаємо, хто ви є:
Ви від чопів Чатріоти,
Без ідеї плазуни...
Чом сюди ви прийшли?

САЛЬОНІСТ (всіх припрошуючи):

Просим, просим посідати,
Любі гостоньки мої.

ДІВЧАТА (між собою, показуючи на старих картюграфів):

Які пики препогані...
Як в старезної свині,
Заслинені — звинені щей старі...
По чекаймо пок наспіють
Наші славні козаки!
Заспівает велегласно,
Линем на всі заставки,
Нашій любій Україні
Гукнем разом: „многих лгт“,
Щоб нас люди добре знали
Й величали на весь сьвіт!
Тай весело буде,
Як наспіють козаки
Засьпівает велегласно,
Крикнем на всі заставки!

(Розсідаеть ся поза стіл і ослянах.)

КОЗАКИ (сьпіваеть початково тихенько, ідучи з далека; друга строфка голосніше, третю сьпіваеть певними голосами, вводячи на сцену):

Віють вітри щей буйненькі,
Козаки вже всі п'яньєнікі.
По „сайвоку“ йдуть-хитають ся,
„Куди йти нам?“ всіх питають ся.
(входять на сцену)

Щоб ся бара здорова була,
Вона духа всім нам додала...
Добрий вечір!

ДІВЧАТА (підходять до козаків):

Добрий вечір, козаченькі,
Чом так забарили ся.
Чи з врагами за Україну
Были чи мирили ся?
Гей, нум, посідаймо,
На бік нині всі журби,
Бо вернулись козаченькі.
З тяженької боротьби.

КОЗАКИ (бодро до дітчат):

А ми, крикуни,
По чарчині випемо,
А ми воровів
З України випремо!
Мудра се робота: на врагів охота!
Пок е трунок чарівний,
Доти враг нам страшний
Зовсім... гей разом, хлопі, у бій!
Разом сьміло, вперед!
Вперед! Сьміло! Разом!
Не пускайте, не давайте ся врагам!
Eге!

ДІВЧАТА (сьпіваеть разом, як хлопці зачинають „зовсім і н. д.“ коротка „борба“ на кулаки, поки за хвилину козацтво мусить уткати перед дівчатами в кут, дістанши доволі ступенів по спині):

Гей, ну, всі разом, берім ся до п'яниць,
(до п'яниць!)
Бийте кріпко де попало! — Ага!
(сьміють ся з хлопцїв)

Ось ті козаки, що убій з врагом йшли,
Слабі-ж жінки їх по спині натовкли!
Тепер ось-що скажем всім,
Сядьте разом смирно на ослін,
Тяєнть пісню всі гуртом
А ми будем за столом...

(Розсідаеть ся доволіно: жіноцтво окремо а козацтво окремо. Старі п'яниці складають карти, відсувають на бік порожні динерки і шклянки й приступають до козацького гурту.)

КОЗАКИ (козакі сьпіваеть):

Зверещала жидівська зоруля
Фріконтрі, на зорі...

Ой, зібрали ся хлопці-молоді
Гей-гей, та на чужині, в коршмині брудній...
І горілоньку гірку спивали,
Свою долю заливали...

Original from

Ой заглянь-заглянь, та надутий коршмарю,
На наші писки,
Та налиий-налиий, та надутий коршмарю,
У чарку віски...

Останню бери свитину...

Гей-гей, бери свиту!

А на Україні рідня погибає,
Бо Лях обдирає, щей лає,
Москаль знеславає,
В тюрми саджає...

Гей, там, в ріднім краю,
Козаки-Соколи гуляють,
Рідню щоб ратувати
До борби балскої звивають...

Гей, як зачули заморські крикуни,

Гей, як налили повненькі стакани,

Тай пили і пили, вже розум пропили

Пропили і сили і серце згубили,

Згубили...

Батьківщину в багні втопили...

(Короткий час загальне пригноблене й сум. Тихо...)

Та нараз вдігне надутий коршмар з трьома бартенде-
рами. У кожного з них повно фляшок з вискою, ча-
рок і шклинко з пивом... Скоро столи заставляють ся
трунками й пляшечками знаряддями. Коршмар вачиняє
свівати, заховаючи присутних до пиття. Погоди
присутні тишуть ся до стола і беруть до рук чарки.)

САЛЬОНІСТ (світає грубим, пляшечким голосом):

Ой хто пе, тому наливайте!

Кождий пе, кождому давайте!

Не буде в нас сили,

Як не будем пили...

І за нас і за вас

Вихваляймо чарчину,

Пок не зробить з нас нерозумную

Худобину...

КОЗАКИ (пють і відсвпвають):

Пиймо всі, як в кишени гроші,

Чом не пийте, як трунки хороші

Будем потягати

Пок неляжем спати,

Тай рідню у краю

Й нашу неньку миленьку

При забаві ми пригадуем

Помаленку...

(Вс вже майже зонси пині)

САЛЬОНІСТ (хитро усміхаючись):

Пийте, як свині, руські плянюги,

Випете трунки, принесу другі...

Вже тисячліт Русь ходить пана —

То й вам пити хоч би до рана,

Пок не потягне за чуприну полісмен...

(Зачиняєть ся пиятика страшна, получепа з кри-
ками, сороміцькими свівами і проклятами. Пині
голови чимраз частіше кляють ся на стіл, подя вс
не стають пині. Тільки сальоніст ходить з бар-
тендрами, узявши-сь погід боки, й насміхаєть ся з
пляно! громади і мотає на вус, яка сума гроша прийде
нині до його кишени.)

ЧАСТЬ МУЗИЧНА.

КОЛОМИЙКА.

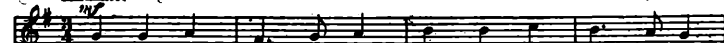
Як зашумить коломийка
Вагач загуляє,
Чорнобриву дівчиноньку
Кругом обертає.

Американський народний гімн

„А М Е Р И К А.“

Andante:

HENRY CAREY:

1. То - бі, зем - ле мо - я, Со - лод - ка - я, вільна,
1. My coun - try, 'tis of thee, Sweet land of Lib - er - ty,

Сей вдяч - ний сьпів! Бать - ків мо - ги - ли тут, Тут всім без -
Of thee I sing; Land where my fa - thers died, Land of the

дом - ним путь, Тут з гір не - сесь та круч Во - лі го - мін!
Pil - grims' pride, From ev - 'ry moun - tain side, Let free - dom ring.

„АМЕРИКА.“

Милійш мені всього,
Свобідних вітчино,
Твоє ім'я!
Кожду скалу ручай,
Кождий верх й тихий гай,
Горяча обнима,
Любов моя!

І легіт най несе,
І бір нехай гуде
Піснь свободи!
Хто живий, най озвесь,
Гимн волі хай несесь,
О скелі відібесь
Ген навкруги!

До тебеж, Боже мій,
Свобід Творче Сьвятий,
Шлю сю мольбу:
Най сонце свободи,
В вік сьвітить сій земли
А Ти нас хорони,
Боже, Царю!

„AMERICA.“

My native country, thee,
Land of the noble free,
Thy name I love;
I love thy rocks and rills,
Thy woods and templed hills,
My heart with rapture thrills,
Like that above.

Let music swell the breeze,
And ring from all the trees
Sweet freedom's song;
Let mortal tongues awake,
Let all that breathe partake;
Let rocks their silence break, —
The sound prolong.

Our fathers' God, to thee,
Author of liberty,
To thee we sing:
Long may our land be bright
With freedom's holy light;
Protect us by thy might,
Great God, our King!

Ой зацвила черемшина.

Січова пісня.
Мелодія народна записав О. Н.
Слова Максима Валівиляка.

Ой за-цвила черем-ши-на, в не-ї цвіт-
при-у-нає, Гей, гей! в неї цвіт при-у-нає.

Мамерують козаченьки, бо такий приказ знає,
Гей, гей! Бо такий приказ знає.

Подиви ся моя мамо, тай у ту квартиру,
Слукає ся „Січ“ преславна з гори на долину.

А мій милий, чорнобривий, в сам період отупає,
І лсною булавою на всі боки махає.

За ним славно товариство, як той мак, як той мак.
Ніженькими вибиває в оден такт, в оден такт.

Межи ними пал хоружий, хоружов як той цвіт,
За дев підуть козаченьки аж за море, на край світ.

А преславний осавула чогось бров насупив,
І козачці свої ауса аж з вуха відкрил.

Ой ти славий осавуло, не сумуй, не сумуй!
А із нами козаками погарцій, погарцій!

Роззнавай ся ой ти старий дубе.

Маястою

1. Роз-ви-зай ся ой ти ста-рай ду-бе.

за-тра мо-роз бу — де,

Ви-би — рай ся мо-ло-дий ко — за — че,

за-тра по — хід бу — де

Ви-би — рай ся мо-ло-дий ко — за — че

за-тра по — хід бу — де.

2. Я морозу тай не бою ся, вятра розважу ся
Я походу тай не бою ся, вятра вибору ся (2).

3. Ой роззнай ся тай у край дороги та дуб оленешний,
Видждає тай в Україні козак молодечний (3).

Смерть Батька української музики.

Обсипають ся квітки, зриває ся, спадає до долу роскішне листя; віє холодом смерті.

Кажуть, що відживе, відродить ся, зазеленіє знову померла натура. А тепер тяжкий, болючий сум.

Згасло житє М. В. Лисенка.

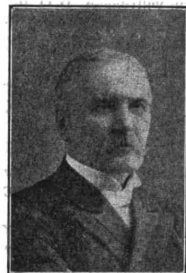
Яке житє!

Є люде, утворені природою від щедрот єї, як ті поодинокі виключно коштовні перлини що виховують ся у глибинах морських.

Такою людиною був М. Лисенко, що умер в Києві дня 6-го падолиста 1912 р.

Лисенко родив ся 10. марта 1842 р. в селі Гриньках полтавської губернії, яко най-

старший син тamoшого діда Виталия Лисенка, потомка козацких старшин. Вже як дїт-

вак відзначав ся великою музичальністю. Перші початки музичної науки дістав Мико-

Гей на горі там женці жнуть!

Марciale. Пісня народна.

Гей на го-рі там жен-ці
жнуть, Гей на го-рі там жен-ці
жнуть. А мо-від го-ро-ю,
до-ли, до-ли — мо-ю мо-ва —
ки і — дуть.

- А по переду Дорошешко (2)
Веде своє дієсько,
Вієсько запряжешко
Хорошешко.
- По середні пан хорунжий (2)
Під ним коничешко,
Під ним воронький
Сильно дужий.

і т. д.

Думка хлібороба.

Слова О. К-я.

1. Чер-но мо-є по-ле не-во мо-я
ми-ня, Ой ко-би ти не — зо-чер-ня
во-ло-то ро — ди-ля!

- Золото родила, шовки дорогі —
Може би ти прожорлива діточка дрібні (2).
- Діточка дрібні, та як ластівата,
За ошником простягають худі рученята (2).
- Худі рученята, личко западає, —
Як погляну на вас діти, серце ми ся краве (2).
- Серце ми ся краве, в сльозах мої очі,
Чи я на вас не гарую від рань до ночі? (2).
- Від рань до ночі мекрай і від поту —
Ой маюж і заплятошлю за тяжку роботу (2).
- За тяжку роботу не мало сорочки,
Ой чомуж: ми киво родили лише колосочки? (2).
- Одним колосочком діток годувати,
А в другого колосочка податки давати (2).

ла Лисенко від своєї матери. Опісля вчили його ріжні учительки. В 11 р. віддано Миколу до французької школи Гедуана в Київі, де через три роки вчив ся під проводом першого учителя в Київі, Павочінія.

По скінченю трілітнього курсу у Павочінія віддано Лисенка до гімназії в Харкові. В р. 1860 вписав ся він на харківський університет, а в р. 1861 переніс ся до Києва. В Київі познакомив ся Лисенко з українським народним рухом і став свідомим Українцем. Тепер почав записувати народні мелодії.

В р. 1864 скінчив Лисенко університет, а 1866 виїхав на дальшу науку музики в Липск. В р. 1868 вернув до Києва, де заложив музичну школу і де до смерті проживав як директор тої школи.

Особистою красою владі Лисенка була гармонійність его натурі. Він чутливо ставив ся до життя і горячо відживав его радощі і тяжкі болі, але не опадав під тими вражіннями.

Весь свій вік, а надто за останній час, ему доводило ся вести тяжку напружену нервову працю, яка може не в силу була би звичайній людині і праця та не знесилювала его, навіть не пригнічувала все бадьорого настрою. Не вважаючи ні на що, він не губив властивої емоційної радісності життя, яка світила незгасимим світом і підтримувала сили.

От через що така робоча здатність.

Першою українською композицією Лисенка був „Заповіт“ до слів Шевченка. По сім слідували дальші композиції чимраз кращі і обильніші. Лисенко став скоро першим серед українських музиків, а далі батьком української народної музики, як Шевченко батьком народної поезії.

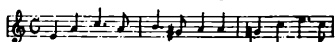
Крім того Лисенко оснував також українську народну оперу, написавши „Утоплена“ „Тараса Бульбу“ та „Різдвяну ніч“.

Плодовитість музичної роботи Лисенка настільки відома усім, що про неї нема чого

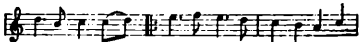
Наша славна Україно!

Marciale.

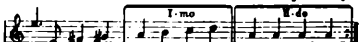
Музика О. Нижанковського.
Слова С. Яричевського.

1. На-ша-слав-на У-кра-ї-но, пра-бать-ні-во-ма

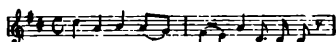
во-ї-ло-м-ля, — Ми за-те-бе бо-є-у-ни-ку

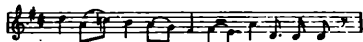
мо-є-ро-т-я-сь кі-ль-ко-си-лі кі-ль-ко-си-лі.

2. Дорога Твоя нам слава,
В серцю нашим Ти єдина,
Мила там, де степ широкий,
Мила там, де возовина.
3. Наша славна Україно,
В нас для Тебе серце бить ся,
Повитаєш долі днину,
Свобода тобі асьміхність ся.
4. Як ту землю не любити,
Таж за нею серце гине!
Ах, для неї тільки жити,
Для вільної України.
5. Хоть повацтво у могили,
Ми для Тебе ще живемо,
Ворог вбить Тебе не в силі,
Проч говить его будемо.
6. Ми Тобі вдобудем долю,
Краю рідний, ужо ханний,
І прогосимо неволю
І проломимо, кайдани!

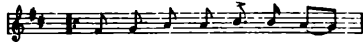
Marciale. „Січ“ В ПОХОДІ.

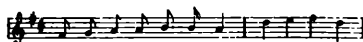
1. Гра-є тру-ба в рад-ста-вай! —

Чер-во-ні-є лоп-ти цвіт,

По-вір, мо-лод-цят-ко, май!

В пра-во-ї-лі-во! Січ в по-хід! В пра-во-ї-лі-во!

Січ в по-хід!

2. Машерують, піють гуляє,
Підоймає в жилах кров,
В такт оден всім серце грає,
Спіляла думка шорщить бров,
Підоймає в жилах кров.

3. Вють ся наче довгий аміл,
Курень в похід! кров держи!
Мов герої йдуть на біл,
Та не кровю, не в людські,
Курень в похід! кров держи!
і т. д.

додати. Як поглянути хоч би на виданий Ізді-ковским катальог творів М. Лисенка, то він дивує своїм величезним обміром. А скільки ще не виданих цілком закінчених і розпочатих творів!

Поруч з творчою музичною працею велика педагогічна робота в заснованій уже вісім років тому школі, з ширими співробітниками, але в тяжких зовнішніх і внутрішніх умовах.

Серед гої щоденної напруженої роботи, яка наостанку все більше забирала часу, Лисенко ледве мав перерву на спішний обід і не відпочивши, з слабким серцем вертав ся знову до праці на весь вечір; а скінчивши години музики, майже щодня йшов в громадські зібрання, де єго присутність була такоюж необхідною, як душа у житті людини.

Не було мабуть ні одноло живого і корисного громадского діла, де би на чолі він не стояв. Праця та не обмежувала ся одним Києвом, а йшла широко по всій Україні аж до тих закутків села, з яким він ніколи не губив душевного звязку. Наймилішими єго серцю

спогодами були ті селянські вразія, що залишили ся на завжде з молодих літ.

А поруч з поважною працею скільки хисту і умія упорядити веселу розвагу відбиту до-бірним художним смаком! Скільки веселости, енергії! Яка ласкава прихильність до дітій, до молодіжи!

Чари єго владчі, милі вихованя стародавних часів, вабили, притягали до него людей.

От через шо, утративши єго жепер, ті, що знали безпосередно Лисенка, хованють не просто великого громадского чоловіка діяча, а рідну, без краю дорогу серцю людину і люди які звязані були з ним мовби тільки з офіциального боку, плачуть з ширими, гіркими сльозами, плачуть не на людях, а у себе в хаті на самоті.

Вічний спомин Тобі, прекрасна людска душе, „України найкрасша квітка“.

В. О'Коннор-Віліт.

НУ-ЖЕ ДО ДІЛА! Музыка і слова о. В. Стеха.

Гей, рускі діти, красні і швіти,
ну-же до діла! Шастя, до-аї
до-бу-вай-мо, до-кшце по-ра.

З Богом до праці,
широго труду
заберім ся враз,
а покажесь в рускій хаті
доля і гаразд.

Стежкою правди,
мира і згоди
завсїгда ходім,
свого сьміло боронімо
і свое любім.

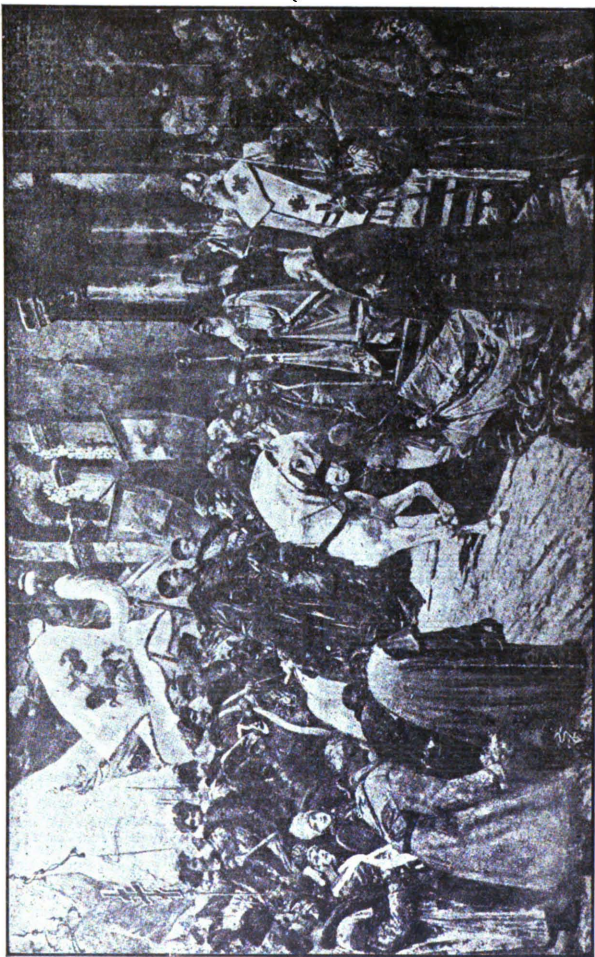
Так пошанують
другі нас люди,
честь у них знайдем,
і до мети в тім і другім
світі ми дійдем.

Чом - чом?

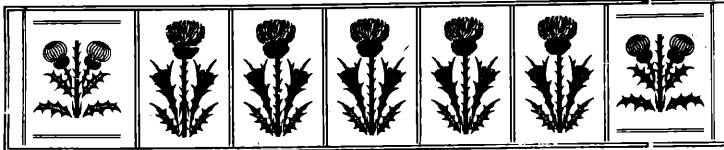
Слова Віри Лебедової.

Чом? чом? чом? ає - мле мо-я так лю-ба
ти мо-їт, так лю-ба ти мо-їт?
Чом? чом? чом? ає - мле мо-я ча-ру-с
так мо-ше кра - са тво - л?

2. Чим? чим? чим? манить мене
Пташкі твоєї спів,
Душастий цвіт лісів?
Чим? чим? чим? манить мене
Водяца струй твоїх,
Що тут пливе?
2. Тим, тим, тим, дівчачо знай,
Бо тут ти в перше сьвіт
Уарил в яри літ,
Тим, тим, тим, дівчачо знай,
Бо води ті, лісок,
Твій рідний край.
4. Тут, тут, тут, діди твої
Прояли кров свою
За віру свободу,
Тут, тут, тут, усі твої
Найблишчі сорденьку
І дороги.

Гетьман Б. Хмельницький на чолі польковників і козацької армії віжджає до Київ. - - - Артиста М. ІВАСЮКА

З повіриваних веселих карток.

Цікаво-прецікаво. — Джордж Ейдж, славний комік, говорив досить довго в однім товаристві а сейчас по нім підняв ся загально-звісний адвокат, запхав обі рук в кишені, підійшов ближше до місця, де сидів комік і зачав свою промову так :

— Чи-ж се не є цікаво-прецікаво, коли комік заводовий говорить дійсно весело? Голосний сміх залунав в кімнаті та в тій самій хвили підвів ся із свого місця Ейдж і сказав на адресу адвоката :

— Чи-ж се також не є цікаво-прецікаво що адвокат держить свої руки в своїх власних кишенях?

Щира похвала. — Сем Джонс, протестантський пастор, говорив раз на одних релігійних зборах в Гонтсвил, Тек. горячу і довгу проповідь. По скінченій проповіді перепхала ся якась стара Муринка кризь товпу до проповідника, поцілювала його горячо в руку й промовила :

— Брате Джонс, ви є великий проповідник! Нехай вас Господь Бог благословить й хоронить, бо один на тисячі. Ви є чоловіком, що всім договорює до серця. Ви говорите так для білих, як і для чорних; ви проповідуете для кожного. Ваша шкіра є біла, — однак, Богу дякувати, ваше серце є таке певно чорне, як муринське!

Великан з малим... — Один фермер Йшов кризь вулицю, коли нараз над'їхав

автомобіль й повалив фермера на землю. Ледви підвів ся із землі, коли нечаяно надігнав ся бензиновий ровер і другий раз підкосив йому ноги.

— Чому-ж ти сейчас не відійшов на бік? — спитав його якийсь приятель, підводячи його з землі.

— А відки я міг знати, що за сим осоружним великаном біжить і його мгляньке!

Щоб часом не забув імені — Сміт, молодий ню Йорський адвокат, був дуже спосібний, але останній забудько. Виїхав він одного разу до Ст. Люїс Мо. щоби боронити одного клієнта і його адресу. Адресує отже до офісу, до Нью-Йорку.

— Імя клієнта я забув. Зателеграфуйте сейчас!

За кілька годин дістав відповідь.

— Імя вашото клієнта є Перкінс, 233 Р. Р. Аве, а забудьте, що ваше імя є Сміт.

Ввічливий джентлемен. — В часі санкованя забавляли ся тим приємним спортом кількох панів і дам. Між ними находив ся і пан Честерфільд, визначав ся великою ввічливістю й джентлеменством. Його санки зачали гнати з гори так швидко що перекинули в дорозі санки якоїсь дами з таким наслідком, що дамою кинуло в гору і вона упала сидячи на пана Честерфілда і вигідно поїхала на нім на долину. Він був неначе санками а дама сиділа зовсім на нім.

вигідно. Коли обое були на самій долині, пан Честерфілд задержав ся, однак перелякана дама якийсь час не могла підвести ся із свого місця, на животі спортсмена. Тоді відозвав ся пан Честерфілд тихо до дами:

— Даруйте, пані, за мою сьмілість; тут мусите рішучо висідати, бо я вже далі не їду.

Нічні думки в городі житя. Коли ми думаємо про нещастя, які нас мнимо переслідують, — то се тільки наша глупота.

Хто держить завсїгди в шафі фляшку з сивухою, сей дуже часто дістає черевних болів.

Біднота є дуже часто за велике багатство несповнених бажань.

Невір всему, що чуєш і не говори всього, що чуєш.

Є жінки, що виходять за між з любови, є такі знов, що віддають ся для гроша; а є знов найбільше таких жінок, що стають супругами тільки задля самого супружества.

Для чоловіка сьвіта не може бути ніколи пів-сьвіт його цілим сьвітом.

Навіть наймурійші попали вже через перо в... чорнило.

Один грам „завтра“ є далеко ціннійший; чим фунт „вчера“.

Такий чоловік, що пє тому, щоби забутти, не забуде ніколи пити.

Люди, що їм дощ крапає кризь стелю, сидять дуже часто на сухім місці.

Телефон є дуже гарний винахід для таких людей, що другому не бажать глядіти в очи.

Всі театральні кусники — се остання: за три години покажуть тобі більше любови, як можна знайти в цілїськїм житю.

До супружества належить безперечно добрий жолудок, іменно, коли жінка сама варить.

Любов, що переходить кризь стацию жолудка, не є правдивою любовю.

Чому люди так дивують ся, що солом'яна вдова так легко заманюєть ся.

Від коли жінки зачнуть відчувати любов до свогого покликания, то зачнуть менше як перше відчувати покликанє до любови.

Навіть чорний хлїб стає ласощами тоді, коли лікар зажає його їсти.

Ніколи не було таких дійсно великих людей, котрі би з гори дивили ся на свойого ближнього.

Один стає песимістом, бо дістав гарбуза, а другий стає песимістом тому, що дічина його вислухала і приняла.

Ціла ріжниця між культурами полягає в сїм, що чорні їдять білих, а білі пють чорне. (розум. пиво).

Лихо вихований Кінлінг.—

В часі одного підвечірку в домі якоїсь бо гатої ню-Йорської дами вело дві жінки так голосно розговор, що всі присутні зачали звертати увагу на се.

— Знаєте — говорила одна з них — Кінлінг зраджує нераз лихе вихованє. Недавно тому, в часі вечері, скочив він на рівні ноги і не припустив ніяким чином слуги до стола. Кождий раз, коли вона бажала usługувати, робив він таку міну, неначе хотів на неї кинути ся. Опісля побіг до буфету, взяв пять кусників біскокка, прибіг до парльору і з'їв дуже лакомо. Коли скінчив, поклав ся назад на софу і дивив ся дуже люто.

— Даруйте — обвізвала ся на се одна дама, що уважно прислуховала ся цілій розмові — я є велика поклонничка Кінлінга; а ви такі дивоглядні річі виговорюєте на сього письменника...

— Що ви собі думаєте!... я-ж говорю про мойого песика, Кінлінга!

О ш и б к а. — Марконі, винахідник бездротного телеграфу, був раз запрошений до Ньюпорту, на обід до одной богатої дами, якої образование не стояло в жаднім відношеню до її багатства. Та тому, що вона причисляла ся до найбогатших, тому, захтіла похвалити ся перед Марконі-м, своїм образованием.

— Чи зволите, поважаний пянїсте, по обіді заграти нам одну зі своїх прегарних композицій? — сказала дама до свогого гостя; їй помшшали ся імена в голові і тому взяла Марконі-го, винахідника бездротного телег-

рафу, за Маскані-го, славного італійського композитора.

Марконі не змішався ні хвилинку, тільки одвітив чемно:

— Заграв би вам, ласкава пані, всьо, тільки постарайтеся о бездротне п'яно.

Невибаглива господиня. — Нова торгівля риб старалася свій бізнес поширити між публікою і тому послугувалася надто пересадними приманами. Між иншим оголошувалася фірма, щоб сі, що далеко мешкають і не в силі особисто залагодити орудки, прислати пів-доляра разом із списом бажаних риб а певно дїстануть бажане відвортною почтою. Одна господиня посилає отже на адресу торгівлі риб пів-доляра і пише притім: „Прошу мені прислати два осетри, тузін півметрових плотих, тузін сьвіжих селедців, коробку товстих кобликів і пять сомарів. „Слїдує чого дня одержала зосподиня таку відповідь: „Поважана Пані! Пришлїть ще, прошу, десять центів а ми вишлемо всьо замовлене, опаковане старанно а до того додамо цілого рибакка, замороженого в леді“..

Практичний. — На засіданю сенату, у Вашингтонї, говорив раз сенатор Джон про всіякі роди гроший на американській землі в середних віках. Сказав притім, що у червоноскїрих Індіян був звичай плачення за зсякі товари шкаралупами устриць. На се слово підводить ся сенатор Гор і говорить шутливо:

— Яка велика шкода, що нинї між нами нема такого прегарного звичаю! Як гарно було-б прийти до реставрації, замовити тузін устриць, спожити їх з великим смаком а опїсля заплатити за них осталими шкаралупами.

Гїрке але поважне — Один фармер стрїчає свого сусїда і говорить:

— Слухай, сусїдо, кого-то нинї запорпують в могилу?

— Ти незнаєш? Таж старого Гарїзона!

— Так? Старого Гарїзона? Отже старий добряга умер?

— Зовсім з розуміло.. Найбільший дурень не буде думати, щоб хто будь тільки за для шуток-жартів казав себе закупувати до гробу.

Хінський філософ. — Один американський урядник був гостем у одного багатого Хінця якраз тоді, коли уряджували великі торжества на честь хінського божка дошового, бо цілий край був дуже винищений посухою. Торжество супровожав невиносимий вереск і плач. Богатий Хінець побачив, що Американець дуже був здивований задля тих криків і спитав:

— Вас, в Америці, не просять ніколи о дощ?

— О, так, ми також таке трактуємо... Та у нас не робить ся так багато вересків ні заводів.

— Гаразд, а по ваших торжествах падає дощ?

— Ні!

— Ось бачите!

— Ну, а у вас сейчас хмари і земляця відотхне, як тільки наробите повно сього гарміднеру?

— Нас також ні, але за се такі крики роблянь для людей старих більше вдоволення!

Апостол-тверезости. — Едвард Мервін, провідник абстинентів допустив на однім мїтингу до слова якогось чоловіка, що, здавалося, покїнув пиянство і став тверезим. І сей чоловічок сказав таке:

— Тому місяць я перестав пити (Оплески.) і держу своє слово вже трицять днів, хоч перше ніколи не гадав, що так довго можна видержати

ти без горівки. (Оплески.) Ні одна каплина віски не була у моїх устах. (Оплески). За сей місяць зашпарував я собі тільки гроша. що, коли-б я ніні умирав, то міг би казати собі домовину оббити сріблом. (Сильні оплески). І клену ся небом. коли-б я так далі по тверезому жив ще тільки один місяць — що було-б з моєї сторони великанською дурницею — то певно положили би мене в домовину!

Помогли буки. — На одних зборах зявиз ся якийсь бесідник-адвокат за тим, щоб у вихованню дітей уживали таки бука, яко средства незвичайно успішного. Він говорив:

— Гадаю, що я був ні гіршим ні ліпшим від прочих молодців, однак я дуже часто діставав березової каші і гадаю, що се стало валиким зворотом в моім вихованню. Одного разу дістав я кілька буків за се, що правду сказав...

Якийсь голос з галерії озвав ся на се:

І сі буки вилічили вас цілковито від правдомовства... тай тому ви стали адвокатом - брехуном...

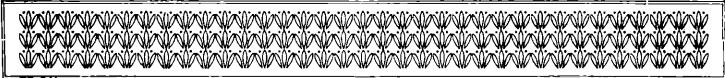
Зібрав вд.

ЗАГАДКА.

Івась пішов з татом на риби і зловив три риби.
Знайдіть, где вони суть сховані ?

З веселого а розумного сьвіта.

Граф Штірк на предвиборчих зборах. — Президент міністрів австрійської держави був раз на одних зборах в якімсь стирийським місточку. Сяла була переповнена із сеї причини, що в місточку не було ні театрику, ні нікелету і люди були вельми раді, що будденність свого життя перервуть хоч сього вечера. Мови Штірка, поважної й сухої слухали присутні незвичайно уважно і в сали було тихо. Нечайно залунав на цілу сялю голос з галерії: „Та се чиста свинька, по морді його!“ Хоч бесідник був добрим політиком, однак сей поклик образив його до живого і він промовив: „Позволяю дуже радо себе критиковати, та сей некультурний оклик заслугоє на се, щоб спитати ся о імя його автора.“ Ніхто не обізвав ся. По хвили граф заговорив знов: „Коли мені всі не хочете сказати свогого імени, то нехай хтось хто сидить біля нього, запитає його о імя!“ Знов тихо. Нараз хтось говорить голосно: „Його, таки годі спитати ся, бо він, через сон обізвав ся таким поганим окликом й дотепер ще спить, мов забитий“...

Використав обставини.
— Один молодий мущина влюбив ся в гарну акторку і, бажаючи ділом засвідчити своє уважане,

прийшов перед єї мешкаве в Навечеріє Рождества Христового, задзвонив і подав покоївці великий кошик повний прегарних дарунків.

— Прошу занести се своїй пані.

— Добре, — одвітила покоївка, знаю вже гаразд, кому кошик належить ся, бо нинішного вечера ви п'яти з ряду молодий чоловік, що приносить мойй пані такий дарунок...

— Я п'ятий з ряду... А не могли-б ви мені сказати, хто були сі панове, як' їх імена...

— Їх імен незнаю... Кождий з них казав мені заєдно: „Пані знає гаразд, від кого сей дарунок походить!“ Чи таким способом маю також і сей кошик віддати?

— О, ні, — кликнув панок, видимо урадований, бо всунув покоївці п'ятидоларовий банкнот, — віддайте сей пакунок своїй пані, передайте також невідклично мою візитову карту й при тім скажіть: „Сей кошик походить від тогосамого паиа, що нині приніс вже перед тим чотири подібні кошки, повні прегарних дарунків“...

Парадоксальний листок конюшини. — Один панок входить з това, рием до каварні і бачить при однім столу двох мущин і одну женщину, що завзятий спір ведуть зі собою.

— Хто се може бути? — питає один з новприбувших свогого товариша.

— Ти не знаєш? — одвітив другий з усмішкою. — Один з них — се алкоголік чистої води, другий — воплощений вегетеріанець, а третя... третя — се наша найбільше сварлива приятелька мира...

— Нема що казати, — сказав на се цікавий — гарні три листочки конюшини.

Белике розчароване. — Якийсь тяжко-хорий лежав довгий час в горячці і по якійсь часі прийшов до свідомости.

— Де я є? — прошептав, коли почув, як чиясь маленька рука гладить його по волосою. — Де я є? Чи може в небі?

— Ні, мій дорогий, — одвітила мило „люба“ жінка — ще я є при тобі!

Даремна в ваша робота. — Слуга пані Доробкевичевої виходила звичайно до дверей тоді, коли молодий помічник з гросерні приїздив перед хату возом з яриною і відбирала від нього потрібну ярину. Случайно заглянула пані Доробкевичева кризь квартиру й побачила, що єї слуга сердечно поцілювалась так при повитаню, як і при прощаню. Як тільки отже слуга вернула назад до кухні, напала на неї мокрим рядном пані дому.

— Мері, я бачила ось, що тебе цюлював хлопець з гросерні, більше сего не сьміє бути! Від нині я сама виходити-му до дверей, коли він приїде з яриною!

— Даремна ваша робота — сказала на те Мері, підсьміхуючи-сь — він вас певно не поцілює, бо кляв ся на всьо в сьвітї, що мене одну тільки буде цілювати.

Фільософічна диспуа між пияком а сьвященником. — Один парох прикликав раз до себе свого парохіянина-пьяницю й старав ся конче його повернути до тверезости.

— Слухай, Іване, — зачав говорити сьвященик — перестань вже раз пити! Хіба ти знаєш, що найбільшим твоїм ворогом — се горівка

— Знаю се гаразд, — одвічав пияця — однак тому люблю горівку, що вона моїм страшним ворогом а отець беззастанно кличучи з проповідниць, щоб любити своїх найбільших навіть ворогів...

— О, так се правда — відповідає на се сьвященик — ми повинні своїх ворогів любити а не п'яточкою нищити!

Чому кінь боїть ся самоходу (автомобіля)? — Старий фармер їхав парою коний до міста і стрів по дорозі овтомобіль, який гнав так швидко, що коні перелякали ся і скрутили в бік.

— Цікава річ, що коні боять ся так страшно самохода! Чейже в дійности не повинен кінь зовсім нічого бояти ся! — озвав ся мішух-літник, що сидів біля него на козлі.

— Як, паноньку, — крикнув на се фармер — торочите небиллиці а не подумаете що говорите... Кажете: не мають коні чога лякати ся самходів... Гаразд..., а що ви зробили-б на смерть, коли-б так шляля ся дорогоу в глибокій задумі і нечаяно побачили як йдуть до вас скорим ходом здоровенкі шаравари без свого властителя? Як для вас була-б така надія жерелом великого переляку так для коня є дивоглядною річю; бачите, як жене віз а не бачите, хто його тягне чи попихає...

Голословні патріоти. — Патрік Колінс з Бостону був раз в Ірляндії в місті Дубліні і зайшов до голяря. Властитель голярського заведеня сейчас пізнав гостя і промовив, видимо урадуваний:

— Ви є Патрік Колінс, президент „Красвої Ліги“?

— Так, пізналисьте мене сейчас. Коли так, то скажу вам довірочно, що двацять тисяч бодрих синів „зеленого острова“ (Ірляндії) є готових скинути із себе англійське армо, як тільки закличуть.

— Гаразд, — сказав на се Колінс — а чому-ж не скидаєте сейчас ненависного англійського ярма, коли так багато бодрих синів стоїть в готовости?

— Ах, проклята поліція не позволяє на се... — одвітив голяр з резигнацією.

Гарне порівнянє. — Чому дураки найбільше гомону роблять? — питає один парохіянин свого священика.

— Бачите, Даниле, се тому, що люди таки є подібні до фляшок з вузкими шийками. Мало з них вихокить, тай їм випускають кілька крапель, то набулькотять-наклеко-тять повну хату...

Подібний до бараболі. — Один галицький політик — демократ спитав свого товариша-весельчака:

— Скажи мені, до чого найкраще порівняти наших шляхтичів польських?

— До чого? А певно, що до бараболі! — Як то?

— Бо наші шляхтичі цілу свою славу і достоїнство, с. є вартість основують на предках, значить на тім, що лежить в землі... А таксамо й бараболі.

Брехач й побрехач. — Дядько Грам, багатий фармер, був звістний з великої самохвальби. Коли тільки стрінув ся з ким-будь, то сэйчас закликав ся під небеса то всьо, що вродило ся на його фармі. Його сусід постановив конче хвалька пристидати і одного разу післав до нього свого наймита і сказав:

— Преси його від мене, щоби позичив мен- найбільшій своєї пилки, бо я хочу використати гарбуз на віз і гарбуз не може помістити ся на однім возі, толу хочу перерізати на двос:

Дядько Грам вислухав прошеня, подумав хвилину і сказав:

— Перекажи своїому господареві від мене, що я дуже радо визичив би найбільшій пили, та коли бо біда в тім, що я нині перерізував сею пилою одну бараблню і пила так сильно зарізала ся, що будумусів у твого господаря одного ще коня позичати, бо мої не в силі витягнути пили з бараболі!

Колучі правди: Коли гарно жінка знає, що вона гарна, — то досить вже знає...

Жите є подібне до точила, від котрого найострійші ножі потупіють.

Коли мущина вдвляється в уста жінцини то вона буде гадати все що їн думає про поцілунок.

Найбільше ворогів супружества живе... супружестві.

Навіть політик, що страхається сьвітла, бояв ся темряви, коли був ще дитиною.

Любов глядить на чесноти а супруже жите на браки кризь — побільшаюче шкло...

Практична й мудра старість — се той вік, коли людина є за молода до гробу а за стара до жита.

За дарованого коня платить ся звичайно дуже багато.

Дурак і його гроші не мають ніколи притоки до... розводу.

Модерна жінка потрапить почервоніти навіть по конець... волося.

Є люди, що нічого не беруть поважно навіть жарту...

Кожда жінка — се загадка: чим легше єї розвязати, — тим більше розвязка інтересує.

Д'явол не відкладає ніколи на завтра сего, що він може зробити нині.

„Прошу, тільки хвилинку!“ — се є найбільше марнованє часу.

Навіть залізна воля часом заржавіє. Можна упасти з неба а не бути воздухопладом.

Для легкодуха нема таких слів, як нині або завтра.

Не кождий, чує голос совісти, однак розуміє, що ся совість говорить.

Сей що любить, уважає свою кохану за сон; а коли оженив ся, то переконується, як рідко сні сповняються ся.

Гроші є жерело всього злого, особливо тоді, коли гроша нема.

Хто будує воздушні палати, сей не піднесець ся до гори ніколи.

Зібрав вд.

Золотої корони не хоче. — Івасю — сказала учителька недільної школи, коли будеш чемним хлопцем, дістанешся до неба і там на голову наложать тобі золоту корону.

— Золоту корону... і то на голову! — крикнув Івась переляканий. — Не хочу! Мені раз лікар закладав золоту корону тільки на зуб а кілько то було болю! А що буде коли золота корона прийде на цілу голову!

Ворог адвокатів. — Один адвокат, мимоходом кажучи, лупії крутії страшенний, протратив свій маєток і умер в останній нужді. Мусіли колектувати гроші на його похорон. Ходячи по знайомих, прийшли колектори до маючого чоловіка і один з них сказав:

— Може-б ви жерівували якого centa на похорон адвоката...

— Ви поховасте адвоката за одного centa? — закликав владуваний богач. — Маєте тут двацять пять центів, поховайте сейчас двацять пять адвокатів.

Справедливий. — Один жовнір переходив раз левадою і тут напав його лихий пес і вкусив в ногу. Не надумуючи ся довго, скінув жовнір карабин з багнетом з плеча й проколов собаку. На се надбіг властитель пса і гнівно сказав до жовніра:

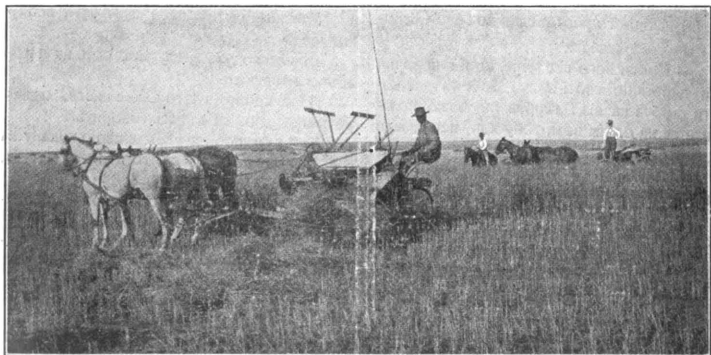
— Поганий чоловіче, по що-ж було сей-час нерозумну звірину проколювати багнетом? Не ліпше було вдарити собаку кольбою від карабина?

— Се так, паноньку — відказав вояк.—

— Коли-б так ваш пес був мене вкусив хвостом не зубами а... хвостом, тоді був би я його покарав кольбою а небагнетом!

Сердечне бажанє. — Люрд Четем казав собі раз зробити великі фільцові черевики, маючи дуже опухлі і поранені ноги. Одного разу хтось украв йому їх і його слуга страшно лютив ся, проклинаючи злодіяку. А Четем сказав спокійно:

— Не пржклинай, приятелю, а радше побожай йому, щоб сі черевики пасували йому до ніг хоч не тепер, то колись...

Борба Хреста з півмісяцем.

НА БАЛКАНСЬКІМ півострові кипить під сю хвилю кровава борба. Десятки тисячів вигинули вже від кулі, від голоду і холоду, та від пошестий. Звичайна се річ в війні. А кілько нужди чекає еще бідний нарід, то й страшно подумати. Там, на Балкані змагає ся Хрест, знамя християн, з турецьким півмісяцем. Бо цілі столітя стогнали християнські племена, під турецькою кормигою, зносили кривди, здирства, наручи та знущаня. Кровою хіба писати би історію тих цілих століть неволи. Коли міра кривди перебирала ся, повставали поневолені й ішли до борби на життя й на смерть: — нераз побіджали й освободжували ся, але часто топив Турок повстане в крові мужів, жінок й дітей. Освободили ся Румуни, та часть Сербів, Болгар і Греків, але много з них еще в турецькій неволи. Щоби і їх освободити, станули побіч себе Сербія, Болгарія, Греція та Чорногора до борби проти Турка і війна почала ся в жовтні 1912 року.

Добре було би знати, як то стало ся, що Турок запанував над християнськими народами, длятого подамо отсе коротко.

Турки вийшли з середньої Азії з Монгольських гір в 500 літ по Христі. Пустили ся на захід і в малій Азії зіткнули ся з Арабами, або Сараценами. З початку були під панованем Аравів і від них прийняли Магомедову релігію, яку оголосив Магомед в році 612. Поселили ся в малій Азії і разом з Сараценськими Арабами воювали християнські краї. Вкінці запанували Турки над Арабами і в р. 1300 по Христі началник Турків

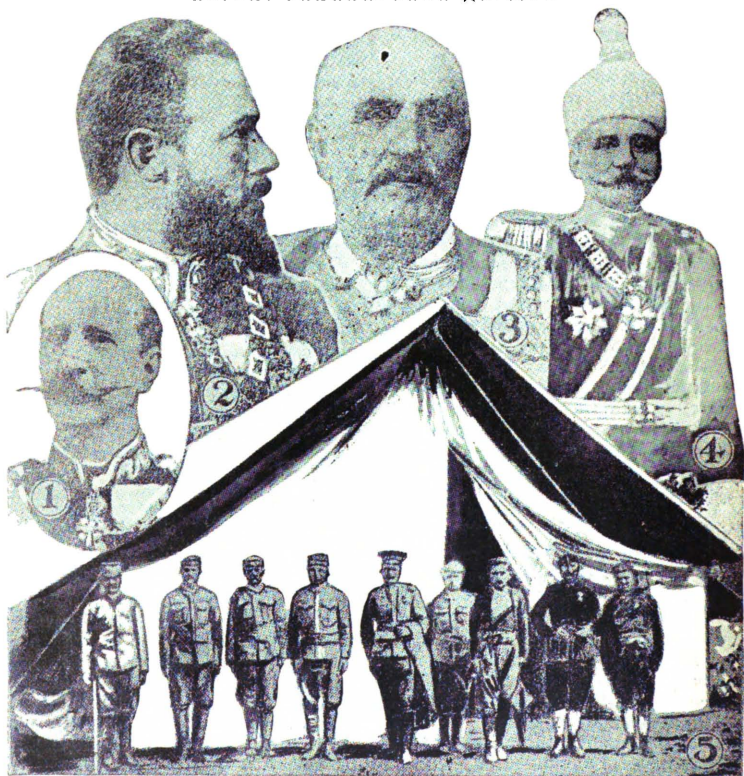
Осман або Оттоман оголосив себе султаном всіх країв і племен, де панували Араби та став начальником всіх Магомедан, то є тих що визнавали Магомедову релігію. А що релігія ся голосила, що ширити її треба мечем і огнем, а хто поляже в борбі з християнами, той дістане найвищу нагороду в раю, — тому то не дивно, що від тепер зачала ся кровава борба півмісяця з Хрестом, яка доси не скінчила ся, хоч минуло вже з того часу 600 літ.

Син першого султана Османа, Оркан, підбив Малу Азію і станув напроти Царгороду. Царгород був тоді столицею грецького цїсарства, але оно було безсильне. В наслідок того, що грецькі цїсарі дбали лиш про себе та про заспокоєне своєї гордості, що давили нарід, силували ся запанувати над церквою в кінці попали в церковну схізму, то є відорвали ся від Католицької Церкви, а їх повага і сила меньшала. Не дивно, що грецький цїсар Канта Кузен й не боронив, коли Аркан жадав цїсарівни для себе за жінку. Син Оркана, Соліман, був перший султан, що перейшов до Европи в р. 1355. Турки минають ще Царгород а забирають Македонію, Альбанію, Сербію. Славяни лучать ся ще раз і йдуть до борби, але в 1389 р. є они побіджені на Косовім полі Турками і від того часу зачинає ся неволя християн на балканській півострові. Турки йдуть скоро вперед. 29 мая, 1453 року здобувають Царгород і місто се, колись гордість християнського сьвіта, стас столицею бісурменів і є нею до нині. Три роки опісля здобувають Аteni, і підбивають решту Греції, а за сим цілу Сирию, Египет. Песувають ся в глуб Европи, забирають

краї наддунайські до Буковини, підбивають цілу Угорщину і в 1529. році стають перший раз під Віднем. Вкінці отямляи ся християнські народи і зачинає ся тепер завзята борба проти Турка. Українці стережуть Козаки. Грудьми своїми засланяють і Польщу і Европу. Коли ще раз йдуть Турки на Відень в 1603 р., боре ся там німецьке та польське військо, але 20,000 Січового Ке-

зацького лицарства не дармо йшло боронити сьв. Хреста під Відень. — Від сеї хвилі мусять Турки уступати з Европи Сто п'ятьдесять літ панували в Угорщині, але в 1700 р. усіли уступити. Десятки літ минають, а Турок мусять кидати те, що колись здобув та де панував жорстоко, де збирав данини, забирал діти та ховав їх на янічар, звідки гнав дівчата та жінки в ясир, на наругу. У-

КОРОЛІ БАДЖАНСЬКИХ ДЕРЖАВ

1. Грецький король Юрій; 2. Богдзарський цар Фердинанд; 3. Чорногорський король Николай;
4. Сербський король Петро; 5. Чорногорські офіцери і жолітери.

ступає з України, з Криму, з Молдавії та Буковини. В р. 1821., несповна сто літ тому, повстають Греки, які не могли вже стерпіти кровавих кривд над собою, але всім літ лила ся кров, нім вибили ся вони на волю. — Греція стає незалежною державою в 1829. році.

І тепер був слушний час освободити всіх християн з під Турка, або бодай тих, що замешкують балканський півостров. Тим більше, що в два роки по освобожденню Греків, настало страшне повстанє в Єгипті, Сирії та Малій Азії. Щож, коли від сеї

ТУРЕЦЬКИЙ СУЛТАН.

хвилі європейські християнські держави шукають своєї користи, а не свободи для поневолених. Росія зачинає сю нову політику. Дає в 1831 р. турецькому султанови поміч, сеї давить повстанє, а християнські племена стогнуть дальше в неволи. Від того часу входить погана політика. За гроше ві користи та кавалки турецьких земель помагають християнські держави Туркови точити кров з християн, або бодай не перешкаджають йому в тім. Так робить Росія, і Англія і Франція і Німеччина і Італія та Австрія. Хиба посварить ся котра з тих держав з Турком о свій інтерес, та зачинає вій-

ну, то тоді голосить себе приятелькою поневолених Християн на Балкані, взиває їх ставати також проти Турка та ще дасть їм трохи грошей та зброї. А се лиш для своєї користи.

При таких нагодах трапляло ся підбитим народам видістати для себе волю. І так, по кримській війні, яку вела Росія з Туреччиною, освободила ся Румунія, в 1861. році, — по війні російсько-турецькій в році 1878. стає Румунія зовсім незалежною, а з нею Чорногора і Сербія, Болгарія дістає самоуправу під зверхністю, Туреччини. Але за те в Європі Росія забирає Бессарабію, а

Болгарський король Фердинанд зі своїми офіцерами.

Австрія дістає в опіку Босню, а трохи згодом в Африці Англія бере Єгипет, а Франція Туніс.

А тимчасом знає Турок, що його пануванє в Європі не вічне, лиш до короткого часу, для того користає з хвилі. В тих краях, що ще йому полишені на Балкані, в Альбанії, Македонії та Тракії, як може знущає ся над християнськими племенами. З погордою відноситься до їх релігії, звичаїв та обичаїв, а вже найбільшою прискмностю для Турка є, убити „гявра“ — християнина і збезчестити його родину. Від часу до часу трапляють ся загальні масакри, то є різні християн. Від 1903. року особливо сгали ті

різні чим раз частійші, кожного року в різних місцевостях они вибухали. Не дивно тому, що кожного року з весною вибухає повстанє у всіх сторонах европейської Туреччини і кров ллє ся аж до зими. Тимчасом держави, до яких простягають християни на Балкані свої руки, роблять „конференції“. Турок дає їм користи торговельні в своїй державі, виарендовує збиранє цла, дає позволенє

то є за час 125 літ, Туреччина поторгтала 100 таких договорів і присяг. Передпоследній султан, зложений з престола в 1909. р., Абдуль Гамід, висказав в р. 1876., коли вступав на престіл, слідуєчі слова: „Покладаючи мою цілу надію на Бога, я обіцяю всім моїм підданим без ріжничї віри повну свободу, спокій і справедливість“. А тимчасом за час його 33 літнього соремного панова-

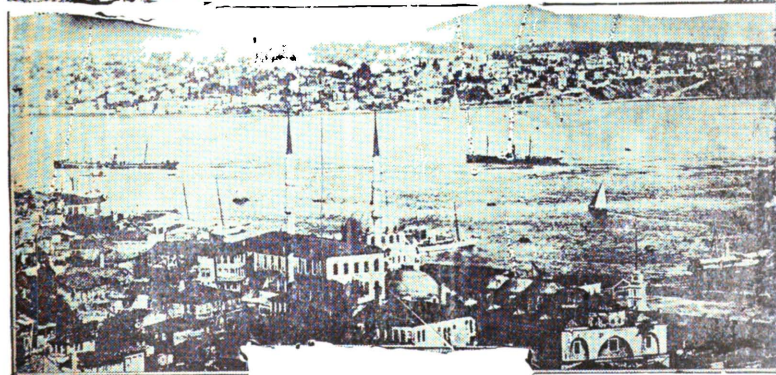
ОБРАЗЦЕВЕ ЗІСТАВЛЕНЄ ВОЄННИХ СІЛ, УСІХ НА БАЛКАНІ ТЕПЕР ВОЮЮЧИХ ДЕРЖАВ.

будувати желізниці і т. д. і обіцяє поправити ся і не гнобити християн, а державам тільки того треба. Як дістануть яку користь для себе, так лишають християн на Божу волю. А Турок робить, як перше. Мимо того, що Туреччина заприсягала все перед державами, що дасть християнам рівність перед законом у всім, ніколи сего не дотримала. Історія числить, що від року 1774. до 1904.,

ня, вибито в Туреччині вище як 1.000,000 невинного християнського народу.

Не дивно отже що бідним гноблєним християнам не стало терпцю. Не стерпили і їх побратими в королівствах грецьким, чорногорським, сербським та болгарським. Держави сі заклучили союз і мимо протестів великих держав Росії, Англії, і Франції з одного боку, а Австрії, Німеччини та Італії з другого

боку, ведуть від жовтня війну з Туреччиною. Ціль їх була спершу, вибороти поліпшене долі для братів своїх під Турком, а тепер коли заняли по кровавих борбах майже всю турецьку землю в Європі, хотять они розділити сі краї так, щоби землі заселені в більшій часті Греками дістали ся Грекам, землі заселені Сербами щоби злучили ся з Сербією та Чорногорією, а краї де живуть в більшості Болгари, щоби дістали ся Болга-

Соніанська Церков перемінена вєсвятищу турецьку. — Царгородський Порт.

риї. Се є справедливе, бо так повинно бути, щоби кождий нарід був разом, щоби не ділили його жадні кордони, але щоби сам був своїм паном на своїй землі та правив сам собою, а не був наймитом у чужих. Можемо зрозуміти се ми, Українці-Русини, що стали дідами в неволі у чужих, що мусимо втікати з рідної землі перед нуждою. Ми знаємо, що то неволя, бо ще нині за кордоном Москаль не дасть українській дитині ні молити ся ні вчити ся у своїй мові. А так само робить Мадяр на Мадярщині, а Польща рада би те саме завести у галицькій Україні.

Чорногорський Кияшевич Петро.

Але кривда панує лиш до часу. Як бажаємо щиро волі й незалежності для нашої України, так мусимо бажати її для наших співбратів на Балкані. —

Гляньмо тепер, який є перебіг війни союзних держав з Турком від початку до сеї хвилі.

Перша виповіла війну Туреччині Чорногора. 8-го жовтня, 1912, чорногорський посол в Царгороді Пляменац вручив турець-

КАРЛО румунський король.

кому правительству слідуюче письмо: „Жлую, що Чорногора вичерпала безуспішно всі приязні способи, щоби усунути всі непорузу-

Турецькі офіцери в Англії на полях під містом Селсберґ.

Original from

міння і суперечки, які мала завжди з Османським цїсарством. На порученє Короля Николи маю честь повідомити Вас, що від нинї Черногорське Правительство перериває всі зносини з Османським цїсарством і поли-

шає оружю Черногорцїв вибороти признанє прав власних та прав своїх братів в Османській державі, які нехтовано цїлими столїттями. Я покидаю Царгород. Королївське Правительство видасть пашпорти Османському послови в Цети.її. — Пляменац“.

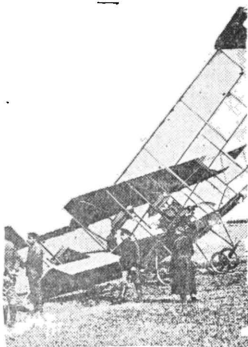
ЧОРНОГОРСЬКА І СЕРБСЬКА АРТИЛЕРІЯ В ЧАСІ ВІЙНИ НА БАЛКАНЦІ.

Того самого дня відділ Чорногорців перейшов границю і підступив під Турецькі укріплення, займаючи їх по завзятій

Болгарська артилерія. ¶

борбі одно за другим. Так дійши они аж під Скутарі, де однак стринули ся зі страшно-завзятим і сильним опором із сторони Турків а відтак, ще й з рішучим протестом

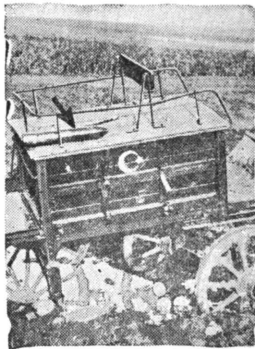
Болгарський літак.

Італії та Австрії проти занятя своєї місцевости.

В слід за Чорногорцями пішли Болгари, Серби та Греки.

На східній частині балканського півострова звели Болгари не одну борбу з Турками тай повело ся їм там занятя кілька важних місцевостей і укріплень турецьких. Заєдно поражувані Турки попали навіть в страх, чи туй-туй не прийде ся їм полишити Царгород, та на повсе винести ся з Євроци. І в сїм скрутнім положеню просять они европейські держави о посередництво між ними а Болгарами в справі заключеня — як не мира, то бодай завішеня оружя.

Та Болгари о сїм і чути не хотіли. І хотяй ослаблені численними втратами людей тай знеможені безнастанними трудами, то з безпримірною завзятістю посували ся вперед

Турецький віз до перевозу амуниць.

і облягли турецькі укріплення коло Чаталії. Но ту не повело ся їм так легко. Мимо надсильних змагань не були вже в силі ні рішучо побороти Турків, ні навіть переломити оборонної лінії. А ту ще й пошесть-холера між них загостила. І побачили, що їм не остає нічого, як прийняти проєкт Турків і заключити з ними поки-що завішене оружя. Так і зробили.

Як на сході Болгари, так на заході в Альбанії Серби воювали Турків щасливо; а при помочи Греків удало ся їм навіть занятя Монастир, друге найбільше місто в европейській Туреччині. Відтак часть своєї армії вислали під Адриянополь на почік Болгарам, а головною силою посунули ся над море Адрийське, де заняли портове місто Дураццо.

Ту знов запротестувала Австрія, що ніколи не дозволить, щоби Дураццо, або котра-не-будь инша місцевість в Альбанії над морем Адрійським позістала в руках Сербів.

Опісля заклучили роз'єм з Турками. —

Греки, початково, мало-чим зазначили ся у тій війні па суши; зате воєнна їх фльота відграла важну ролю майже у всіх над морських борбах і воєнних діланях. — Фльота грецька завоювала на морю Адрійським остров Савсено, заняла на морю Е-

ТУРЕЦЬКА КАВАЛЕРІЯ
І АРТИЛЕРІЯ
ТА ЇХ РОДОВІСНІ ВОДИ

гейськім остров Хіос і Мітілені а відтак
пійшла в поміч Болгарам під Адріанополь.

Та коли другі союзні держави заключи-
ли вже роз'єм з Турками, одна Греція про-
довжає війну і займає місто Авльона в Аль-

банії, проти чого знов запротестували Ав-
стрія і Італія.

Отсе короткий погляд на дотеперішній
перебіг війни на Балкані. І здає ся, що й на
тім війна покінчить ся.

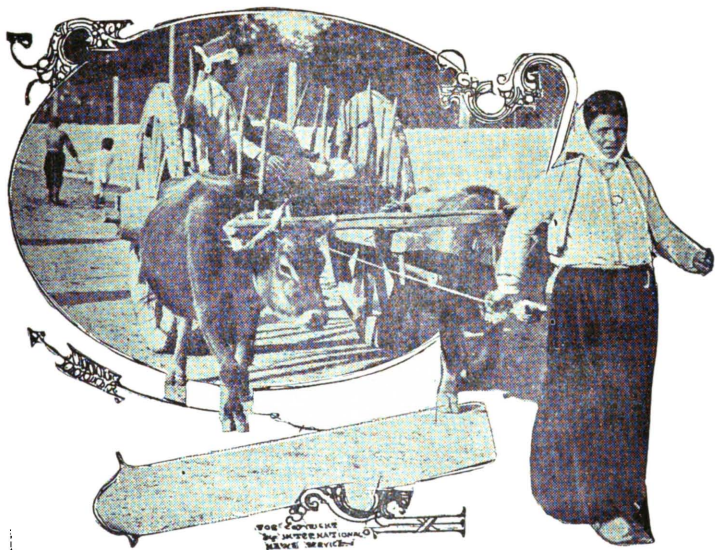
ЧОРНОГОРСЬКА АРТИЛЕРІЯ
І БОЛГАРИ НА ГРАНИЦІ КОДО БІДГОРДЧКА.

Які-ж наслідки та користи з так великого проливу людської крові?... Користи будуть! та хіба тільки пануючим. Самим християнам не великі надії! —

А користи бідним тамтейшим мешканцям?... Ой чи малі!?...

Та щоби ліпше їх побачити і порозуміти наведемо оттут кілька образців з війни на Балкані, подавані в американських часописах:

ни; нещасливі стогнуть і плачуть; час спокійний. Вкінці доїжджають до ціли. Темно було, коли трен остановив ся в Софії. На двірці зовсім пусто, бо приїзд ранених з поля борби держать в тайні не можна, кажуть, окликами роспуки, сльозами або наріканнями переривати побідоносного настрою. Мимо то найшло ся кілька жінок: вони все ожидали. Вони знають, що тут мають привезти ранених... Коли не нині, то завтра, а все таки

Жінка сербського жовітра везе до дому свого мужа, раненого на полі битви. Деревиний віз тягнуть сербські воли, а на волі сидить з обиваною головою ранений жовітр.

— Се було сього дня, коли з поля війни мав наспіти до Софії перший транспорт ранених. Десять днів тягали тих нещасливих людей драгтивими возами, задержували ся довгенько на поменших стаціях; десять днів — се чи малий шмат часу для чоловіка, якого легкі або груди перестрілені а рани так болючо палають. Ночи дуже студені; неможливо злагодити болів, перевязати ра-

колись. А що незнають точно місця, то ходять і вгадують.... Мусять чейже довідати ся чи їх мужа або сина куля влучила чи ні. Се є непевний, трудний і страшний спосіб вивідувати ся, чи близькі серцю ще живуть.. З листів годі чого дізнати ся і впрочім листи дуже перадо пускають військові власти з поля бою, щоб случайно не зрадити відносин воєнних... В однім почтовім уряді ба-

чив я велику копищу листів... Вони припо-
рошені. В них чимало криється надії і по-
тіхи в тих листах а сердечних словах... Дають
в тих листах розраду і говорять про любов
може такі жовніри, що тимчасом гниють вже
на трав'яних і македонських нивах. Їм вже не
треба відповіді... Хто вибрав ся на війну,

сей довго-довго оточений страшною мов-
чанкою: сю мовчанку держить або смерть
або второпні прикази військової старшини.
І тому зрозуміла річ, що жінки все ждуть
на стації; їх тревога веде сумну борбу з
порядками військовими а їх інстинкт хоче
зрозуміти, як війна випаде. І тепер стоять

СЕРБСЬКІ ЖОВНІРИ ПРИ ЗАДОВАННІ ВОЄНИХ ВОЗІВ.

вони також тут, в ночі, двіста метрів оподалік від самої стації і ждуть... певності свого нещастя...

Тут є також лікар, що має ранених відобрати з вагонів і запровадити до шпиталю і се чоловік второпний й трудолюбивий та тут зовсім безрадий: він є висланником чужосторонного товариства „Червоного Хреста“ і не може отже порозуміти ся з раниеними по причині незнання місцевої мови. Кількох жовніврів витягають нещасливих з вагонів, кладуть на звичайні вози; но возів небавом бракне. А далі мусьят класти покровавлені людські єства на тверду, вохку землю; лежать вони, проклинаючи свою долю і зойкаючи, на болоті а огидний сморід йде від них на всі сторони. Жінки прискакують близше, та жовіри відтручують.

Тимчасом чітка про приїзд першого трену з раниеними рознесла ся по місті, бо нараз найшло чимало людей з окликами, увагами, з бажанєм помочи, хоч дійсно-ж ставав великою перешкодою. Лікар блідий від гніву, прибитий страшним видом чотириста пораниених жовніврів; оглядає покровавлені, ледви дихаючи єства серед нічного морозу, довкруги нього зойки і сморід а тут все нових і нових витягають крізь двері і вікна залізничних вагонів... І лежать постріляні і порубані оборонці вітчизни на шинах, а сі, що виносять, переступають через лежачих, щоб прочих виносити...

За лікарем поступає струнка жінщина, постійно нахилиєть ся над кожним нещасливцем а опісля тихо йде далі. Вона шукає... Кілько разів загляне раненому в обличчя, її уста шось шепочуть і стискають ся з превеликого болю, впрочім поступає звсім махінально. Не можна зрозуміти, чому вона так швидко йде і чому все однакові порушення її уст. Раз задержуєть ся довше, вдвляєть ся уважнійше і шепоче до раниених... шось питає... Він служить в тім самім регіменті, що і її син... Чи він його знає? Рівнодушне, здаєть ся, її питанє... Опісля відповідає: „Той самий гранат налетів на обох нас та і що твій син був дальше, влучив його гранат в саму шию... Він зник і не знаю, що дальше з ним стало ся.“ Ранений розказує далі, як він був раниений у ногу.

Та жінка пішла вже далі без звуку, без крику тільки з тим самим порушенєм уст. Та тепер волочить ся ледви, ноги відказують послуху. Всі слухали страшної історії, що лучила ся з її сином, товна заворушила ся, кричать: „Будь горда! Ти є матірю герою!“ Не наче божевільс напало на товпу, підноситься оклик в честь нещасливої матери, величє мов сьвяту... Та серед сеї страшної нестями всі інші жінки чують в душі страшну тревогу: вони також вислали на поле бою своїх рідних... Що з ними стало ся? Цілюють всі її руки, обнимають її; здаєть ся, що навіть зойки трохи притихли. А вона стоїть в середині людської товпи, як царівна і здаєть ся, нічого не бачить, нічого не чує, тільки шось її уста беззастанно дрожать... А нараз підносить гордо голову, здержує товпу сьмилім рухом руки, щоб за нею не йшла; поволи зникає в сумерках ночі... матір героя, нещаслива, найнужденійша матір...

Перший і шестий регімент стратив більше як половину людей. Се лучило ся таким страшним способом, про який тільки з тревогою п.епче ціла Софія. Голосно говорити не вільно; тепер в Булгарії панує військове право; хто скаже найменше необачне словечко, того легко прячуть зі сьвіта, с. є стріляють. Отже шось зовсім точного годі сказати про загибель першого регіменту і знають тільки се, що подія ся є історична і що потомство буде колись величати і одушевляти ся їх вчинками. Та тільки се страшне й невисказано пригнобляюче, що знищенє першого регіменує було наслідком ошибки... А ще страшнійше є се що в тім регіменті служила духова аристократія Булгарії, її артисти, адвокати, купці, — ті всі, що мали не тільки плєстуки крепкі але й сильні голови. Всі вони погибли приймо з сеї причини, що генерал не дав їм відділу артилерії або може тому, що не означено точно напрямку дороги. І стала ся велика помилка: оба регіменти заблудили, кожний з окрема а опісля здалека, гадаючи, що се вороже військо, зачали себе взаїмно вистрілювати і свої своїх стріляли...

І перший регімент так знищений, що ціла Софія в жадобі: майже в кожній родині

інтелігентній смуток. А коли хоронили погибших, то генерал той самий, що зробив таку фатальну помилку мав дуже жалібно мову надгробну... Говорив про героїстство погибших. Слухав сеї мови король. По скінченню приступив до генерала король і здер всі відзнаки військові з грудей генерала... Се за кару за фатальну ошибку. А генерал? Засалютував по військовому відійшов кілька кроків і... застрівив ся...

По шпиталях повно жінок і дівць з високих домів, що ходили коло ранених. Між ними навіть була найкрасша жінка з Софії. Я бачив її, як сидла неповоружно при якімсь покровавленім старім жовнірови. Червоне його лице було стислене з болю і горячки. А вона спитала з журбою лікаря, чи сей повк буде жити. Лікар не давав надії: заломана кість в черепі. Гарна жінка нагнула ся над умираючим... Тоді можна було побачити, що на шиї мала вона дорогий з перел нашийник а в ухах дорожціні ковтки брилантиві. Сидла неповоружно при ложу порубаного і постріяного жовніра, що сильно стискав її руку так, що аж перстені дорогі вгризали ся в ніжне жіноче тіло. А далі отворив непритомний умираючий очи; здивовано глядів на красавицю-даму і довго-довго здоровкали ся взаімно їх погляди... Нуждар і богачка...

Лікар запросив мене, щоб я придивляв ся його зручності а опісля написав де що про нього. Випитував я також про інших кореспондентів; так ходило йому о рекламу, мов акторови, що відограв на сцені свою ролю і жде на похвалу. Денно мав він більш тузина операцій, богато перевязуваня ран, чи мало праці при лучах Рентгена*); не має навіть часу спати.

Нещасливих приносять на ношах дуже скоро, нема часу до страчєня. Один погляд на карточку, де стоїть опис хороби і лікар вже знає що робити. Сейчас кладуть раненому білу маску на твар і кропляють хлороформом. А рівночасно, не надумуючи ся ні хвилини, тоне лікарський ніж в тілі приспаного чоловіка і ріже-ріже щораз глибоше... Темно-червоною струєю витрискує кров, видко свіже людське

* Лучі Рентгена мають таку властивість, що коли їх дусити на чоловіка, то показує вони льод, чого кибує в твердих частях тіла чоловіка, т. е. кістки. Ст. лучі мають величезне приміненє при заломаню кістки. При їх допомочи можна побачити, в котрім місці кість заломана тимчасом депініше можна збирати ся до операції.

тіло а рука лікаря, убрана в гумову рукавицю, ріже і шукає. Хвилина напруженя ще один рух ножа, глибоше розкриваєть ся рана, ранений ворушить ся неспокійно серед своєї штучної мертвоти і... лікар звертає ся до мене, держить в кліщах частину сталєвого окритя від карабінової кулі. Кидає її на купу всляких подібних причандалів... Будуть мати музеї цікаві окази. На деяких відломках залєва видко кусні мяса, матерії і се рани найнебезпечніші, бо може слѣдувати закаженє крові. Інші кусні сталєвих відломків вкритих людським мозком, куснями закровавлєних кісточок... А лікар не струджений. Стоять біля нього молоді жєнщини, по-

СЕРБСЬКІ ЖОВНІРИ
готові до борби з Австрією.

дають, здаєть ся, байдужно вслякі потрібні прилади до різаня людського тіла, намочивши їх вперед в горячій, дезинфекційній воді. Ось ранений: на вершку його голови невеличкий отвір, куди можна побачити сїру мозкову масу. А лікар радий з успіхів... Чистить свої руки карболовою водою а рівночасно висловлює бажанє, щоб його праця була конче оповіщена в часописях.

Яка велика суєта людських бажань, самолюбства! Сей лікар може показати в сій хвилі найбільше християнської любви і милосердія, а він тимчасом жебрає крихітку реклами для себе. І в сій самій хвилі, коли ближні хитають ся між життям а смертю, він пише мені свою адресу,

на яку має бути йому прислана часопись з описом його подвигів.

Вже пізний вечір. Який дивний рух і не спокій в одній із шпитальних саль. Обережно заглядаю крізь дірку від ключа. Бачу: хорі танцюють! В сорочках крутять ся довкола, регочуть ся; а ті знов, що не можуть порушити ся, приглядають ся з ліжок і сьміють ся сердеч-но зльненні від воєнних страшилиць, змінюють ся в малих дїтій... Є між ними навіть такі, що ледви ноги волочать за собою, а до танцю сейчас поскочили, мов парубки. В сумежній кімнатці оперують -- ріжуть людське тіло, а тут орґія радости, відновленої сили, життя, що бере верх над слабїстю...

Або ось инше:

Дописуватель віденської пімецької газети, Neue Freue Presse, котрий був наочним свідком теперішного нещастя в Туреччині, говорить, що ще ніколи в житю не видів такої страшної нужди, яка під теперішну хвилю обняла Туреччину. Холера, той страшний ворог людства, забирає що денно в Чатагджі, де стоять тефєр на проти себе болгарська й турецька армія 5.000 жертв. „Я видів пише він, велике число здохлих коний, котрі лежали по при брудних потоках, а жовїтри турецькі, мучені жаждою пили, переходячи по приних, сю воду, в котрій гнили стерва кїньські. По дорозі лежить множество ранених жовїтрів они витягають руки до прихожих та просять о поміч. Зелїзничї стациї переповненї самими трупами. В однім возї зелїзничім я надивав 10 тіл з котрих 5 було вже скостенїлих трупів, а других пять людей бороли ся зі смертю. По вулицях богато лежить хорих заражених холерою, котрі радї би чим скорше закінчити жите. Зелїзничий поїзд, котрий надїхав по хорих в короткім часї був переповнений хорими жовїтрами, з них декотрі скоро тільки всїли до поїзду, кінчили жите.

Холера даєть ся в знаки добре і Болгарам хоч вони сему заперечують. Звідси холера грозить Европї більше чим сама війна на Балкані, бо може легко всюди занести ся.

Таке діє ся в часї кожної війни. А коли розважимо еще: Кілько тисячів молодих най-спосібнїйших до працї людей марно на війні згине, кілько тисячів калїк, сирїт та вдовиць по війні остане, та ще й кілько то мїліонів гроша приходить ся бідним людям зложити на ті самї нещастя, то побачимо ясно яке нам добро та які користи з війни. „Від піштра, голєту, огня

і війни -- збави нас Господи!“ молимо Царя неба і землі!

Бо й дійсно: Нам нічо з війни! Нам світ-ла, правди, супокою-мира!!.

Кирило Христов.

Воєнна пісня Болгарів.

Вперед! на юг, де в крові гинуть брага,
Досить неволї нам!
Вперед усі, хто не позбувсь завзятя,
До Царгородських брам,
Урра! урра! до Царгородських брам,
Досить неволї нам!

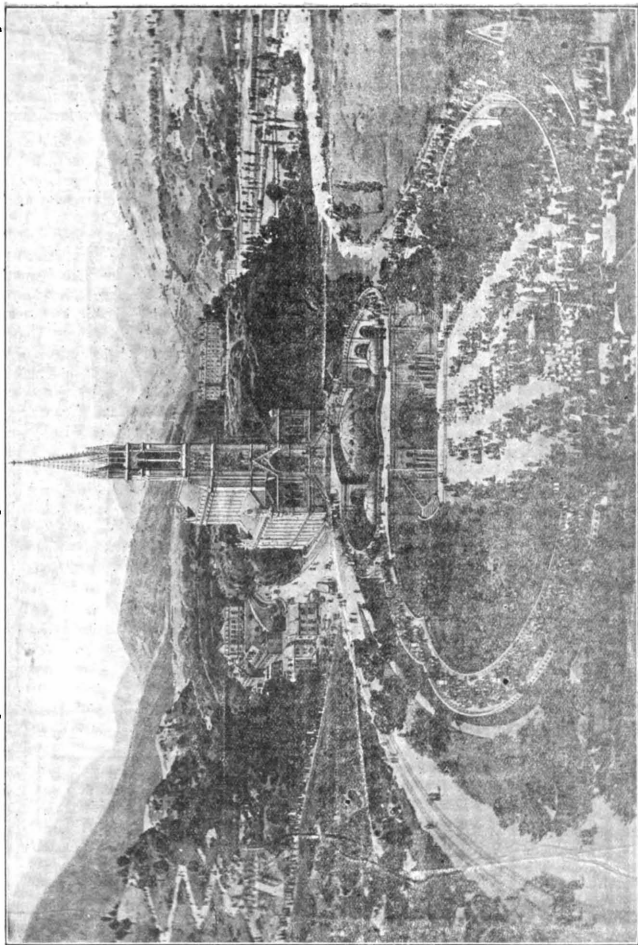
Скрань втчини ми лавром увінчєм,
Син Слави пута рве!
Вперед! ми всі за волю мерти знаєм.
В неволї трус живе!
Урра! урра! до Царгородських брам,
Досить неволї нам!

Як Турчина з мечем в руці зустрїнем,
Пропав тоді наш страх!
Ми прадїдним звичасм в бою згичем
Зі сльвом на устах!
Урра! урра! до Царгордських брам,
Досить неволї нам!

Нехай нам смерть на очи пїтьму киє
Й заслонїть нам Балкан!
Вперед! на юг! там рїдний брат наш гине
У крові з власних ран!
Урра! урра! до Царгородських брам,
Досить неволї нам!

Подав В. Щурат.

КРАСНИИ ВИД LOURD-У.

О МАТИ, МАТИ БЛАГОДАТИ, :- :: ПОМИЛУЙ НАС! :: :-

Підгірське село, облите всім богатцтвом весняного сьвітла. В одній хаті молода жінка держить на руках малу, шестимісячну дитинку. Цікаво водить воно оченятами по хаті, і підносить їх на образи, серед яких висить образ Пречистої. Сонце через щибки післало веселий луч свій у хату й луч сей упав саме на образ.

Нараз дитинка стрепенула ся, лице еї прояснило ся, очі загоріли чудово й маленькі рученятка простягнула до образа. А через серце матери перебігла якась дивовижна струя, очі залили ся слезами й упала она на коліна і простягнула дитинку до образа Пречистої, а уста еї прошепотіли гарячу молитву:

— О Мати. Мати благодати, помилуй нас! Помилуй нас, бо „Покров Твій не тільки могучий, но всемогучий”, бо Ти одинокое уповане наше, Прочиста Діво” бо „Ти єдина чиста й благословенна”!

Жінко! уповай на Пречисту, знай, що молитву твою Она приняла знай, що любов Марії відчипяє нам всі скорбниці ласк своїх, всі ласки, що їх нам Бог дає, дає нам за її вставленем, бо як через Ісуса маємо приступ до Бога, так через Марію маємо приступ до Ісуса.

І будь, жінко, певною, що дитинкою твоєю заопікує ся Вона, — „ласки повна”.

Божа і Вона Мати, і у Неї Син, котрого Вона у вертепі родила, в яслах повивала; і Вона шіклувала ся над Дитятком, як кожда мати.

Вона знає наші болі і наші терпіння, і тому любов еї до нас велика, так незмірна, як незмірні глибини океана.

Минуло кілька літ. Під благословенем Пречистої як цьвітка до сонця, так виростала дитинка на радість потіху своєї матери і на славу Богу.

Дивують ся люди, що мале воно, а так староточне. Нераз годинами вдивалє ся малий Михась, в образ Пречистої, нераз побожно складає рученятка і тихесенько промовляє одно слово:

„ Мати !”

Вонож мале, воно ще не знає кілько ваги в тім слові! Воно не є в силі понятти цілої величини хвилі, коли Спаситель з хреста сказав до Матери своєї:

„Невісто, се син твій!” І від тоді „жид не сотворіне не горить для нас такою любовію, як Марія, котра Сина свого найдорожшого віддала за душі! І від тоді сьвіт молить ся: „святая Богородице, як на Тебе возложу надію мою, спасений буду; як Ти мене возьмеш під Твій покров, то нічого не треба мені бояти ся”.

„О часте надіє, о певне прбжище! Мати Бога є мосою матерію”. Тож недвижня, що в тім слові „Мати” вся розкіш нашого житя, роса, що скріпляє наші серця, розрада в нужді і горю...

Благословенна та дитина, що з малку простягає рученятка до Пречистої, що з малку стремить до Матери, бо єя дитина, хоч і попаде на злу дорогу, мусить спогадати на хвилі дитиньства, мусить припасти до Пречистої і в слезах й каляню найти для себе спасене.

Минуло много літ, Михась пішов у школу, покінчив науку. Но, коли начало ся бурливе молодече житя, то серед покує й злого приміру пішов широкою дорогою, яка каже забути на чистоту совісті, й веде в бездню гріха.

ПЕНОРОЧНЕ ЗАЧАТЕ ПР. БОГОРОДНИЦІ

Не той вже Михась. Високий, стрункий, красавець, мов сокіл бистрий. Він веселої вдачі, тож й всі його люблять, гостять. До церкви куда йому заходити? Він у високих школах, а церков, як многи в глупоті своїй кажуть, тільки для простих, невчених людей....

Від дому він дуже далеко. Хоч любить і почитає родичів своїх, то мабуть вже три роки не був у них, не по причині, недбалства, а таки часу нема, треба добиватися кусника хліба...

Молодість часто буває сліпа й легководушна. Михась, а радше Михайло нині на становиську: та то є, має хліб, не перестає гуляти і забавляти ся.

Лучило ся таке, що Михась дістав раз великі гроші, що їх мав зложити в касі. Се не були його гроші, а власність уряду, в якім він служив. Вечером прийшли до него товариші й витягнули з собою на забаву, яка протягнула ся до пізна. Розпалений напитками, підвів ся він рано з тяжкою головою й став поспішно збирати ся до об'язку.

Нараз пригадав собі про гроші, шукає й не може найти. Йому потемніло в очах, по хвили прийшов о стільки до себе, що став перешукувати цілу хату.

Пропало!

Похилив він свою бідну голову, мороз перейшов по його стрункім тілі.

— Що робити? Мені не повірять, що гроші пропали, всі знають, що я люблю забавити ся. Суд, в'язниця, вічний сором!

— Ні, нема другої ради!

Рішучим кроком підійшов він до стола і витягнув з него револьвер! Як йому жаль молодого життя.... та честь над все...

Там стара мати, там отець.... Село рідне, як там хорошо.....

Все пропало, одна хвиля і по всім буде!

Михась підніс вже руку. Ще раз цовів очима комнату, неначе пращає ся з нею.

Нараз.... Очі його сяючили на образі Пречистої і револьвер випав з рук.

— М а т и ! прошепотів він і витягнув руку до образа!

Як дитина заплакав наш Михась, упав на коліна, всі спомини дитинства ожили в нім.

— Що я хотів зробити, погубити душу? Не вжеж душа менше значить, як честь, як імя? І горяча молитва вирвала ся з його грудей, а слюзи горохом покотили ся по лицю. Він сягнув по хусточку і..... витягнув разом з нею гаманець з

грішми, задля яких хотів він відібрати собі жите, погубити душу....

Як горяча була тепер його молитва! Він пізнав всю гонду безбожного життя і силу опіки, що її не жале для нас Пречистая нашіть тоді, коли ми й не думаємо о Ній.

„Нічого нема для Тебе неможливого, Царице сьвіта, Ти опікуєш ся ма й більшими грішниками і можеш спасти найбільше за каменілих”.

Одно слово „Мати”, сказане з щирого серця спасло вже тисячі найбільших грішників, воно спасло і нашого Михаса.

То на сім не кінчить ся наша повість. Минуло кілька літ. Мати Михаса давно повдовіла і лежить на постели, тяжко захоріла. Очі єї звернені на образ Пречистої, перед котрим молив ся колись маленький Михась. Духом молить вона Пречисту, щоби могла перед смертю еще раз побачити свого сина.

І вимолила. Того еще вечера приїхав не Михась, а отець Михайло сьвященик. Бо Михась пізнав серед описаної події, де його покликане, покинув службу й вступив до духовної семінарії.

Не будемо вже описувати стрічи сина з матір'ю. Скажемо тільки се, що вона, мати, просила його, аби відчитав молитву до Пречистої, як подяку за всі ласки, якими Она наділила їх.

І син на вкелінках читав молитву, а она, мати його, повторяла слово за словом....

Перед образом Пречистої отець Михайло молить ся о упокої матері своєї, що тихо умерла а послдні єї слова були: І е с у с, М а р і я !

Є наряд на сьвітї, який особливим способом почитає Пречисту Діву, якого діти все віддивають ся до Неї в своїх молитвах словом:

„ М а т и ! ”

Щасливі ми, що єсмо синами того побожного руського народу. Скільки у нас чудами прославлених образів тої Матері! А скільки доказів єї превеликої, просто бездонної любови до нас!

ЩО Т О Ё А Л Ь К О Г О Л Ь .

Маючі на увазі те, як то наші люди тратять через уживанє горячих трунків тяжко запрацьований гріш а при тїм і здоровля, хочемо розказати їм дещо про уживанє алькоголю.

Чи то тяжко здержати ся від пия над міру? Подивім ся на нерозумне звіря, а побачимо, що навіть віл, або вівця не пють при студни більше, як

грязоти за своїм господарством продав послїдну хатину, забирав жінку і нещасні діти і утікав сюда до Америки глядати ту нового щастя. Та чи знайшов его? Може дехто знайшов, але кілько гроша тут в новім краю іде в чужї кишені за випиті трунки? Кілько нещасть по фабриках лучає ся з тими, що нетверезі пішли до роботи?

потребують. Чейже розумний чоловік повинен так само знайти міру і сказати собі: досить того!

Та так оно на сьвітї не є. Ми бачимо, що в цілім сьвітї нарікає ся на пиятику. Знаємо, кілько то в старім краю нещасних Русинів з торбами пішло, як то нині ріжні Мошки та Іцки на їх грун-тах панують, знаємо, що не один з

„Пятака, чи як то нині кажуть, алькоголь потягає більше жертв як джума, голод і війна“, так сказав славний англійський муж Льорд Гладстоне.

Пятака нищить добробут народа.

Дуже часто нарікає ся на мітінгах і в газетах на лиху платню за працю, на те, що при нинішній дорожній годї за-

робити на жите. Та мусимо признати, що відносини сі змінили ся вже ма ліпше, що нині сильний робітник може заробити тільки, що при приличнім житю, ще й зложити дещо вміє, розуміє ся, як в своїй глуп. ті не пропе тяждо запрацьованого гроша.

Просто вірити не хоче ся, коли читаємо статистику, кільки мільйонів пропиває ся.

Не маємо докладних обчислень кільки нш нарід руський пропиває річно, але знаємо що приміром самі французкі робітники пропивають річно 250 мільйонів долярів. В Англії пожирає алкоголь одну третину всіх зароблених грошей.

В північній Америці на 3505 убогих, аж 3343 людей попало в нужду через горівку. В Бостон між убогими, які побирають запомогу, три четвертини нуждарів зійшли на жебрачу торбу.

П'ятика наповняє кримінали.

Відомо, що безчисленних проступків допускає ся чоловік в п'янім стані; горівка убиває в чоловіці почуте встиду, приличности, а збуджує в ній низькі похотн. П'як не знає нічого знеслого, ніколи не запалить ся до гарного діла, він все паде низше і низше, як той євангельський блудний син, що мусів делеко від батьківського дому пасти чужі безроги.

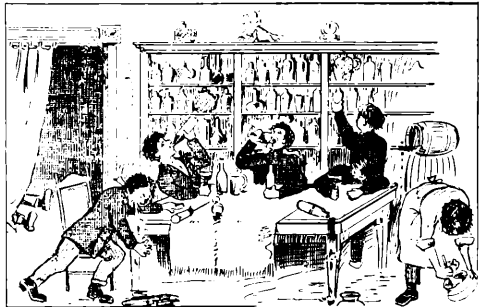
Налоговий п'як, легко розгніває ся, він є недовірчивий, заздрісний, загонистий, запускає ся ві всякого рода свари, бійки, допускає ся злочину.

Учений Англієць Фіцджералд каже, що п'янство є злочином, котрий веде чоловіка до всіх інших злочинів.

П'ятика наповняє шпигалі і цминтарі.

На жаль є ще много нерозумних людей, котрі вірять, що горячі трунки дають чоловікови силу і помагають ему виконати ліпше якусь роботу.

В дійсности таке средство скріпляюче лише чоловіка обманює. По випитю одної чарки вина чи горівки здає ся в першій хвили і охоту до роботи додає, і журу розганяє, але в дійсности є се лиш батіг, котрий підганяє умученого коня, але конєви сили не додає. Розуміє ся, що умученого коня треба завести до стаї на відпочинок, а не поганяти его батоном, аж доки обезсилений не упаде. Таке із чоловіком. Чоловік непотребує підганяти себе горів-

кою, але ліпше скріпити свої сили доброю поживою. Горівка затроює тіло людське, потягає за собою різні слабости, часами і передчасну смерть; п'як є самовбийником.

Вже в старім завіті сказав мудрець: „Не заохочуй п'яка до вина, бо вино вже не одного погубило.“

П'ятика нищить жите родинне.

„Родина і корчма суть вже вроджені противники“, писали швайцарські епископи в своїм посланію до вірних.

Щоби сі слова добре зрозуміти, мусимо придивити ся, що лише в тій родині царить спокій, щастє, радість та

благословенство, де всі члени родини живуть в християнській згоді, та чесно-тах.

Чи можна однак говорити про чесноти п'яків? П'як вносить незгоду в родинне жите, працює лихо, заробляє мало, часами менше як пропиває і стає нещастем для родини а зіпсутем для своїх дітей.

Та найбільшим лихом п'яництва є те, що алкоголь

нешасливо відбиває ся на дітях і дальших потомках. Діти п'яка звичайно є дурноваті і діоти, запевняють лікарі. Первозність, наклон до проступків, неміч у борбі житевій у дітей суть дуже часто наслідками нетверезих родичів.

Тільки нещастя, тільки лиха нано-суть нам трукта — алкоголь — і ми маємо его пити?

СПОВІДЬ.

Я є найбільший злочинець в історії.

Я вбив більше людей, як згинуло на поли битв світа.

Я перемінив многих людей в хижі зьвірята.

Я учинив мілioni домів нещасливими.

Я перемінив многих надійних хлопців в безнадійних дармоїдів.

Я вигладжую дорогу до упадку безчисленным мілioniам.

Я нищу слабих і ослабляю сильних.

Я чиню мудрих людей дурнями, а веду дур-ня до его жерела!

Я ставляю засідку на невисних.

Опущена жінка знає мене, голодні діти зна-ють мене, родичі, котрих дитя зігнуло їх сиві го-лови в смутку, знають мене.

Я знищив мілioni і буду нищити дальше.

Моє імя є алкоголь.

Indian 131 years old.

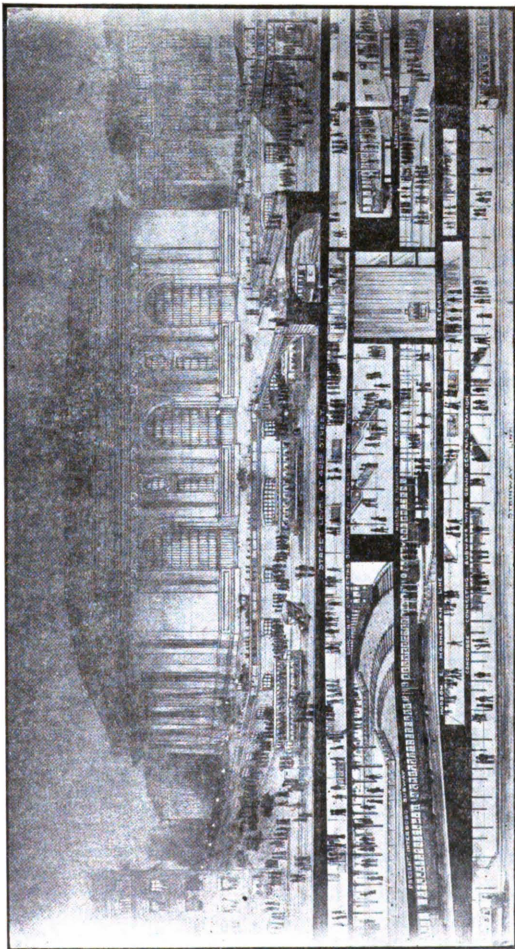
До Чикаго приїхав Індіанин Ва-гаун-та, 131 літний старець. Він родив ся в р. 1781, в нинішнім National Glacier Park в Чикаго. Має се бути перший червоноскірець з свої части Америки. Старець сей їздив до Вашингтону і

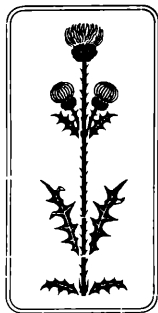
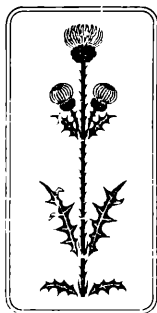
був у президента Jefferson-а. О сій подорожі і її пригодах памятає він до нині і всім радо о-повідает. Се мабуть найстарший чоловік в Злу-чених Державах пів. Америки.

Мо-ло-та Мо-но-га-ка.
Digitized by Google

Новий великий двірць „Grand Central Station“ в Нью-Йорку і підземні та надземні до нього двірці в поперечних та поздовжніх перерізах.

НЕПРИЄМНА ВІСТКА:

На однім полі якийсь панок зачав залицятися до незнакої дами. Початково відповідала вона чемно, але коли напрасність вляглиця зачала її надодати, промовила:

Не вистокуйте так довго біля мене, бо я замужна жінка...

А деж ваш муж? питає вляглиць.

В криміналі...

В криміналі? А за що-ж він там дістав ся?

Коли раз якийсь панок занадто залицявся до мене, то муж мій виваз його на двобій і убив на місці...

Переляканий панок сочас відійшов.

МІЖ ЗНАКОМИМИ.

Перший: — Не могу зрозуміти, по що властиво тобі було треба спроваджувати до хати великаньку огнетревалу касу і уставляти її в парльорі? Не будь тобі у гнів, у тебе вітер у кишнях свище і в касі хіба будеш замикав переходжені шаравари і черевики...

Другий: Так тобі здаєть ся, що се не потрібно. Коли у мене аж сім доньок виглядас мужів, як спасеня, то зовсім не зашкодить трохи... заохоти і вражія.

ДІВЧИНА І ЗАМУЖНА ЖІНКА.

Дівчина: Всього гаразд, тільки, щоб, хранный Господи, не було бурі! Всього перенесу а на саму думку про бурю трясу ся з переляку...

Замужна жінка: Цікава річ! Бурі боїте ся, а чому ж так настоєте, щоб як найскорше вийти за між?

В ЗЕЛІЗНИМ ВАГОНІ.

Перший: Гадаю, що туй-туй приїдемо над морський беріг.. Як хорошо! Чи чуеш, як заносить запахом солоної морської води?

Другий: Я чую сей запах більше від тебе! Тільки будь певний, що се чути не солону воду, а занесло тим запахом від солоного рахунку, що його прислав мені годинникар за жіночий золотий годинник.

Digitized by Google

НА ПЕРЕВІДИНАХ.

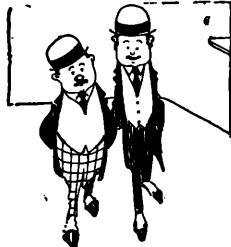

— Просить мене п. К., щоб я йому визичив автомобіль на цілий два роки. Не знаю однак, як стоять його матеріяльні справи. Хочу дізнатись дещо ближше... Може ви знаєте що про сього пана?

— Чи він має гроші і кілько, я не можу певно сказати. Се тільки загально звісна річ, що його жінка є 30 літ від нього старша. на одно око сліпа, одну ногу має коротшу о шість цалів, гармату коти, то не почує, а лице подібне до старого, поморщеного чоботища...

— О, дякую сердечно за інформації! Коли з таким опудалом оженив ся, то певно щільно набив кабзу. Визичу автомобіль хочби на 10 літ!

ПРИ ПОВОРОТІ З КОНЦЕРТУ.

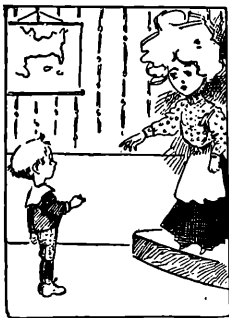
Один: — „Товариство хоральне” повинно змінити свою назву на „хльоральне”...

— Другий: А се чому так?

Один: — Бо наслідки його такі самі, як наслідки хльороформу. Спить чоловік сердечно, як тільки зачне се товариство сьпівати!

UNIVERSITY OF ILLINOIS AT
URBANA-CHAMPAIGN

МУДРА ДИТИНА.

Мама: - Слухай, дитино, казала мені слуга, що ти нинішнього ранку ходив до ліса і до шапки вибрав з гніздовка шість яечок пташачих... Треба мати серце! Зваж, як жалібно заводити-ме пташина-самичка, коли верне до порожнього гніздовка!

Синок: - Я перше так само думав. Та вчора бачив на вашім капелюсі пташачі крила і погадав: Коли старшим вільно на капелюхах невинні пташини носити, то нам малим за яечка не повинно бути жалю.

ПОСЛУШНИЙ.

Батько: Чого верещиш, хлопче? Та від твогою крику можна вилетіти зі шкіри...

Синок: Се якраз добре! Бо вчора говорили мама, щоб ви... випхали ся

Digitized by Google

ФІЛЬСОФІЯ ЖЕБРАКА.

І дідько знає, яким властиво жебраком бути: чи грубим, чи тоненьким! Нікому не можна вгодити! На тонкого кожний гляне і промовить: „О, тобі, небоже, багато треба, щоб ти був повний! Се понад мої сили!“ А як жебрак череватий, то кожний прохожий тільки сплюне і скаже: „Такому розтратникови, що не дбає про чорну годину а всю пакує в черево, не варта нічого дати!“ І так чи инак, а жебракови все лихо на світі!

МОНОЛОГ ПЕТА.

„Гадаю, що я дійсно великий геній! Кілько інтересних тем я передумав, а все опісля найшов ся хтось другий, хто сі теми обробив. Ось недавно тому задумав я написати одну книжку а нині довідую ся, що вона вийшла зпід пера иншого, чужого автора, навіть з передуманим мною нагодомом“

UNIVERSITY OF ILLINOIS AT
URBANA-CHAMPAIGN

ПОМІЖ ДАМАМИ.

Одна: — Знаєш що, був, кажуть, такий маляр, що коли намалював полотно, то так вірно, що кожду ниточку було знати; а навіть слуга так була пересвідчена, що се правдиве полотно, що зачала перекидати на другий бік, щоб побачити яке полотно з другого боку.

Друга: Що такий маляр колись був, вірю; але щоб така слуга найшла ся пильна і хтіла без приказу трудити ся, — того таки не повіриш ніхто.

ДЕЩО ПРО ЛІТАНЕ.

Молодий чоловік залюблений: — О, дорога пані, коли-б я так був властителем аеропляну, то узав би вас зі собою і полетів би до гори.... під самі зорі....

Панна: — Успокойте ся, -- бо коли-б так дізнав ся мій батько, то вилетів-би ви відси навіть без аеропляну.

Digitized by Google

БОГАЦТВО ЗМІНЯЄ ЧОЛОВІКА.

Перший: Відки ви дізнали ся, що пан Бурий дійшов до багатства?

Другий: А ви не можете доглупати ся, відки?

Перший: В жаден спосіб.

Другий: Недавно ще тому всі люди не називали його инакше, як близькоюю і туманом вісімнадцятим. А тепер ціле містечко гомонить, що пан Бурий є... веселим і оригінальним чоловіком... Видко, що муєів дістати якийсь спадок.

СЕРДЕЧНА ДИТИНА.

До Miss Джулі приходить її товаришка, Miss Ені і застає її дуже засумовану. Питає отже із співчутем: „Чого-бо ти така зажурена, Джуля?“ „Чи-ж не маю чого журити ся“ одвічає сумно занята „ось тиждень вже ми-нає, як відойшла від нас служниця і моя кохана матуся мусить цілими днями працювати в кухні, шурувати підлогу і прати білизну“.

UNIVERSITY OF ILLINOIS AT
URBANA-CHAMPAIGN

МУДРИЙ СИНОК.

Батько: Що-ж нині учився ти в школі, Івасю?

Івась: Учився про гусіницю, мотилі, хробачки...

Батько: Ну, як-же називається та гусіниця якій завдячує твоя мама шовковій сукні?

Івась: (по довгій надумі:) Та гусіниця, що від неї має мама шовковій сукні... е...е тато.

ЖІНОЧА ПОКВАПНІСТЬ.

Він: Бач, купив я нині два квитки на представлення-оперу.

Вона: О, се хороша річ! Дожди, сейчас йду збирати ся!

Він: Гаразд! Іди збирайся; я знаю твою покvapнiсть, тому купив квитки на завтрашнє представлення. До завтра чейже прибереш ся.

БРАК ЕТИКЕТИ.

До одного маляря приходиться його знакомий і жадає звороту позичених тому рік сто доларів.

Хоч рад би я віддати, та бігме, при душі ані зломаного centa! — одвічає артист.

Вел... — каже заклопотаний панок — скажіть принайменше, коли я до вас другий раз маю навідати ся?

Ви знаєте, добродію, гаразд правила приличности... Так, бодай, гадаю. Поки отже я вам не віддам візити, ви чейже не будете такі нечемні і не прийдете другий раз...

То ся площа по за містом не є пригожа до проб в літаню аероплянами? І чому-ж се так? Знатокі орекли, що площа є рішучо за далеко положена від щинталю.

ПОЧЕРВОНІВ ЗІ СОРОМУ.

— Але-ж, татеньку, жадним чином не можу прийняти осьвідчин пана Луця. Його піс такий червоний червоний... Догадувати-сь можна, що він уживає за богато алькогольо.....

Не осуджуй так строго людей, доню! Я знов гадаю, що цілий сором, що його він чує при таких торжественних случаях, як осьвідчини, концентруєть ся в його носі...

Вона: Кажете, що любите мене? Таже ви перед тижнем зірвали із своєю давнійшою нареченою...

Він: Я мусів се зробити! Вона була надто ніжна. Що хвилі ловила мене за шию, стискала, годубила і кликала: „Миколо, мій єдиний Миколо!“

Вона: То ви повинні із сього тішити ся!

Він: Та коли я, до лиха, не називаю ся Микола, а Іван!

МЕЖИ ВІЗНЕСМЕНАМИ.

Барон: — Чий се голосок, що лунає із сумежної кімнати?

Банкир: Се моя донечка регочеть ся таким сьміхом. Чи вам може такий сьміх по-нурі?

Барон: Зовсім певно! Се-ж сьміх мов срібло!

Банкир: Ох, пане барон, ошибаєте ся! Не знаєте видко, моїх матеріяльних відносин. Сьміх моєї доньки се золото!

Лікар: Я раджу вам сердечно, коли ви бажаєте трохи підкріпити своє здоровле і зажити спокою, щоб ви виїхали на село із своєю жінкою.

Він: „Щоб зажити спокою“ ... „із своєю жінкою“... Не знаю, як можна погадати разом сі два вискази! Огонь і вода!

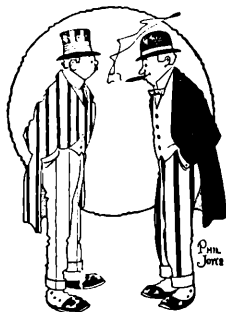

Перша сусіда: О, просіть, не просіть, та таки сього я вам не можу сказати; мене просила кума, щоб я нікому сього не говорила і я мушла їй дати на се слово чести...

Друга сусіда: Кумо Марино, як ви кумі дали слово, що нікому не скажете, то я ні ні вам дам слово, що нікому не скажу. А мое прецінь слово значить тільки само, що і ваше.

Перша сусіда: О, коли даєте слово чести, то вже вам скажу.

ДВОЗНАЧНО ВИСЛОВИВ СЯ.

Один: — То твій господар веде також гааздівство? Чув я також, що він тримає у себе осла... Як довго він його держить?

Другий: — Ах, від коли я у нього зашешкав!

Поет: — Не можете собі прямо уявити, що дієть ся у поета, коли приходить натхнене! Чоловік тоді не почуваеть ся самим собою, якась чужа, невидима рука тоді водить пером по папері! Се прямо робота духів.

Дівчина: — То ви в щасливім положенню! Говорять всі люди, що ваші поезії торби січки не варта... Коли вам доведеть ся почути таку -присемну оцінку, то ви прямо відріжте, що автором стихів не ви, але... духи!

МІЖ ЛІКАРЯМИ.

— То ти лічиш виключно женщин... Чи добре на тім виходиш?

— О, певно, бо жінки попадають дуже часто в ту саму хоробу...

СЕРЕД ТИТУЛІВ.

Одна дама: — А, добрий день, пану бувша міська радчині з правом державної пенсії з п'ятилітніми додатками. Куди так йдете?

Друга дама: Йду до пані преміованої фабрикантки кобас з електричною машинерією. Може підете зі мною і ви, пані міська віце відпоручникова в справах каналіх підприємств і будови волових і свинських різень.

ВИПРАВДАЛА СЯ.

Муж: — Не можу на се зіволити, щоб ти приймала в часі моєї неприсутності коміка з міської оперетки! Се може стати притокою до людських поговірок...

Жінка: — Не бій ся, коханий мужу, хто-ж бо з мудрих людей буде брати на серіо коміка?

ПРИ ВХОДІ ДО ТЕАТРУ.

Один панок стрічає незнамого панка в самім вході до театру і перепиняє його:

— То ви йдете на оперу?

— Так!

— Я таки сейчас вертаю... Говорив мені один знаток музики, що сей ославлений тенор, Соловіїн, се собі звичайна мацапура з розбитим, як старий баняк, голосом і, що свиняка, коли родить паццата, засьпіває вам далеко краще. Не варта йти і платити гроші на захрилого віслюка! А ви таки йдете?

— Я мушу йти, хоч-би й не хотів!

— А то чому?

— Бо я є як раз тенор Соловіїн і сьпіваю в опері...

— Чи ти вариш кожного дня, Елю?

— Ні, хіба тільки тоді, коли мене погніває мій муж.

ЖУРБА.

Перша: Вже три тижні, як поїхав мій муж в дорогу задля свого бізнесу. Попала я в таку журбу що вчора вислала йому телеграму такого змісту: „Приїжджай, мій коханий, як найкорше, бо з журби сама себе їм”....

Друга: А дістала-сь відповідь?

Перша: Так, дістала таки того самого дня...

Друга: Певно, що відповідь була дуже сердечна...

Перша: О, так! Відтелеграфував мені так: „Клопочу ся дуже, що ти їш сама себе! Уважай добре, щоб тобі, хрань Господи, не стала в горлі костюмаха”.

ФІЛСОСОФІЯ ДИТИНИ.

„Тату, пощо що рана мене мама так дуже мис водою, коли потім знов сейчас витирає на сухо?”

ПАНИЧИК.

(побачивши по дорозі б'юро праці, утікає як найкорше і говорить сам до себе:)

Щастє велике, що чоловік колись научив ся читати! Коли-б не се, то міг-би я був, хрань Господи, поступити до сього проклятого бюра.

У МОДНЯРКИ.

Моднярка: (до дівчини склепової:) Слухай, Тересо, ходи сейчас до склепу, возьмеш два капелюхи до жінки винокура. Як замітиш, що один з них їй подобасть ся, то зажадай 25 доларів; а коли їй не подобасть ся, то продай їй за 10 доларів.

ДРУКАРНЯ

РУС. КАТ. ВИДАВНИЧОЇ СПІЛКИ

27 UNION STREET

:: :: New Britain, Conn. :: ::

виконує всякі друкарські роботи точно,
гарно і по низьких цінах. o o o o o o

У НАС Є НА СКЛАДІ
І МОЖНА ДІСТАТИ:

Молитвепики:

ГОСТНЕЦЬ для русько-католицької молодіжки
(окремо для хлопців і окремо для дівчиць)
оправлений в шкірку шагринову \$2.00.

ДОРОГА ДО ІВЕБА молитвепирик для католицької
молодіжки, в звичайній оправі 35 цт.
в мягкій скрийній оправі 80 цт.

АНГЕЛ ХОРОНИТЕЛЬ, молитвослов для руського
народу в звичайній оправі 25 цт.
в скрийній оправі з золотими берегами і ви-
тисками 50 цт.

ДУШПАСТИР, оправлені річники з року 1009,
1910, 1911, 1912 по \$1.00.

КОЛЯДИ, маленький збірник коляд на Рождест-
во Христове 07 цт.

КАТЕХІЗМ. для маленьких діточок 15 цт.

ДУЖЕ ХОРОШІ КНИЖОЧКИ ДО ЧИТАНЯ:

„Св. Николай між дїтьми“

Дуже краса штука котра надаєся до представлень
на св. Николая або в часі Різдвних Свят.

Одна книжочка коштує без почти 15 цт.

Чорт й Лютер, ціна 5 цт. (з пересил-
кою 7 цт.).

Вітрогони. Збірник жартів й сьмішних
оповідань, з численими образками
дуже цікава й весела книжочка, ціна
15 цт., з пересилкою 17 цт.

Маркіян Шашкевич, (С томини, ціна
10 цт., з пересилкою 12 цт)

Титанік ціна 5 цт., з пересилкою
7 цт.

КНИЖОЧКИ ПАРОХІЯЛЬНІ оправні в полотно за 100 штук 7 дол. 50 ц.
ПОМЯНИКИ оправні в полотно - - - - - штука 10 ц.

¹ Руська Видавнича Спілка видає 2 газети: „АМЕРИКУ“ тиждєвник для
русько народа в Америці і „ДУШПАСТИР“ місячник ілюстрований чисто
релігійний. На жаданє висилаємо оказове число даром.

Замавляти тільки за готівку.

Належитість присилати можна також в почтових стемлях на адресу:

The Ruth. Catholic Publishing Co.

27 Union Street

New Britain, Conn.

Go gle

Родимці! Поки відоситесь до інонародовців іменууючих сі Русинами тільки для використаня Вас, або до людей не розуміючих ваших справ і незнаючих прав красвих — котрі вже тимчасом наражують вас на страту тяжко запряцьованого гроша — удайтесь о пораду, нічого не кош тує — до знаної вам від кілька літ:

Европейської

Адвокацко - Нотаріяльної і військової, правдиво руської Канцелярії

233 Fritzwater St., Philadelphia, Pa.

Названа канцелярія вирабляє і відсилає просто до красвих судів всілякого рода СКАРГИ, ЖАЛОБИ, РЕКУРСИ, ВІД КЛИКИ, КОНТРАКТИ КУПНА-ПРОДАЖИ, НАЙМУ І ДАРОВИЗНИ, ПОВНОМОЧІЯ, СКРИПТИ ДОВЖНІ, СЕСІЇ І КВИТИ ЕКСТАБУЛЯЦІЙНІ, полагоджус також СПРАВИ ВІЙСЬКОВІ — ВСІ ДОКУМЕНТИ суть списувні після КРАЄВИХ ЗАКОНІВ і для того суть важні в краю — тимбільше, що їх потверджує конзуль.

T. J. Hryucey Co.,

233 Fritzwater St., Philadelphia, Pa.
Keystone Phone Main 31--32.

Перша і найбільша Руська КНИГАРНЯ в Америці

має на складі великий вибір молитвеників, піснословців, коляд, книжок до набожнества і до побожного читаня, книжок шкільних як: букварів, читанок, катехизмів, історій біблійних, книжок драматичних і нот. Пишіть по каталог, а переконаєтесь.

Ruthenian Book Store.
439 North 6th Ave., Scranton, Pa.

Digitized by Google

Dr. I. Stankus, M. D.
1210 So. Broad St., Philadelphia, Pa.

Годни прийати:
Від 9 рано до 4 по пол. Від 6 до 8 вечером в будні дни.
В неділі і святні: Від 2 до 5 по полудни.

Петро Пивоварник
словенський погребник
20 JERSEY ST., ANSONIA, CONN.

MENEELY BELL CO.
TROY, N.Y.
177 BROADWAY, N.Y. CITY
BELLS

Гварантоване чисте служебне і кураційне ВИНО.

Померса золотого-кольору служебне і кураційне вино поручає ся яко природне, чисте і найлучшого сорта в слідующих цінах :

БІЛЕ ВИНО	5 гал.	10 гал.	12 флян.	25 флян.	50 флян.
California					
Riesling.....	5,40	10,00	4,25	8,00	15,00
P. G. G. Cal.					
Chablis.....	6,00	11,00	4,50	8,50	16,00
B. G. G. Cal.					
P. Q. Gutedel...	7,00	13,00	5,00	9,50	18,00
ЧЕРВОНЕ ВИНО					
P. G. G. Cal.					
B. Q. Claret.....	5,50	10,00	4,25	8,00	15,00
P. G. G. Cal.					
Burgundy.....	6,00	11,00	4,50	8,50	16,00
P. G. G. Cal.					
B. Q. Burgundy..	7,50	14,00	5,25	10,00	19,00
ПОСЕРЕДНЕ СОЛОДКЕ ВИНО					
P. G. G. Cal.					
Malvoisie.....	6,00	11,00	4,50	8,50	16,00
P. G. G. Cal.					
B. Q. Malvoisie..	7,50	14,00	4,00	10,00	19,00

Од найлучшого транспорту, есту прац з замовленням отримам готину. Уриваєм удати еб до нас а радо послужимо ціною і бліжайшими інформаціями.

З поважанем

M. POMMER COMPANY
Dept. R., 294--298 West Water Street
MILWAUKEE--WISCONSIN.

Original from
UNIVERSITY OF ILLINOIS AT
URBANA-CHAMPAIGN